

การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

วิทยานิพนธ์
ของ
ศิริลักษณ์ ไชยมงคล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
สิงหาคม 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครพนม เขต 2

วิทยานิพนธ์
ของ
ศิริลักษณ์ ไชยมงคล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
สิงหาคม 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

DEVELOPMENT OF A RISK MANAGEMENT MODEL IN SCHOOLS
UNDER NAKHON PHANOM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

BY
SIRILUK CHAIYAMONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Education Degree in Educational Administration and Development
at Sakon Nakhon Rajabhat University

August 2022

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ศิริลักษณ์ ไชยมงคล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลิกา ฉลากบาง) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
..... กรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ดร.บุญมี กอบบุญ) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบ
(ดร.วสุกฤต สุวรรณเทน) ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 5 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 สำเร็จจุลวงไปด้วยดี
เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ ความช่วยเหลือ ความร่วมมือ และกำลังใจอย่างดียิ่ง
จากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณาจารย์ และเพื่อนนักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา รุ่นที่ 8 ทุกท่าน จนทำให้
วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จจุลวงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง
ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ที่ได้เมตตา ให้กำลังใจ ให้แนวคิด ให้คำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้อง
ด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์
ตามหลักวิชาการ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้เสียสละเวลา
ในการพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และตรวจสอบความถูกต้อง
ของเครื่องมือการวิจัยอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบ
แบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย
สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ ซึ่งเป็นบุคคลต้นแบบที่ดี
ไม่ใช่แค่เพียงให้กำเนิดชีวิตอันมีค่า ให้การศึกษากับลูกเท่านั้น แต่ท่านทั้งสองได้ให้สิ่งที่ดี
ที่สุดกับลูกคนนี้เสมอมา และได้ให้ความช่วยเหลือในทุกเรื่องจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ
ลงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยอุทิศให้เป็นกตเวทิตา
คุณแต่ผู้ที่มีพระคุณทุกท่าน

ศิริลักษณ์ ไชยมงค์

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
ผู้วิจัย	ศิริลักษณ์ ไชยมงค์
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง ดร.บุญมี กอบบุญ
ปริญญา	ค.ม. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และระยะที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 330 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.37-0.89 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

2. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.15) สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.14) กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.16) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.19) และขอบข่ายของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.20) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ การบริหารความเสี่ยง รูปแบบการบริหารความเสี่ยง
ในสถานศึกษา

TITLE	Development of a Risk Management Model of Schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2
AUTHOR	Siriluk Chaiyamong
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Wannika Chalakbang Dr. Boonmee Koboorn
DEGREE	M.Ed. (Educational Administration and Development)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2022

ABSTRACT

The objectives of this study were to develop and examine the suitability of a risk management model of schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2. The study was a mixed method research which was divided into 2 phases. The first phase was the review of relevant concepts and theories, the synthesis of related research articles, and the inquiry of seven experts' opinions, selected using purposive sampling. The second phase was the exploration of 330 directors and teachers in schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 in the academic year 2564, selected using multi-stage random sampling. The tool used in data collection was a 5-level rating scale questionnaire with IOC at 1.00, discrimination power index between 0.37 – 0.89 and reliability index at 0.99. Statistics implemented in data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research results were as follows.

1. The risk management model of schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 2 comprised of four elements: risk management supporting factors, risk management scope, risk management process and risk management results.

2. The risk management model of schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 2 in the directors and teachers' perspectives both as the overall and each aspect was at the highest level ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.15). The elements could be prioritized as: risk management supporting factors, risk management process, risk management result and risk management scope.

Keywords: Model Development, Risk Management, School Risk Management Model

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	16
ความหมายของความเสี่ยง	16
ความหมายของการบริหารความเสี่ยง	17
ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง	19
ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	20
ข้อบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	43
กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	55
ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	80
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ	92
ความหมายของรูปแบบ	92
ประเภทของรูปแบบ	94
องค์ประกอบของรูปแบบ	95
การพัฒนารูปแบบ	96

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	97
งานวิจัยในประเทศ	97
งานวิจัยต่างประเทศ	102
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	104
3 วิธีดำเนินการวิจัย	109
ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	110
ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหาร ความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2	113
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	113
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	118
การเก็บรวบรวมข้อมูล	120
การวิเคราะห์ข้อมูล	120
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	125
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	126
ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหาร ความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครพนม เขต 2	142

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปลผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	175
การดำเนินการวิจัย	175
สรุปลผลการวิจัย	176
อภิปรายผล	177
ข้อเสนอแนะ	193
บรรณานุกรม	197
ภาคผนวก	215
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	217
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสม ของร่างรูปแบบ	223
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	227
ภาคผนวก ง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเรื่องรูปแบบ การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	231
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบการบริหารความเสี่ยงใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครพนม เขต 2	243
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามการวิจัย	257
ประวัติย่อของผู้วิจัย	297

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	22
2 การสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	44
3 การสังเคราะห์กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	57
4 ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงปริมาณ	70
5 ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงคุณภาพ	70
6 การสังเคราะห์ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	81
7 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามอำเภอและโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครพนม เขต 2	115
8 แสดงแผนดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2	123
9 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการบริหาร ความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครพนม เขต 2	130
10 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	142
11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครพนม เขต 2	143
12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยสนับสนุนการบริหาร ความเสี่ยงในสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ	144
13 ความเหมาะสมของข้อบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	149
14 ความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ในแต่ละด้าน	153

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 การสังเคราะห์ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	154
16 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา ด้านการระบุความเสี่ยง	157
17 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา ด้านการประเมินความเสี่ยง	160
18 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา ด้านการจัดการความเสี่ยง	163
19 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา ด้านการประเมินผลความเสี่ยงและการรายงาน	166
20 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผลของการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา โดยจำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ	170

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	10
2 การตอบสนองความเสี่ยง	73
3 แผนภูมิความเสี่ยง	74
4 ระยะเวลาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2	122
5 รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2	174

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความรวดเร็วของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคตมีความเร็วจน Bill Gates (2014, online อ้างถึงใน นัทธี จิตสว่าง, 2557, ออนไลน์) เปรียบเปรยว่า “การเปลี่ยนแปลงของธุรกิจในรอบ 50 ปีที่ผ่านมา ยังไม่เท่ากับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นใน 10 ปีข้างหน้า” การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วดังกล่าวทำให้หลายองค์กรปรับตัวไม่ทัน และได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเพราะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นเปลี่ยนแปลงในทุกมิติไปพร้อม ๆ กัน กระทั่งถึงกันและกัน ทั้งเรื่องภูมิอากาศ อุทกภัย การผลิตอาหาร โรคระบาด พลังงาน เศรษฐกิจ การตลาด และโครงสร้างทางสังคม ในขณะที่สื่อทางสังคมรูปแบบต่าง ๆ ทำให้การสื่อสารและแบบแผนความสัมพันธ์ของคนในสังคม เปลี่ยนไปรวมตลอดถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สิ่งสำคัญที่สุดก็คือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทุกวันนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่คาดเดาไม่ได้ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่แทบไม่มีทิศทางหรือแนวโน้มแบบแต่ก่อน ทำให้ไม่สามารถคาดเดาได้ว่าอนาคตจะเปลี่ยนไปในทางใด

การดำเนินการของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือใหญ่ ไม่ว่าจะมิโครงสร้างองค์กรอย่างไร ย่อมเป็นไปได้ที่จะหลีกเลี่ยงการประสบปัญหาเรียกว่าเป็นการเสี่ยงภายนอกและภายใน ถ้าผู้บริหารไม่สามารถปรับกระบวนการปฏิบัติงานและกลยุทธ์ให้ทันกับโอกาสที่มีอยู่ก็จะส่งผลต่อโรงเรียนในด้านลบ เช่น อาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการอยู่รอดของโรงเรียน หรือผลกระทบต่อสถานะทางการเงิน ชื่อเสียงและภาพพจน์ที่ดีของโรงเรียน หรือแม้กระทั่งกระทบต่อการดำรงไว้ซึ่งคุณภาพ บริการหรือบุคลากรในโรงเรียน จึงมีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารที่จะต้องรับทราบและเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการดำเนินกิจการ รวมทั้งต้องหาวิธีการที่เหมาะสมที่จะรับมือหรือจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้น เพื่อให้โรงเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตาม ก็ดีเป็นที่ยอมรับกันว่าในทางปฏิบัติคงไม่สามารถที่จะหาวิธีลดความเสี่ยงทุกชนิดจนเป็น

ศูนย์ได้ ความสำคัญจึงอยู่ที่ทำอย่างไรผู้บริหารจึงจะสามารถจัดการควบคุมความเสี่ยงไม่ให้มีผลกระทบต่อการทำงานจนเกิดความเสียหายที่สำคัญได้ (นันทนิศย์ ท่าโพธิ์ และคณะ, 2556, หน้า 70)

การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เป็นการดำเนินการเพื่อลดความสูญเสียชีวิตที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งครอบคลุมทั้งความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงทางด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านความขัดแย้ง ความเสี่ยงและความปลอดภัย ความเสี่ยงทางด้านเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร ซึ่งประกอบด้วย ความเสี่ยงทางด้านความลับของข้อมูล ข้อตกลงในสัญญา รายงาน หลักฐานเอกสาร การหลอกลวง การโกง การกระทำที่ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติของผู้ทำสัญญา การประสงคร้าย การใช้เทคโนโลยีไม่เหมาะสม การใช้ทรัพยากรที่ผิด การละเมิดลิขสิทธิ์ ซอฟต์แวร์ การฉ้อฉลและอื่น ๆ และความเสี่ยงทางวิชาการ ประกอบด้วย การกระทำผิดทางวิชาการ การใช้ยาและแอลกอฮอล์ในทางที่ผิด การโกง การละเมิดทางเพศ ความปลอดภัยของนักเรียนและอื่น ๆ (ประสิทธิ์ ศรีสาพันธ์, 2557, หน้า 45)

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยจะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุม และวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการสูญเสียชีวิตและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุก ๆ องค์การล้วนแต่มีความเสี่ยง ซึ่งก็คือความไม่แน่นอนที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายขององค์กร สำหรับสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ โดยการระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดที่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายของสถานศึกษานั้น ๆ ด้วยการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความสำคัญของปัจจัยเสี่ยงแล้วกำหนดเป็นแนวทางในการจัดการความเสี่ยง โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม และจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความเสี่ยงในสถานศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจ ดังการวิจัยของ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 17) ที่พบว่าปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 5 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการ ความเสี่ยงและวิธีการบริหารความเสี่ยงควรใช้วิธีการควบคุมและ

หามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมไปถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยง มีปัจจัยที่เอื้อหลายด้าน เช่น การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง การใช้คำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ปฏิบัติตาม กระบวนการบริหารความเสี่ยง และกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ การสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ของการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การวัดผลการบริหาร ความเสี่ยง การอบรมกลไกด้านทรัพยากรบุคคล และการกำหนดวิธีที่เหมาะสมในการ ติดตามการบริหารความเสี่ยง (สาธิต รื่นเริงใจ และบัวพันธ์ ผิวทอง, 2562, หน้า 5)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 23-36) ได้กำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อให้มั่นใจว่า มีการเลือกวัตถุประสงค์สำคัญที่เชื่อมโยงจากวิสัยทัศน์หรือภารกิจขององค์กรกับกลยุทธ์ และแผนงานที่รองรับในระดับต่าง ๆ เพื่อนำมาบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กร ยอมรับได้ 2) การระบุความเสี่ยง เป็นการค้นหาความเสี่ยงและสาเหตุหรือปัจจัยของ ความเสี่ยงในงาน โครงการ กิจกรรม หรือกระบวนการปฏิบัติงาน เป็นการพิจารณาว่า มีสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดที่อาจจะเป็นอุปสรรคและทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรม โดยควรเน้น ค้นหาความเสี่ยงจากงาน/โครงการ/กิจกรรม/ กระบวนการที่มีความสำคัญและเป็นงาน หลักขององค์กร โดยศึกษาจากข้อมูลสถิติของความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น การสำรวจใน ปัจจุบันหรือคาดว่าอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต 3) การประเมินความเสี่ยง เป็นการคาดคะเน โอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากรisk ความเสี่ยงนั้น ๆ และประเมินว่าความเสี่ยงที่จะ เกิดขึ้นนั้นมีความรุนแรงอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้นำมาจัดลำดับความสำคัญ การประเมิน ความเสี่ยงจะทำการประเมินระดับความเสี่ยงก่อนการบริหารจัดการความเสี่ยง และ ประเมินระดับความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงหลังการควบคุม/ การบริหารจัดการที่มีอยู่ หาก ความเสี่ยงยังคงสูงกว่าระดับที่ยอมรับได้ก็จำเป็นต้องทำการบริหารจัดการเพิ่มเติม เพื่อให้ลดลงไปอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ 4) การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง เป็นการหาวิธีที่เหมาะสมสำหรับจัดการแต่ละความเสี่ยงให้ลดความรุนแรงลง หรือเกิดขึ้น ได้น้อยลง หรือกำหนดมาตรการการควบคุมดูแลไม่ให้เกิดระดับอันตราย และ 5) การรายงานและติดตามผล เป็นการติดตามผลภายหลังจากได้ดำเนินการตามแผน การบริหารความเสี่ยงแล้ว เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการบริหารความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพ

ทั้งสาเหตุของความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จ ความรุนแรงของผลกระทบ วิธีการบริหารจัดการกับความเสี่ยง รวมถึงค่าใช้จ่ายของการควบคุมมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลง โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ และเป็นการตรวจสอบความคืบหน้าของมาตรการควบคุมที่มีการทำเพิ่มเติมว่าแล้วเสร็จตามกำหนดหรือไม่ สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ ซึ่งการรายงานและการติดตามผลมีความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการบริหารความเสี่ยงเพราะจะทำให้ทราบว่าแผนจัดการความเสี่ยงถูกนำไปใช้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพเพียงใด ทำให้ทราบถึงข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นหลังจากใช้แผนจัดการความเสี่ยง ทำให้สามารถปรับปรุงแก้ไขแผนจัดการความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปหรือกรณีที่แผนเดิมไม่มีประสิทธิภาพและมีการรายงานต่อผู้บริหารที่ได้รับมอบหมายเป็นรายไตรมาส

รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา เพื่อบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ (ปริญฐา ถนอมเวช, 2558, หน้า 7) รูปแบบการบริหารความเสี่ยงจึงส่งผลให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับและเกิดภาพลักษณ์ที่ดี เป็นนวัตกรรมการขับเคลื่อนให้สถานศึกษาบริหารจัดการความเสี่ยงผ่านกระบวนการต่าง ๆ อย่างมีระบบ เป็นขั้นตอน และต้องใช้ในการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงานของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความมุ่งหมายในที่สุด

จากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2563 ของหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เพื่อประมวลผลการดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานประจำปี พบว่า ความเสี่ยงประกอบด้วย 1) ขาดการกำกับดูแล ไม่นำระบบการควบคุมภายในที่วางไว้มากำกับการปฏิบัติงาน 2) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องจัดทำแผนอุดหนุนรายหัว 3) ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีเดือน หากสภาพปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข

อย่างเหมาะสมอาจทำให้เกิดความเสียหายกับทางราชการได้ (สำนักงานพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาานครพนม เขต 2, 2563, ออนไลน์)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการบริหารความเสี่ยงใน
สถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการวางแผนป้องกัน หรือ
แก้ไขเพื่อให้มีความเหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย
จึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครพนม เขต 2 เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะเป็นแนวทางให้
สถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาานครพนม เขต 2 มีลักษณะอย่างไร
2. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาานครพนม เขต 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครพนม เขต 2
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครพนม เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ได้รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
2. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 สามารถใช้รูปแบบการบริหารความเสี่ยงที่พัฒนาขึ้น ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ในครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา มี 5 ปัจจัย ดังนี้

- 1) การสนับสนุนจากผู้บริหาร
- 2) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร
- 4) นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง
- 5) การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

1.2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา มี 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ
- 2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์
- 3) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน
- 4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ

1.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์
- 2) การระบุความเสี่ยง
- 3) การประเมินความเสี่ยง

4) การจัดการความเสี่ยง

5) การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน

1.4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา มี 4 ด้าน ดังนี้

1) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2) การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

3) การลดโอกาสการสูญเสีย

4) การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนา

บุคลากร

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยขออธิบายตามระยะวิจัย ดังนี้

2.1 ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

กลุ่มเป้าหมายในการพิจารณาร่างรูปแบบ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 7 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1) อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการศึกษามีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และมีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

2) ผู้บริหารสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

3) ครูผู้สอน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

2.2 ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหาร

ความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,256 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 206 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,050 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2, ออนไลน์)

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (อ้างอิงใน วาโร เฟ็งส์วีสต์, 2551, หน้า 191) จำนวน 322 คน แต่ผู้วิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 330 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ทัศนคติและผลงานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ดังนี้

1. ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังเคราะห์จากทัศนคติและผลงานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัย ดังนี้ นฤมล ปินหะยีอาวัง (2553); จรัญ พะโยม (2556); สุนนมานต์ อมรมณีพงศ์ (2558); สุนทรีย์ วิพัฒน์ครุฑ และคณะ (2558); ขวัญแก้ว จันทร์รัตน์ (2562); ครองยุทธ นบหนอง และคณะ (2562); สาธิต รื่นเริงใจ และบัวพันธ์ ผิวทอง (2562) ประกอบด้วย

- 1.1 การสนับสนุนจากผู้บริหาร
- 1.2 การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3 การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร
- 1.4 นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง
- 1.5 การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

2. ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังเคราะห์จากทัศนคติและผลงานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัย ดังนี้ นฤมล ปินหะยีอาวัง (2553); ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ชวร (2559); ปราโมทย์ เอมมา (2559); พระเจษฎา ญาณิสสุโร (บุญมาทศ) (2661); วราภรณ์ วงศ์ตาชี (2562) และอานนท์ พลไชย (2563) ประกอบด้วย

2.1 ความเสี่ยงด้านงบประมาณ

2.2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

2.3 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

2.4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ

3. กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังเคราะห์จากทัศนะและผลงานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัย ดังนี้ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร (2554); ปรากฏพรรณ รักเลี้ยง และคณะ (2556); ชญาณี นาดัน (2555) จริญญา พะโยม (2556); ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ชร์ (2559); พระเจษฎา ญาณิสโร (บุญมาทศ) (2661); สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2561) และ Gray and Larson (2011) ประกอบด้วย 5 ชั้น คือ

3.1 การกำหนดวัตถุประสงค์

3.2 การระบุความเสี่ยง

3.3 การประเมินความเสี่ยง

3.4 การจัดการความเสี่ยง

3.5 การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน

4. ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังเคราะห์จากทัศนะและผลงานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัย ดังนี้ กรรณิการ์ พงศ์กิตติธัช (2553); ชญาณี นาดัน (2555); มงคล กิตติวุฒิไกร และมนัสดา ชัยสวณิยากรณ์ (2558); ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ชร์ (2559); ชวาลา ละวาทีน (2559) และอานนท์ พลไชย (2563) ประกอบด้วย

4.1 การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

4.2 การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 การลดโอกาสการสูญเสีย

4.4 การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนา

บุคลากร

จากองค์ประกอบต่าง ๆ ในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสามารถเขียนกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. รูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ อย่างเป็นระบบในปรากฏการณ์หรือสถานการณ์ที่ศึกษา
2. ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นหรืออาจจะไม่เกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่จะทำให้งานดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการดำเนินงานขององค์กรที่เป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อช่วยให้องค์กรลดมูลเหตุที่จะเกิดความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลง หรือให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้
4. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา หมายถึง การนำแนวคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงานที่เป็นระบบมาบริหารจัดการความเสี่ยงในสถานศึกษาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย
 - 4.1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาหมายถึง ปัจจัยที่จะทำให้การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ประกอบด้วย
 - 4.1.1 การสนับสนุนจากผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยงต่อสถานศึกษารวมทั้งความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ให้ความรักความห่วงใย ความยุติธรรม และเห็นคุณค่ากับการทุ่มเทการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา
 - 4.1.2 การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล หรือหน่วยงานทั้งที่อยู่ในรูปแบบวัจนภาษา และอวัจนภาษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสื่อสารข้อมูลการบริหารความเสี่ยงให้เข้าใจตรงกัน
 - 4.1.3 การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในทางทฤษฎีหรือปฏิบัติให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและทัศนคติของบุคลากรให้ เป็นไปทางที่ดีขึ้น ให้มีความชำนาญในการปฏิบัติงาน เป็นการยกระดับความสามารถของบุคลากรทุกวิถีทางให้เท่าเทียมกับงานที่มอบให้ทำและเพื่อให้เข้าใจกรอบการบริหารความ

เสี่ยงและความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลในการจัดการความเสี่ยงและการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยง

4.1.4 นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายหรือแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน เพื่อใช้ปฏิบัติในอนาคตทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาว และการประสานแผนงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตรงตามความเป็นจริง เกิดความเข้าใจร่วมกัน เพื่อมุ่งสู่การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

4.1.5 การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง หมายถึง สถานศึกษานำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติอย่างทั่วถึงทั้งสถานศึกษา และกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยง

4.2 ขอบข่ายของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา หมายถึง ภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรต้องดำเนินการในการทำให้การบริหารความเสี่ยงบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ประกอบด้วย

4.2.1 ความเสี่ยงด้านงบประมาณ หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ เกิดจากการบริหารจัดการการเงินหรืองบประมาณของสถานศึกษาที่มีความคลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

4.2.2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อหรือเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมาย เช่น นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจรวมถึงยุทธศาสตร์การบริหารงานของสถานศึกษา

4.2.3 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบริหารจัดการงานทั้ง 4 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารบุคคล กลุ่มงานบริหารวิชาการ และกลุ่มงานบริหารทั่วไป

4.2.4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ในการบริหารงานในสถานศึกษาที่ขัดกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

4.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา หมายถึง ลำดับขั้นในการทำงานร่วมกันอย่างมีระเบียบแบบแผนเพื่อทำให้ความเสี่ยงดำเนินไปในทิศทางที่สถานศึกษาวางเป้าหมายเอาไว้ ประกอบด้วย

4.3.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ หมายถึง การกำหนดขอบเขตเป้าหมาย นโยบาย พันธกิจ หรือกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

4.3.2 การระบุความเสี่ยง หมายถึง การค้นหา หรือระบุเหตุการณ์บางสิ่งบางอย่าง ที่จะส่งผลกระทบต่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาทำให้ไม่บรรลุตามกลยุทธ์ของสถานศึกษา

4.3.3 การประเมินความเสี่ยง หมายถึง การวิเคราะห์ความเสี่ยงหรือจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงที่เกิดจากเหตุการณ์ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในสถานศึกษา

4.3.4 การจัดการความเสี่ยง หมายถึง การกำหนดแนวทางและกิจกรรมเพื่อควบคุมอย่างเหมาะสมต่อความเสี่ยงนั้น ๆ

4.3.5 ประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน หมายถึง การติดตามประเมินผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และรายงานผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องเพื่อตรวจสอบความสำเร็จหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ

4.4 ผลของบริหารความเสี่ยง หมายถึง ความสำเร็จที่เกิดจากการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยพิจารณาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย

4.4.1 การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินงานในสถานศึกษาที่นำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วยในการบริหารและการจัดสรรทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

4.4.2 การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพโดยมีการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง

4.4.3 การลดโอกาสการสูญเสีย หมายถึง การลดสิ่งที่ไม่คาดหวัง หรือการควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย การป้องกันความเสียหายของ ทรัพยากร และการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษา

4.4.4 การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและ พัฒนาบุคลากร หมายถึง การสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติ ในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการ ตัดสินใจด้านต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อ เป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา

5. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในปีการศึกษา 2564 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 หมายถึง หน่วยงานราชการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ส่งเสริมการจัดการศึกษา ชั้นพื้นฐาน พัฒนาคุณภาพการศึกษา และควบคุมดูแลสถานศึกษาในจังหวัดนครพนม ซึ่งมี 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอท่าอุเทน อำเภอนาทม อำเภอนาหว้า อำเภอบ้านแพง อำเภอโพนสวรรค์ และอำเภอศรีสงคราม

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาและ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ในปีการศึกษา 2564

8. ครูผู้สอน หมายถึง ครูหรือบุคลากรทางการศึกษา ที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ในปีการศึกษา 2564

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยสามารถสรุปสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของความเสี่ยง
 - 1.2 ความหมายของการบริหารความเสี่ยง
 - 1.3 ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง
 - 1.4 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
 - 1.5 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
 - 1.6 กระบวนการการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
 - 1.7 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
 - 2.1 ความหมายของรูปแบบ
 - 2.2 ประเภทของรูปแบบ
 - 2.3 องค์ประกอบของรูปแบบ
 - 2.4 การพัฒนารูปแบบ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ
4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

1.1 ความหมายของความเสี่ยง

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้
 ชญาณี นาดัน (2555, หน้า 14) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยง หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่อาจเกิดขึ้นแล้วส่งผลกระทบต่อ หรือสร้างความเสียหาย หรือความล้มเหลว ทั้งในระดับองค์การ ระดับหน่วยงาน และระดับบุคคลได้

สาวิตรี วัฒนหอม (2556, หน้า 14) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ ที่อาจจะเกิดขึ้น ภายใต้สถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุ เป้าประสงค์ตามที่ได้คาดหวังไว้

สุมนมานต์ อมรมณีพงศ์ (2558, หน้า 14) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหลความสูญเสีย หรือ เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตและมีผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย หรือความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรทั้งในด้านยุทธศาสตร์การ ปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัด จากผลกระทบ (impact) ที่ได้รับ และโอกาสที่จะเกิด (likelihood) ของเหตุการณ์

อุทัยวรรณ จรุงวิภู (2558, หน้า 3) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยง หมายถึง ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้น อาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้

ขวัญญานันท์ แก้วนุชธนาวัช (2559, หน้า 14) ได้ให้ความหมายว่า ความเสี่ยง หมายถึง การกระทำ หรือเหตุการณ์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของ เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ สร้างผลกระทบต่อ และความเสียหายก่อให้เกิดความล้มเหลวต่อ การบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร

ปราโมทย์ เอมมา (2559, หน้า 15) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ที่แฝงแทรกอยู่ในทุก ๆ กิจกรรมที่มี โอกาสเกิดขึ้นในอนาคตที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์หรือผลกระทบทั้งด้านลบและด้านบวก ผลกระทบด้านลบจะก่อให้เกิดความเสียหาย ความสูญเสีย ค่าเสียหายหรือลดโอกาส

บรรลุป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลกระทบด้านบวกจะทำให้ประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรหรือสามารถขับเคลื่อน พัฒนาการเติบโตและสร้าง มูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรได้

ขวัญแก้ว จันทรรัตน์ (2562, หน้า 10) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งอาจจะเกิดในอนาคต สร้างความเสียหายต่อเป้าหมายขององค์กร เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายหรือลดผลกระทบที่เกิดกับองค์กรให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด จึงมีการบริหารความเสี่ยง

วรารภรณ์ วงศ์ดาชี (2563, หน้า 24) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่จะเกิดความผิดพลาดความไม่แน่นอนในสถานการณ์ ต่าง ๆ หรือสิ่งที่คาดไม่ถึง สิ่งที่ไม่คาดคะเนไม่ได้และสิ่งที่ควบคุมไม่ได้ที่มีผลกระทบทำให้เกิด อุปสรรค ข้อขัดข้อง ไม่สามารถปฏิบัติงานได้หรือทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

อานนท์ พลไชย (2563, หน้า 21) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่บางสิ่งบางอย่าง การกระทำหรือเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านบวกและด้านลบ หรือสร้างความเสียหาย ความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่ง บางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้น หรืออาจจะไม่เกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ ทั้งทางตรงและทางอ้อมทำให้ดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.2 ความหมายของการบริหารความเสี่ยง

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารความเสี่ยง ไว้ดังนี้

ชญานี นาดัน (2555, หน้า 13) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่ง อาจมีผลกระทบต่อองค์กร โดยการจัดการกับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ และเพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่น อย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ประสิทธิ์ ศรีสาพันธ์ (2557, หน้า 23) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารความเสี่ยง หมายถึง การบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุและโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหายซึ่งกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้รับการออกแบบ เพื่อให้สามารถชี้เหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อองค์กร และสามารถจัดการความเสี่ยงให้สามารถอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ

สุนมนานต์ อมรมณีพงศ์ (2558, หน้า 16) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการควบคุมความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงหรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

ขวัญญานันท์ แก้วชูชนาวัช (2559, หน้า 15) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารปัจจัยป้องกันควบคุมโอกาสการเกิดเหตุการณ์ใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และประเมินผลเพื่อให้อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสม และเป็นไปในแนวทางเดียวกันตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ปราโมทย์ เอมมา (2559, หน้า 18) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ทุกคนในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการหาและให้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการคาดการณ์เพื่อให้การตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์ กำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนและจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงาน โดยมีมุ่งหมายเพื่อให้ปฏิบัติงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือลดผลเสียของความไม่แน่นอนหรือลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันจะมีผลต่อความสูญเสียขององค์กรเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

วรภรณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 34) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารความเสี่ยง หมายถึง การควบคุมกำกับปัจจัยและกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุและโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย การออกแบบการบริหารความเสี่ยงจะทำให้สามารถระบุเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อองค์กร ตลอดจนสามารถจัดการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร เป็นสำคัญ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการดำเนินงานขององค์กรที่เป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้องค์กรลดมูลเหตุที่จะเกิดความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลง หรือให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

1.3 ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง

นักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของการความเสี่ยงไว้ ดังนี้

ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2554, หน้า 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงว่า ในการบริหารจัดการทั่วไปจะต้องดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะที่จะเกี่ยวข้องกับการควบคุมเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์นั้น จะต้องเน้นคือการตรวจสอบ และ ควบคุมภายใน การควบคุมภายใน การบริหารจัดการความเสี่ยง วัตถุประสงค์หลักของการบริหารองค์กรที่ดีคือการติดตาม กำกับ ควบคุม และดูแลให้มีการจัดกระบวนการเพื่อใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ตรงตามเป้าหมาย คุ่มค่าและประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง

ชญานี นาดัน (2555, หน้า 18) และวราภรณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 37) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงว่า การบริหารความเสี่ยงจะช่วยเป็นหลักประกันในการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ กรณีที่พบกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้

อานนท์ พลไชย (2563, หน้า 43) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงว่า กระบวนการที่มีระบบสามารถนำไปใช้ได้กับทุกองค์กรและทุกธุรกิจ เพื่อป้องกันเหตุการณ์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยงแบบบูรณาการได้ทันการณ์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับความเสี่ยงได้ล่วงหน้า เป็นรากฐานไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารองค์กร

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง คือ การนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรจะมีการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

1.4 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

นักวิชาการกล่าวถึงปัจจัยของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

นฤมล บินหะยีอาวัง (2553, หน้า 75) ได้กล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไว้ ดังนี้ 1) การสนับสนุนอย่างจริงจังและแข็งขันจากผู้บริหารระดับสูง 2) การมีทีมงานที่เข้าใจระบบและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการขับเคลื่อนระบบให้ทั่วทั้งองค์กร 3) การเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงไปใช้เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงโอกาสและการปรับปรุงระบบงาน 4) สร้างตัวชี้วัดที่ชัดเจนและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์องค์กร และ 5) การสื่อสารถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิผลให้ทั่วทั้งองค์กร

จรัญ พะโยม (2556, หน้า 55) ได้กล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการ 2) องค์กรที่มีการจัดกรอบและนโยบายการบริหารความเสี่ยง 3) การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง 4) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) การฝึกอบรมและติดตามผล

ฉัญญารัตน์ สายใหม่ (2557, หน้า 45) ได้กล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาว่าช่วยให้การปฏิบัติงานตามกรอบความเสี่ยงของสถานศึกษาประสบความสำเร็จประกอบด้วย 1) การสนับสนุนจากผู้บริหาร 2) การสื่อสารทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกระดับในองค์กรให้มีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน 3) มีเป้าหมายในการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงร่วมกัน 4) การบริหารความเสี่ยงอย่างทั่วถึงทั้งองค์กร โดยกระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 5) การเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงเข้ากับโครงสร้างการปฏิบัติงานเดิม

สุนมมานต์ อมรมณีพงศ์ (2558, หน้า 21) ได้กล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง 2) การใช้คำให้เกิดความเข้าใจแบบเดียวกัน 3) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การวัดผลการบริหารความเสี่ยง และ 5) การฝึกอบรมและกลไกด้านทรัพยากรบุคคล

สุนทรีย์ วิพัฒน์ครุฑ และคณะ (2558, หน้า 174) ได้กล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ด้านนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง 2) ด้านวัฒนธรรมองค์กร 3) ด้านภาวะผู้นำ และ 4) ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสาร

ขวัญแก้ว จันทรัตน์ (2562, หน้า 30) ได้กล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง 2) การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง 3) ความเข้าใจความหมายความเสี่ยงตรงกัน 4) การติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง 5) การวัดผลการบริหารความเสี่ยง ควบคู่กับกระบวนการด้านบุคลากร และ 6) การฝึกอบรม ความรู้ ความรับผิดชอบการบริหารความเสี่ยง

ครองยุทธ นบนอบ และคณะ (2562, หน้า 52) ได้กล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร 2) ด้านการติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง และ 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร

สาธิต รื่นเรใจ และบัวพันธ์ ผิวทอง (2562, หน้า 5) ได้กล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาว่าช่วยให้การปฏิบัติงานตามกรอบความเสี่ยงของสถานศึกษาประสบความสำเร็จประกอบด้วย 1) การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง 2) การใช้คำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน 3) ปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงและกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ 4) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ 5) การวัดผลการบริหารความเสี่ยง 6) การอบรมกลไกด้านทรัพยากรบุคคล และ 7) การกำหนดวิธีที่เหมาะสมในการติดตามการบริหารความเสี่ยง

จากทัศนะของนักวิชาการและผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสังเคราะห์ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

ที่	ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา	นฤมล ปิ่นทอง (2553)	จรัญ พะโยม (2556)	ธัญญารัตน์ สายใหม่ (2557)	สมณานต์ อมรมณีพงศ์ (2558)	สุนทรีศรี วิฑิตเศรษฐ และคณะ (2558)	ขวัญแก้ว จันทรัตน์ (2562)	ครองยุทธ นนอบ และคณะ (2562)	สาธิต รุ่งเรืองใจ และ บัวพันธ์ ผิวทอง (2562)	ความถี่	ร้อยละ	หลักการที่มุ่งศึกษา
1	การสนับสนุนจากผู้บริหาร									8	100	✓
	-การสนับสนุนอย่างจริงจังและ แข็งขันจากผู้บริหารระดับสูง	✓										
	-การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง		✓	✓	✓		✓	✓	✓			
	-ด้านภาวะผู้นำ					✓						
2	การมีทีมงานที่เข้าใจระบบและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใน การขับเคลื่อนระบบให้ทั่วทั้งองค์กร	✓								1	12.50	
3	การเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงไปใช้เป็นตัวบังคับ ให้เห็นถึงโอกาสและการปรับปรุงระบบงาน	✓								1	12.50	
4	สร้างตัวชี้วัดที่ชัดเจนและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์องค์กร	✓								1	12.50	
5	การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ									7	87.50	✓
	-การสื่อสารถึงผลลัพธ์และประสิทธิผลให้ทั่วทั้ง องค์กร	✓										
	-การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ		✓		✓				✓			
	-การสื่อสารทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกระดับใน องค์กรให้มีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน			✓								
	-ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร					✓						
	-การใช้คำให้เกิดความเข้าใจแบบเดียวกัน				✓			✓				
	-ความเข้าใจความหมายความเสี่ยงตรงกัน						✓					
6	นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง									4	50.00	✓
	-องค์กรที่มีการจัดกรอบและนโยบายการบริหาร ความเสี่ยง		✓									
	-มีเป้าหมายในการดำเนินการตามแผนบริหาร ความเสี่ยงร่วมกัน			✓								
	-ด้านนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง					✓						
	-การกำหนดวิธีที่เหมาะสมในการติดตามการบริหาร ความเสี่ยง							✓				

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา	นฤมล ปิ่นหะฮิอากัง (2553)	จรัญ พะโยม (2556)	ธัญญารัตน์ สายใหม่ (2557)	สุพพมานต์ อมรมณีพงศ์ (2558)	สุนทรีศรี วิวัฒเศรษฐ และคณะ (2558)	ชวิตแก้ว จันทร์รัตน์ (2562)	ครองยุทธ นบมอบ และคณะ (2562)	สชาติ รุ่งเรืองใจ และ บัวพันธ์ ผิวทอง (2562)	ความถี่	ร้อยละ	หลักการที่มุ่งศึกษา
7	การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร									5	62.50	√
	-การฝึกอบรมและติดตามผล		√									
	-การฝึกอบรมและกลไกด้านทรัพยากรบุคคล			√				√				
	-การฝึกอบรม ความรู้ ความรับผิดชอบการบริหาร ความเสี่ยง					√						
	-ด้านการพัฒนาบุคลากร						√					
8	การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่าง ต่อเนื่อง									4	50.00	√
	การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่าง ต่อเนื่อง		√			√		√				
	การบริหารความเสี่ยงอย่างทั่วถึงทั้งองค์กร โดยกระทำ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ			√								
9	-การเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงเข้ากับโครงสร้าง การปฏิบัติงานเดิม			√						1	12.50	
10	ด้านวัฒนธรรมองค์การ					√				1	12.50	
11	การติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง					√	√			2	25.00	
12	การวัดผลการบริหารความเสี่ยง									2	25.00	
	-การวัดผลการบริหารความเสี่ยง ควบคู่กับกระบวนการ ด้านบุคลากร					√						
	-การวัดผลการบริหารความเสี่ยง							√				
	รวม	5	5	5	5	4	6	3	7			

จากตาราง 1 การสังเคราะห์ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวมปัจจัยที่มีความหมายใกล้เคียงกันแต่ใช้ชื่อต่างกันเข้าเป็นปัจจัยเดียวกัน ได้จำนวน 12 ปัจจัย แล้วตั้งชื่อให้ครอบคลุม จากนั้นผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 40 ขึ้นไปในการเลือกปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงที่มุ่งศึกษาประกอบด้วย 5 ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 การสนับสนุนจากผู้บริหาร ความถี่ 8 ร้อยละ 100

ปัจจัยที่ 2 การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ความถี่ 7 ร้อยละ 87.50

ปัจจัยที่ 3 การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ความถี่ 5 ร้อยละ 62.50

ปัจจัยที่ 4 นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ความถี่ 4 ร้อยละ 50

ปัจจัยที่ 5 การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ความถี่ 4 ร้อยละ 50

โดยมีรายละเอียดของแต่ละปัจจัย ดังต่อไปนี้

1.4.1 การสนับสนุนจากผู้บริหาร

1.4.1.1 ความหมายการสนับสนุนจากผู้บริหาร

นักวิชาการได้กล่าวถึงการสนับสนุนจากผู้บริหารไว้ ดังนี้

เมวิกา รุ่งฉัตร (2556, หน้า 19) ได้ให้ความหมายการสนับสนุนจากผู้บริหาร หมายถึง การที่บุคลากรระดับปฏิบัติการได้รับการสนับสนุนทางสังคมในด้านอารมณ์ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านข้อมูลข่าวสารจากผู้บริหาร

ชนกฤต แซ่โค้ว (2557, หน้า 8) ได้ให้ความหมายการสนับสนุนจากผู้บริหาร หมายถึง การส่งเสริมและการสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของพนักงานในองค์กรเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยให้การปรับตัวสิ่งใหม่ ๆ และโอกาสใหม่ ๆ ในองค์กร ประกอบด้วย (1) ความรู้ (2) ผลตอบแทน (3) งบประมาณ

ณัฐมน พันธุ์จินดา (2558, หน้า 63) ได้ให้ความหมายการสนับสนุนจากผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และสนับสนุนให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจความสำคัญในคุณค่าของการบริหารความเสี่ยงต่อองค์กรโดยกำหนดนโยบายที่ชัดเจนให้มีการปฏิบัติรวมถึงการกำหนดให้ผู้บริหารต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงไปใช้ในการตัดสินใจบริหารงานขององค์กรและให้ความสนับสนุนในทุก ๆ ด้านเพื่อให้เกิดระบบบริหารความเสี่ยง

ววิวรรธณี วงศาไชโย (2558, หน้า 13) ได้ให้ความหมายการสนับสนุนจากผู้บริหาร หมายถึง การที่บุคลากรรู้สึกว่าคุณบริหารให้ความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร มีความเป็นกันเองกับผู้บริหาร ตลอดจนการได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม และส่งเสริมพัฒนาจนบุคลากรให้ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

อรพรรณ แสงติระเวทย์ (2559, หน้า 5) ได้ให้ความหมายการสนับสนุนจากผู้บริหาร หมายถึง ปัจจัยสำคัญที่มีความจำเป็นอย่างมากในการช่วยส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ภายในองค์กร การจัดหาเงินทุนเพื่อโครงสร้างพื้นฐานด้านความรู้ และการเพิ่มขีดความสามารถของพนักงานในการสร้างสรรค์ แบ่งปัน จัดเก็บ และเผยแพร่ความรู้

อัมพิกา สุนทรภักดี (2559 หน้า 20) ได้ให้ความหมายการสนับสนุนจากผู้บริหาร หมายถึง การที่พนักงานรับรู้ว่าหัวหน้างานนั้นยอมรับ เห็นคุณค่าของพนักงาน มีการสนับสนุน ให้คำปรึกษา รับฟัง ถ้อยทอดความรู้ และช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานแก่พนักงาน

ไพรินทร์ ศุภมณี (2560, หน้า 4) ได้ให้ความหมายการสนับสนุนจากผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารองค์กรจะให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องต่าง ๆ เช่น ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาช่วยแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรสามารถบรรลุตามเป้าหมายได้

ครองยุทธ นบน์อม และคณะ (2562, หน้า 36) ได้ให้ความหมายการสนับสนุนจากผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารให้การยอมรับเห็นคุณค่าของบุคลากรในโรงเรียน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน เป็นกันเองกับบุคลากร ยุติธรรมกับบุคลากร รักและห่วงใยต่อบุคลากร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูลข่าวสารแก่บุคลากร

สรุปได้ว่า การสนับสนุนจากผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยงต่อสถานศึกษา รวมทั้งความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ให้ความรักความห่วงใย ความยุติธรรม และเห็นคุณค่ากับการทุ่มเทการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา

1.4.1.2 ลักษณะและแนวปฏิบัติ

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะและแนวปฏิบัติของการสนับสนุนจากผู้บริหาร ไว้ดังนี้

เมวิกา รุ่งฉัตร (2556, หน้า 19) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนวปฏิบัติของการสนับสนุนจากผู้บริหารไว้ 3 ด้าน คือ 1) การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ หมายถึง การที่บุคลากรระดับปฏิบัติการได้รับการสนับสนุนชมเชยหรือยืนยันความมั่นใจ เช่น การพูดปลอบโยน ให้กำลังใจ แสดงความหวังใยการให้ความยอมรับจากผู้บริหาร 2) การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การที่บุคลากรได้รับความช่วยเหลือด้านวัสดุสิ่งของตามความต้องการ เช่น วัสดุ เครื่องใช้ เงิน และแรงงานจากผู้บริหาร และ 3) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่บุคลากรได้รับความช่วยเหลือด้านข้อมูล และข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรม (ให้รางวัลและลงโทษ) ให้ข้อมูลเพื่อช่วยเหลือในการตัดสินใจ ให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา ช่วยหาทางออกที่ดีจากผู้บริหาร

ชนกฤต แซ่ไคว (2557, หน้า 9) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนวปฏิบัติของการสนับสนุนจากผู้บริหารไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงองค์กรจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลยหากผู้บริหารไม่เป็นผู้ริเริ่มโดยเฉพาะการสนับสนุนของผู้บริหารเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงขององค์กร ซึ่งจะต้องทำให้พนักงานในองค์กรยอมรับและมีความรู้สึกร่วมกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งถือเป็นภารกิจที่ท้าทายสำคัญของผู้บริหารในปัจจุบัน ประกอบด้วย

1) การสนับสนุนด้านความรู้ ผู้บริหารในฐานะผู้มีบทบาทสำคัญในระดับองค์กรจึงต้องแสดงบทบาทที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนพัฒนาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีแนวทางปฏิบัติที่สำคัญซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ด้านที่สอดคล้องตามกรอบแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ Peter Senge ดังนี้

1.1) บทบาทต่อการสนับสนุนด้านความรู้แห่งตน เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีความมุ่งมั่นในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ การส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และสามารถสร้างศักยภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดความสำเร็จได้ การส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีการวางแผน กำหนดขั้นตอนและวิธีการในการทำงานอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน

1.2) บทบาทต่อการสนับสนุนด้านแบบแผนความคิดอ่าน เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีกระบวนการคิด วิเคราะห์และวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง การส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีการพิจารณาไตร่ตรองข้อมูลต่าง ๆ อย่างรอบคอบทุกด้านก่อนการตัดสินใจดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งทุกครั้ง การส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีการนำปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงานมาวิเคราะห์

1.3) บทบาทต่อการสนับสนุนด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน การส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานรับรู้ถึงเป้าหมายของหน่วยงานที่ต้องการในอนาคต การส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีการวางแผนงานของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน

1.4) บทบาทต่อการสนับสนุนด้านการเรียนรู้ของทีม เช่น การสนับสนุนให้หน่วยงานมีการจัดระบบการบริหารจัดการที่เปิดโอกาสให้พนักงานได้ตัดสินใจแก้ปัญหาคือการปฏิบัติงานร่วมกัน การส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน การส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและยอมรับเหตุผลของกันและกัน

1.5) บทบาทต่อการสนับสนุนด้านการคิดอย่างเป็นระบบ เช่น การสนับสนุนให้หน่วยงาน กำหนดเป้าหมายและทิศทางการทำงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การสนับสนุนให้หน่วยงานมีการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีความสามารถในการคิดและปฏิบัติงานที่สลับซับซ้อนได้อย่างเป็นระบบ

2) การสนับสนุนด้านผลตอบแทน การที่ทำให้พนักงานในองค์กรยอมรับและมีความรู้สึกร่วมกันในการค้นหานวัตกรรมในการทำงานขององค์กร เพื่อให้เป็นประโยชน์ทางตรงและทางอ้อมให้กับพนักงาน โดยผู้บริหารจะให้การส่งเสริมและการสนับสนุนจ่ายค่าผลตอบแทนหรือรางวัลให้กับพนักงานเพื่อแลกกับผลงานที่พนักงานได้ทำ ให้ เช่น การให้ศึกษาอบรมความรู้ภายนอกองค์กร การให้รางวัลผลตอบแทน การประเมินผลงานประจำปี

3) การสนับสนุนด้านงบประมาณ ผู้บริหารให้โอกาสก้าวหน้างานกับพนักงานในการคิดค้นนวัตกรรมในการปฏิบัติงานโดยพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการส่งเสริมและการสนับสนุนเงินในการดำเนินการที่มีนวัตกรรมในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เช่น การสนับสนุนเงินในการคิดค้นนวัตกรรมในการทำงาน การสนับสนุนเงินในการติดตามและประเมินผลงานในองค์กร การสนับสนุนเงินในการดำเนินการที่มีนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า ลักษณะและแนวปฏิบัติของการสนับสนุนจากผู้บริหาร เป็นการสนับสนุนในทุก ๆ ด้านทั้งด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1.4.2 การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4.2.1 ความหมายการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี (2555, หน้า 106) ได้ให้ความหมายการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพหมายถึง การถ่ายทอดสารจากผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสารโดยผ่านสื่อ โดยผู้ส่งสารจะถ่ายทอดความคิดของตนเอง เป็นคำพูดหรือสัญลักษณ์ไปสู่ผู้รับสารและผู้รับสาร ตีความหมายให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร และถ่ายทอดความคิดของตนกลับสู่ผู้รับสารอีกครั้งหนึ่งโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น คำพูด ท่าทาง รวมไปถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ วิทยุกระจายเสียง ฯลฯ สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น นิตยสาร จดหมาย สื่อวิดีโอ เป็นต้น

ประวัติ ยงบุตร (2556, หน้า67) ได้ให้ความหมายการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพหมายถึง กระบวนการการติดต่อสื่อสาร เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นระหว่างผู้ประเมินความเสี่ยง (Risk assessor) ผู้จัดการความเสี่ยง (risk manager) ผู้บริโภค นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนและประชาชนที่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งกลุ่มอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องและสนใจ (stake holder) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลด้านความเสี่ยงที่ถูกต้องและแม่นยำ ส่งเสริมให้มีความตระหนักและเข้าใจระหว่างผู้มีส่วนร่วมทั้งหมด ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดการความเสี่ยง ปรับปรุง พัฒนา สร้างข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้

เกิดความเชื่อมั่นมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้มแข็ง และเป็นไปในเชิงบวก

ยิ่งลักษณ์ วรรณทอง (2557, หน้า 15) ได้ให้ความหมายการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพหมายถึง กระบวนการถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสารจากผู้ส่งสารยังผู้รับสารโดยผ่านทางวัจนภาษา และอวัจนภาษา หรืออย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจและตีความหมายของผู้ส่งสารได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการสื่อสารในองค์กรสามารถกระทำได้ด้วยการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ตามนโยบายขององค์กร ตามความเหมาะสมและความพร้อมของผู้ที่กระทำการสื่อสาร เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และประสิทธิภาพ ของการสื่อสารในองค์กร

ธนพรรณ กุณาละสิริ (2558, หน้า 13) ได้ให้ความหมายการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพหมายถึง การถ่ายทอดข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์ในระยะเวลาที่น้อยที่สุด และส่งข่าวสารที่เข้าใจได้ถูกต้อง โดยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะสามารถทำให้บรรลุความร่วมมือตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

นัชชา เทียมพิทักษ์ (2559, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพหมายถึง ทักษะการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน รวมถึงการทำความเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ภายใต้ข้อมูลเหล่านั้น ทั้งที่อยู่ในรูปแบบวัจนภาษา และอวัจนภาษา ทักษะการสื่อสารนี้เปรียบเหมือนตัวเชื่อมประสานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่ม หรือหน่วยงาน ช่วยให้สามารถสื่อสารเข้าใจกัน และสื่อสารเรื่องที่มีข้อมูลแง่ลบหรือข้อความยาก ๆ ได้โดยไม่เกิดความขัดแย้งหรือทำลายความเชื่อมั่นเชื่อใจระหว่างกัน

วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ (2560, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพหมายถึง กระบวนการหรือเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความเข้าใจในการติดต่อและการทำงานร่วมกันของบุคคลในองค์กรเพื่อบรรลุเป้าหมาย แต่หากไม่เรียนรู้และเข้าใจความต้องการของตนเองไม่เข้าใจผู้อื่นแล้วไม่ว่าจะมีกระบวนการสื่อสารที่ดีและมีอุปกรณ์สื่อสารที่ทันสมัยเพียงใดก็ไร้คุณค่า นอกจากนี้การสื่อสารจำเป็นจะต้องเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เมื่อบุคคลมีความแตกต่างกันการสื่อสารที่ดีจะต้องใช้ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีควบคู่ไปด้วยจึงจะทำให้การสื่อสารนั้นประสบผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล หรือหน่วยงานทั้งที่อยู่ในรูปแบบวัจนภาษา และอวัจนภาษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสื่อสารข้อมูลการบริหารความเสี่ยงให้เข้าใจตรงกัน

1.4.2.2 ลักษณะและแนวปฏิบัติในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะและแนวปฏิบัติในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ไว้ดังนี้

อุดม เศษโพธิ์ และคณะ (2553, หน้า25) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนวปฏิบัติ ดังนี้ มีการสื่อสารให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง ประเด็นความเสี่ยงที่ควรต้องได้รับการจัดการทันที และการปรับปรุงแผนการดำเนินงานที่จำเป็น

วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ (2560, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนวปฏิบัติ ดังนี้ การสื่อสารจำเป็นจะต้องเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เมื่อบุคคลมีความแตกต่างกันการสื่อสารที่ดีจะต้องใช้ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีควบคู่ไปด้วย จึงจะทำให้การสื่อสารนั้นประสบผลสำเร็จ การเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร (Improving Organizational Communication) เนื่องจากการสื่อสารที่ผิดพลาดจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการประสิทธิภาพขององค์การเสมอ การสร้างระบบการสื่อสารภายในองค์การที่ดีจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารทุกองค์การ คือ การจัดระบบการสื่อสารตลอดจนการไหลของข้อมูลข่าวสารในองค์การและลดความผิดพลาดหรืออุปสรรคในการสื่อสาร ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีสรุปได้ ดังนี้

1) การติดตามผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Follow-Up and Feed Back) ติดตามผลและให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นวิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบข้อมูลที่ส่งไปว่าผู้รับเข้าใจตรงกับผู้ส่งเพียงไร วิธีการนี้จะทำให้กระบวนการสื่อสารเป็นแบบสองทาง (Two-Way) ซึ่งอาจเกิดขึ้นในการพบปะกันหรือหากเป็นการใช้เอกสารติดตามผลและข้อมูลย้อนกลับอาจตรวจสอบได้จากการโต้ตอบการแสดงออกของผู้รับสารจะทำให้ทราบว่าการสื่อสารมีความถูกต้องเพียงไร

2) การใช้การสื่อสารหลายวิธี (Parallel Channels Repetition) การใช้วิธีการสื่อสารและช่องทางการสื่อสารหลายวิธีทำให้การติดต่อสื่อสารมีความถูกต้องยิ่งขึ้น เช่น มีการสั่งการด้วยเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว และยังมีการประชุม

และสั่งการด้วยวาจาและใช้โอกาสพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการด้วย ก็จะทำให้การสื่อสาร ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

3) ระยะเวลา ปัญหาด้านระยะเวลาเป็นสาเหตุหนึ่งของการ สื่อสารที่เปื่อยเบนไปทั้งในแง่ของความกดดันด้านเวลาและความไม่เหมาะสม องค์การและ กลุ่มอาจกำหนด มาตรฐานด้านเวลาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวได้ เช่น ระบุไว้ล่วงหน้าว่าจะ ทำงานหนึ่งให้เสร็จเมื่อใด นอกจากนี้ยังต้องแยกระหว่างงานประจำกับงานจรซึ่งจะช่วยลด แรงกดดันด้านเวลาอันจะทำให้การสื่อสารมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น

4) ให้ความสนใจกับภาษา (Attention to Language) ในการสื่อสารนั้น การเลือกใช้ศัพท์ ระดับของคำ และความหมายของคำ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะลดความผิดพลาดในการสื่อสารได้ และทำความเข้าใจกับผู้ที่สื่อสารด้วยว่าควรจะใช้ ภาษาในระดับใด

5) ศูนย์กลางข้อมูล (Information Communication and Information Centers) การสื่อสารโดยวิธีการนี้จะเป็นการสื่อสารที่รวดเร็วและยืดหยุ่น และ มีความถูกต้องของข้อมูลมาก ซึ่งองค์การอาจใช้ศูนย์กลางข้อมูลเป็นแหล่งกระจายข่าวโดยไม่ผ่านช่องทางที่เป็นทางการขององค์การก็อาจจะทำให้การสื่อสารมีความถูกต้องและ รวดเร็วมากขึ้น

6) การให้รู้เท่าที่จำเป็น (The Exception Principle and the Need to Know) การให้รู้เท่าที่จำเป็นเป็นการวางระบบในการสื่อสารในองค์การให้มีการ สื่อสารในกรณีพิเศษและให้มีการรับข้อมูลเฉพาะที่จำเป็น โดยการเสนอข้อมูลไปยังฝ่าย บริหารเฉพาะที่ฝ่ายบริหารต้องการในขณะเดียวกันฝ่ายบริหารก็ให้ข้อมูลหรือสื่อสารกับ พนักงานเฉพาะสิ่งที่พนักงานจำเป็นต้องรู้เท่านั้น ซึ่งจะทำให้การสื่อสารไม่มีข้อมูลมาก เกินไป วิธีการนี้เหมาะกับองค์การที่มีสายการบังคับบัญชาสูง

7) การใช้ธรรมเนียมปฏิบัติในการสื่อสารเป็นความพยายามที่จะวางระบบในการสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร เช่น โทรสาร ให้ใช้สื่อสารเฉพาะ ในเรื่องที่สำคัญและเร่งด่วน ซึ่งการใช้เครื่องมือโดยไม่จำเป็นอาจจะทำให้การสื่อสาร ผิดพลาดหรือมีมากเกินไปจนความจำเป็นการสร้างธรรมเนียมปฏิบัติที่เหมาะสมจึงเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสื่อสารได้

8) การฟังอย่างตั้งใจ (Listen Actively) การฟังอย่างตั้งใจเป็นการลดความผิดพลาดจากการสื่อสาร ทำให้ข้อมูลจากผู้ส่งสารต้องการจะส่งถึงผู้รับสารครบถ้วน ในขณะที่เดียวกันการฟังอย่างตั้งใจนั้นผู้รับสารสามารถติดต่อและไตร่ตรองสิ่งที่ได้ฟังและอาจมีการสอบถามหรือทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารได้มากขึ้น นอกจากนี้การฟังอย่างตั้งใจจะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีระหว่างผู้ที่สื่อสารและเกิดการยอมรับกัน ซึ่งจะเป็นการพัฒนาาระบบความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรในองค์กรตามมาด้วย พื้นฐานที่สำคัญของการบริหารจัดการภายในองค์กรขึ้นอยู่กับ “การสื่อสารที่ดี” อันจะส่งผลให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือ และการประสานงานที่ดี ด้วยแผนงานต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และตรงตามเป้าหมาย

สาธิต รื่นเรใจ และบัวพันธ์ ผิวทอง (2562, หน้า 5) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนวปฏิบัติของการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพไว้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงอย่างถูกต้องและทันเวลาผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการกับความเสียงตามลำดับความสำคัญ หรือ ตามการเปลี่ยนแปลงหรือความเสียงที่เกิดขึ้นใหม่มีการติดตามแผนการจัดการความเสียงอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาและจัดการความเสียงต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษามีโอกาสบรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด วัตถุประสงค์ของการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพนั้นเพื่อให้มั่นใจได้ว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงอย่างถูกต้องและทันเวลา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการกับความเสียงตามลำดับความสำคัญ หรือ ตามการเปลี่ยนแปลงหรือความเสียงที่เกิดขึ้นใหม่ และ 3) มีการติดตามแผนการจัดการความเสียงอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาและจัดการความเสียงต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษามีโอกาสบรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

นิภาพรรณ โสภพัฒน์ (2562, หน้า 5) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนวปฏิบัติของการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพไว้ ดังนี้ การสื่อสารที่เกิดขึ้นในองค์กร จะมีประสิทธิภาพได้นั้นประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่าง แต่ที่สำคัญก็คือเรื่องของคุณธรรม ทั้งผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน ต่างจะต้องมีคุณธรรมประจำใจอันได้แก่ความจริงใจ การแสดงความจริงใจสามารถแสดงออกมาได้ ทั้งการพูดและการเขียน แต่ก็ไม่จำเป็นต้องแสดงออกมาทั้งหมดเหมือนที่คิด แสดงออกมาเท่าที่จำเป็น และคิดว่าเหมาะสม เช่น การชมการวิจารณ์ และการแสดงความเห็นความปรารถนาดี การแสดงความปรารถนาดีก็สามารถแสดงออกมาได้ทั้งการพูดและการเขียนได้เช่นกัน เช่น การให้

คำปรึกษา การเสนอแนะ การตัดทอนและการตักเตือน ความมีน้ำใจ การแสดงความมีน้ำใจเป็นศิลปะของการอยู่ร่วมกัน การรู้จักการให้และรู้จักการรับเป็นการแสดงถึงความมีน้ำใจ เช่น การให้ความช่วยเหลือ การขอความเห็น

สรุปได้ว่า ลักษณะและแนวปฏิบัติของการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นพฤติกรรมของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยใช้ข้อความที่กระชับ ใช้คำที่เกิดความเข้าใจตรงกันตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง และให้ทันต่อสถานการณ์ ชี้แจงทำความเข้าใจกับบุคลากรถึงความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลต่อกระบวนการบริหารความเสี่ยง

1.4.3 การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร

1.4.3.1 ความหมายการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรไว้ ดังนี้

สมชาติ กิจยรรยง, (2555, หน้า 15) ได้ให้ความหมายการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบที่สามารถช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคคลให้ดีขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานอยู่ในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมคิด บางโม (2557, หน้า 13) ได้ให้ความหมายการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้านของบุคคลโดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้ดีและสูงขึ้น อันจะทำให้บุคลากรมีผลการทำงานที่ดีก่อให้เกิดความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและสามารถทำให้องค์การบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การฝึกอบรมจึงเป็นวิธีการในการพัฒนาบุคคลในองค์การ

ประไพ มงคลนิมิตร (2558, หน้า 68) ได้ให้ความหมายการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร หมายถึง กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ทำให้ผู้เข้าฝึกอบรมได้เรียนรู้ เพิ่มทักษะและความรู้ที่จำเป็นในงาน เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานในอนาคต การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมรวมทั้งทัศนคติของพนักงาน และสามารถปฏิบัติงานได้ดีขึ้นอันจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและก่อให้เกิดผลสำเร็จต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์

อรพรรณ แสงศิระเวทย์ (2559, หน้า 6) ได้ให้ความหมายการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งความรู้ ทักษะ แนวคิด หลักเกณฑ์ หรือการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้กับบุคลากร ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรจะได้รับความอย่างแท้จริงและทราบถึงแนวทางในการปฏิบัติงานในองค์กรได้ดีขึ้น

สุรชนี เคนสุโพธิ์ (2560, หน้า 5) ได้ให้ความหมายการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบในอันที่จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ เรียนรู้ให้เกิดทักษะความชำนาญ และความสามารถ ที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น พร้อมทั้งจะรับสิ่งใหม่ ๆ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์การ

Ivancevich. M. (2007, p. 399) ได้ให้ความหมายการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงานที่นำไปสู่ทิศทางที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับทักษะและความสามารถที่จะต้องใช้ในการปฏิบัติงานปัจจุบัน

Wright, P.M. & Raymond A. Noe (2011, pp. 3-4) ได้ให้ความหมายการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) หรือ พฤติกรรม (behavior) ที่ทำให้นำไปสู่การปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จได้ โดยองค์การจะต้องเป็นผู้ให้ความสะดวกแก่บุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมที่จะเพิ่มความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมจะต้องสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการปฏิบัติงานประจำวันด้วยจึงจะทำให้เกิดผลดีในการได้รับความรู้เหล่านั้น

สรุปได้ว่า การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในทางทฤษฎีหรือปฏิบัติให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและทัศนคติของบุคลากรให้เป็นที่ดีขึ้นไปทางที่ดีขึ้น ให้มีความชำนาญในการปฏิบัติงาน เป็นการยกระดับความสามารถของบุคลากรทุกวิถีทางให้เท่าเทียมกับงานที่มอบให้ทำและเพื่อให้เข้าใจ

กรอบการบริหารความเสี่ยงและความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลในการจัดการความเสี่ยง และการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยง

1.4.3.2 ลักษณะและแนวปฏิบัติของการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร
นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะและแนวปฏิบัติของการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ไว้ดังนี้

สุรชัย เคนสุโพธิ์ (2560, หน้า 6-7) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนวปฏิบัติของการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ไว้ดังนี้ 1) องค์การมีความต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญ สูงเพื่อมาพัฒนางาน และองค์การ จึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้อุบัติการณ์ความรู้ใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในองค์การ 2) องค์การต้องมีการฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง เพราะการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีมีความทันสมัยและก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว และทำให้พนักงานในองค์การเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน และทำให้ไม่ขาดแคลนพนักงานในตำแหน่งต่าง ๆ เนื่องจากองค์การมีความพร้อมเกี่ยวกับศักยภาพในการปฏิบัติงานรองรับการเปลี่ยนแปลงทาง 3) องค์การมีความต้องการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้สูงขึ้น และสร้างกำไรสูงสุดในการดำเนินธุรกิจ เพื่อความอยู่รอดและเป็นองค์การชั้นนำในการพัฒนาธุรกิจให้เป็นที่ยอมรับในสังคม และการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์การ 4) องค์การจำเป็นต้องฝึกอบรมและพัฒนาพนักงานเก่าและพนักงานที่เข้ามาใหม่ให้เกิดความรู้ ทักษะ และความชำนาญกับเครื่องมือ เครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ท่ามกลางสถานการณ์ที่เกิดการแข่งขันอย่างรุนแรง 5) องค์การต้องมีการเตรียมความพร้อมในการขยายกิจการและสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน จำเป็นต้องมีการดำเนินการอบรมและพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องในการรองรับการลงทุนและขยายธุรกิจหรือพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อรองรับตลาดโลก 6) องค์การจำเป็นต้องรักษาพนักงานที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะไว้ จำต้องมีการฝึกอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงานให้เกิดธุรกิจความมั่นใจเชื่อมั่นในองค์การ ย่อมทำให้พนักงานมีความทุ่มเทขยันหมั่นเพียร ในการปฏิบัติงาน 7) องค์การต้องการลงทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดจากความผิดพลาด และอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในการทำงาน จึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงานทั้งเก่าและพนักงานใหม่ให้มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญในการทำงานรวมทั้งเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

8) เมื่อองค์การรับพนักงานใหม่เข้ามาทำงาน จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมปฐมนิเทศ พนักงานให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายขององค์การ ซึ่งจะทำให้พนักงานได้ปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายขององค์การ และความต้องการของพนักงาน ทำให้พนักงานได้เกิดความประทับใจและมั่นใจในองค์การ และ 9) องค์การต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ เมื่อพนักงานปฏิบัติงานให้กับองค์การเป็นระยะเวลาที่นาน ย่อมเกิดความเบื่อหน่าย เฉื่อยชา ขาดความกระตือรือร้นในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ ๆ ให้กับองค์การ ดังนั้นองค์การจึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงานอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา

ฉิชากร นิธิวุฒิปากคย (2559, หนา 28) ไดกลาวถึงลักษณะและแนวปฏิบัติของการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ไวดังนี้ 1) เป็นการฝึกอบรมให้แก่บุคลากรที่เขารับงานใหม เพื่อใหได้รับความรูทว ๆ ไปในองคการ 2) การฝึกอบรมกอนทำงาน จัดใหผูเขารับงานปฏิบัติงานได้รับความรูจากการปฏิบัติงานจริง 3) การฝึกอบรมขณะทำงาน เป็นการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู ความสามารถความชำนาญในหนาที่การงาน ตลอดจนจกทักษะและเจตคติในการปฏิบัติงานใหดีขึ้น และ 4) การฝึกอบรมกอนลงมือทำงาน เป็นการฝึกอบรมสอนใหมีการปฏิบัติงานจริงในขณะที่ยเรียนหรือฝึกอบรม โดยจะตองฝึกอบรมใหตรงกับความต้องการของหนวยงานที่จะรับไปทำงานเป็นการฝึกปฏิบัติจริง ควบคูไปกับภาคทฤษฎี

สรุปไดวา ลักษณะและแนวปฏิบัติของการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร เป็นการแนวทางในการบริหารทรัพยากรบุคคลใหมีความรู ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความเขาใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน พันธกิจ เป้าหมายขององคการ

1.4.4 นโยบายและกลยุทธการบริหารความเสี่ยง

1.4.4.1 ความหมายกลยุทธการบริหารความเสี่ยง

นักวิชาการไดให้ความหมายกลยุทธการบริหารความเสี่ยงไว ดังนี้

พระครูศรีรัตนภริต (ปิยนันท์ ปิยจิตโต) (2560, หนา11) ไดให้ความหมายนโยบายและกลยุทธการบริหารความเสี่ยง หมายถึง วิถีทางหรือข้อกำหนดที่องคการสมควรปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ภายใต้ข้อจำกัดของสภาพแวดล้อมภายนอก และขีดความสามารถขององคการ เป็นการกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ กระบวนการทำงาน ความต้องการขององคการ และการเลือกระบบที่จะนำมาพัฒนา และใช้เป็นแผนแม่บทหรือแผนหลักของการพัฒนาระบบขององคการ

พระปลัดสนธิชัย ปสนุนจิตโต (มาตรไพจิตร) (2561, หน้า 14) ได้ให้ความหมายนโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง หมายถึง แนวทางการบริหารงานในภาพรวมขององค์กรที่สร้างความเชื่อมโยงที่ชัดเจนทั้งนโยบาย จุดมุ่งหมาย แนวทางปฏิบัติ และทรัพยากรเพื่อดำเนินงานให้บรรลุผลงาน โดยแนวทางดำเนินงานมีความเหมาะสมกับสถานะแวดล้อม และทรัพยากร ตลอดจนมีการเตรียมการเพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

โกมิน สัตย์มั่น (2561, หน้า 23) ได้ให้ความหมายนโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขององค์กรในระยะสั้นและระยะยาว จากนั้นจึงวางแผนทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานตามพันธกิจ อันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ธงชัย สันติวงษ์ (2561, หน้า 9) ได้ให้ความหมายนโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง หมายถึง วิธีหรือแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งส่วนทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดผลดีที่เป็นข้อได้เปรียบ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์พร้อมกัน โดยมีความเสี่ยงน้อยที่สุด ณ ระดับที่ยอมรับได้

ครองยุทธ นบนอบ และคณะ (2562, หน้า 37) ได้กล่าวถึงความหมายนโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง หมายถึง บริหารความเสี่ยงตามแผนและนโยบายที่กำหนดไว้อย่างทั่วถึงทุกกิจกรรมมอบหมายงานให้บุคลากรดำเนินการบริหารความเสี่ยงทุกกิจกรรมอย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอเตรียมความพร้อมให้สามารถตอบสนองต่อสถานะฉุกเฉินที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานต้องหยุดชะงักหรือไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ดำเนินการ ฝึกซ้อม ทบทวนทีมงานทุกอย่างเป็นปัจจุบัน

สรุปได้ว่า นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายหรือแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน เพื่อใช้ปฏิบัติในอนาคตทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาว และการประสานแผนงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตรงตามความเป็นจริง เกิดความเข้าใจร่วมกัน เพื่อบูรณาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

1.4.4.2 ลักษณะและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับนโยบายและกลยุทธ์

การบริหารความเสี่ยง

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะและแนวทางปฏิบัติกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ไว้ดังนี้

โกมิน สัตย์มัน (2561, หน้า23) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับเกี่ยวกับกลยุทธ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงไว้ว่า หลักในการจัดการเชิงกลยุทธ์ เพื่อเพิ่มโอกาสของผลการดำเนินงานขององค์การ มีดังนี้ 1) การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์การธุรกิจอย่างเป็นระบบ 2) การจัดการเชิงกลยุทธ์นำไปสู่การจัดการความเปลี่ยนแปลงที่ดี 3) การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการนำแนวทางในการดำเนินองค์การ ที่คิดค้นสร้างสรรค์ขึ้น และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้บรรลุ 4) การวางแผนกลยุทธ์เป็นหน้าที่หลักของนักบริหาร 5) การจัดการเชิงกลยุทธ์ทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน และ 6) การจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยให้การทำงานเกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่

Mark S. Dorfman (1997, p. 165) ได้กล่าวถึงลักษณะแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับนโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงไว้ว่า กลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงแบ่งเป็น 4 แบบ คือ

- 1) Take การยอมรับความเสี่ยง คือ การไม่กระทำการใด ๆ เพิ่มเติม กรณีนี้ใช้กับความเสี่ยงที่มีน้อย ความน่าจะเป็นจะเกิดน้อย หรือเห็นว่ามีต้นทุนในการบริหารความเสี่ยงสูงโดยชอบุมัติหลักการรับความเสี่ยงไว้
- 2) Treat การลดความเสี่ยง คือ การลดโอกาสความน่าจะเป็นที่จะเกิดหรือลดความเสียหายโดยการจัดระบบการควบคุมเพื่อป้องกันการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการรวมกับการกำหนดแผนสำรองในเหตุฉุกเฉิน
- 3) Terminata การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง คือ การหยุดหรือการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมเป็นความเสี่ยง เช่น งดทำขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและจะนำมาซึ่งความเสี่ยงปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานและขอบเขตการดำเนินการ เป็นต้น
- 4) Transfer กระจายหรือถ่ายโอน คือ การลดโอกาสความน่าจะเป็นที่จะเกิดหรือลดความเสียหายโดยการแบ่งโอนการหาผู้รับผิดชอบในความเสี่ยง การจ้างบุคคลภายนอกเป็นผู้ดำเนินการแทนและการจัดประกันภัย เป็นต้น

สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ องค์การมหาชน (2562, หน้า 8) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนวทางปฏิบัติของกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงไว้ ดังนี้ เพื่อให้นโยบายและการวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ สสปน. ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารองค์กร และการจัดทำวิธีหรือแนวทางในการทำงาน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้การกำหนดนโยบายของ สสปน. มีขั้นตอน ดังนี้

1) การสำรวจข้อมูลขององค์กร ก่อนการกำหนดนโยบายผู้บริหาร ต้องกำหนดให้มีการศึกษาและสำรวจข้อมูลในด้านต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อให้ทราบถึงปัญหา และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรก่อน ดังนี้

1.1) การระดมความคิดเห็นร่วมกันสำรวจความต้องการในเชิงนโยบายของประเทศ และปัญหาต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อกำหนดเป็นนโยบายในการดำเนินงาน

1.2) สำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรว่ามีความต้องการสิ่งใดบ้าง สิ่งใดเป็นความต้องการหลัก และสิ่งใดเป็นความต้องการ

1.3) จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการนั้น ๆ

1.4) ศึกษาแนวทางในความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และการดำเนินการตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร

1.5) จัดลำดับความสำคัญในการสามารถแก้ไขปัญหา และความสามารถในการสนองตอบความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและนำไปกำหนดเป็นนโยบายขององค์กร

1.6) กำหนดความต้องการในการพัฒนาองค์กรของผู้อำนวยการ และจัดลำดับความสำคัญความต้องการดังกล่าวเพื่อเลือกไปเป็นนโยบายขององค์กร

2) การกำหนดนโยบายขององค์กร มีแนวทาง คือ

2.1) นำปัญหาต่าง ๆ ที่ได้สำรวจและจัดลำดับความสำคัญตามข้อ 1. มาศึกษาความเป็นไปได้ในการแก้ไขและดำเนินการโดยแบ่งนโยบายออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบายต่อพนักงาน นโยบายต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นโยบายต่อองค์กร ฯลฯ

2.2) กำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาและเพื่อพัฒนาองค์กรตามลำดับ ดังนี้ 1) กำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาขององค์กร 2) กำหนดนโยบายเพื่อสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) กำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาองค์กรตามความต้องการของผู้บริหาร

3) การกำหนดนโยบายต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงขององค์กรและสังคมในการกำหนดนโยบายขององค์กรนั้นต้องกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความเป็นจริงขององค์กรและสังคมเป็นสำคัญ

4) นโยบายที่กำหนดขึ้นต้องปฏิบัติได้จริง ผู้บริหารองค์กรต้องกำหนดนโยบายที่สามารถปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่นโยบายที่เกิดจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้บริหารหรือบุคลากรภายในองค์กรอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด หรือเป็นเรื่องที่ใหญ่เกินความสามารถของบุคลากรในองค์กรที่จะกระทำได้

Thompson and Strickland (2001, p. 4) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนวทางปฏิบัติกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงไว้ ดังนี้ การกำหนดข้อความวิสัยทัศน์ ข้อความพันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Formulation of Vision, Mission Statement, Goal and Objective) เป็นการกำหนดจุดหมาย 3 ประการดังนี้ 1) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) หรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic planning) หมายถึงการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือก และเลือกจากทางเลือกซึ่งสามารถบรรลุจุดประสงค์เป็นแผนที่สำคัญและเป็นแผนระยะยาว 2) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ให้เป็นการปฏิบัติและเป็นผลลัพธ์ คือ การกำหนดโครงสร้างขององค์กร การจัดระบบการปฏิบัติการที่เหมาะสม การยอมรับรูปแบบการจัดการที่เหมาะสมและการจัดวัฒนธรรมขององค์กรหรือค่านิยม และ 3) การประเมินผลและการควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Evaluation and strategic control) การควบคุมเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการพิจารณาว่ากลยุทธ์ได้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่อการดำเนินงานหรือไม่

Wheelen, T.L. & Hunger, J. D. (2002, p. 2015) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนวทางปฏิบัติกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงไว้ ดังนี้ กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม 2) การจัดทำกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ 4) การประเมินผลและการควบคุม

สรุปได้ว่า ลักษณะและแนวทางปฏิบัติกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง เป็นการนำความเสี่ยงมาสร้างเป็นนโยบายกลยุทธ์ วิสัยทัศน์และเป้าหมายการบริหาร ความเสี่ยง มีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง การสร้างกลยุทธ์การบริหาร และการปฏิบัติตาม แผนกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง

1.4.5 การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

1.4.5.1 ความหมายการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง อย่างต่อเนื่อง

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายการปฏิบัติตามกระบวนการ บริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ไว้ดังนี้

พจนีย์ มั่งคั่ง (2559, หน้า 175) ได้ให้ความหมายว่าการปฏิบัติ ตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การที่องค์กรทั่วไป จะประสบ ความสำเร็จในการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้นั้นรูปแบบการบริหารความ เสี่ยงขององค์กรจะต้องมีการกำหนดขึ้น และเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารในทุกระดับ ที่จะนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติได้อย่างทั่วถึงทั้งองค์กร และต้องกระทำ อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ

ครองยุทธ นบหนอง และคณะ (2562, หน้า 37) ได้ให้ความหมาย ว่าการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง หมายถึง กระบวนการ บริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ บริหารความเสี่ยงตามแผนและนโยบายที่ กำหนดไว้อย่างทั่วถึงทุกกิจกรรม มอบหมายงานให้บุคลากรดำเนินการบริหารความเสี่ยง ทุกกิจกรรมอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง และสม่่าเสมอเตรียมความพร้อมให้สามารถตอบสนองต่อ สภาวะฉุกเฉินที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานต้องหยุดชะงัก หรือไม่สามารถดำเนินการได้อย่าง ต่อเนื่อง ดำเนินการฝึกซ้อม ทบทวนให้งานทุกอย่างเป็นปัจจุบัน

สรุปได้ว่า การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่าง ต่อเนื่อง หมายถึง สถานศึกษานำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติอย่างทั่วถึงทั้ง สถานศึกษา และกระทำอย่างต่อเนื่องสม่่าเสมอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการบริหาร ความเสี่ยง

1.4.5.2 ลักษณะและแนวทางการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร
ความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะและแนวทางการปฏิบัติตาม
กระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ไว้ดังนี้

ปรีชฎา ถนอมเวช (2558, หน้า 56) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนว
ทางการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องไว้ว่า การปฏิบัติตาม
กระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เป็นการติดตามกระบวนการบริหารความ
เสี่ยงที่สามารถปรับปรุงแก้ไขตามความจำเป็น โดยการติดตามผลของผู้บริหาร การ
ประเมินผลอิสระ การประเมินตนเอง หรือร่วมกันทุกประการ การมีระบบกระบวนการทำ
ให้มั่นใจว่าการอบงานและองค์ประกอบที่ใช้เหมาะสม ทันสมัย และมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
เพราะวิธีการที่เคยมีประสิทธิภาพอาจล้าสมัย หรืออาจถูกกลະเลຍหรือองค์การอาจเปลี่ยน
วัตถุประสงค์ใหม่ เปลี่ยนผู้บริหารใหม่ เปลี่ยนกระบวนการปฏิบัติงานใหม่ ทำให้วิธีการเดิม
ใช้ไม่ได้ผล

ขวัญแก้ว จันทรัตน์ (2562, หน้า 31) ได้กล่าวถึงลักษณะและแนว
ทางการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องไว้ว่า การปฏิบัติตาม
กระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ควรพิจารณาประเด็นต่อไปนี้

- 1) การรายงานและสอบทานขั้นตอนตามกระบวนการบริหาร
ความเสี่ยง
- 2) ความชัดเจนและสม่ำเสมอของการมีส่วนร่วมและความ
มุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูง
- 3) บทบาทของผู้นำในการสนับสนุนและติดตามการบริหาร
ความเสี่ยง
- 4) การประยุกต์ใช้เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงาน
เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

สรุปได้ว่า ลักษณะและแนวทางการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร
ความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เป็นการปฏิบัติตามแนวทางป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงอย่าง
สม่ำเสมอโดยมีการติดตามผลและประเมินผลเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

1.5 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

นักวิชาการกล่าวถึงขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

นฤมล บินหะยีอาวัง (2553, หน้า 47) ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ความเสี่ยงด้านการเงินและงบประมาณ 2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 3) ความเสี่ยงด้านนโยบาย 4) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน และ 5) ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก

ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ (2559, หน้า 22) กล่าวว่าขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามี 5 ด้าน ดังนี้ 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2) ความเสี่ยงด้านบุคลากร 3) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ และ 5) ความเสี่ยงด้านปัจจัยภายนอก

ปราโมทย์ เอมมา (2559, หน้า 27) กล่าวว่าขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามี ดังนี้ 1) ความเสี่ยงด้านการเงิน 2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 3) ความเสี่ยงด้านสารสนเทศ และ 4) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน

พระเจษฎา ญาณิสฺสโร (บุญมาทศ) (2661, หน้า 63) กล่าวว่าขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามี ดังนี้ 1) ด้านบริหารวิชาการ 2) ด้านบริหารงบประมาณ 3) ด้านบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านบริหารทั่วไป

วราภรณ์ วงศ์ตาชี (2562, หน้า 59) กล่าวว่าขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามี 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 3) ความเสี่ยงด้านการเงินและงบประมาณ และ 4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ กฎระเบียบ

อาานนท์ พลไชย (2563, หน้า 26) กล่าวว่าขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา มี 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 3) ความเสี่ยงด้านการเงิน และ 4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ กฎระเบียบ

จากทัศนะของนักวิชาการและผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สรุปได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 การสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

	นฤมล ปินทะยี่อว้าง (2553)	ขวัญญานันท์ แก้วนุชนาวัชร (2559)	ปราโมทย์ เอมมา (2559)	พระเชษฐา ญาณิสสร (2661)	วรภรณ์ วงศ์ดำดี (2562)	อานนท์ พลไชย (2563)	ความถี่	ร้อยละ	หลักการที่มุ่งศึกษา
1 ความเสี่ยงด้านงบประมาณ							5	83.33	✓
- ความเสี่ยงด้านการเงินและงบประมาณ	✓			✓					
- ความเสี่ยงด้านการเงิน			✓			✓			
- ด้านงบประมาณ				✓					
2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	✓	✓	✓		✓	✓	5	83.33	✓
3 ความเสี่ยงด้านนโยบาย	✓						1		
4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน							5	83.33	✓
- ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน	✓		✓						
- ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน		✓			✓	✓			
5 ความเสี่ยงด้านปัจจัยภายนอก							2	33.33	
- ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก	✓								
- ความเสี่ยงปัจจัยภายนอก		✓							
6 ความเสี่ยงด้านบุคลากร							2	33.33	
- ความเสี่ยงด้านบุคลากร		✓							
- ความเสี่ยงการบริหารบุคคล				✓					
7 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ		✓			✓	✓	3	50.00	✓
8 ความเสี่ยงด้านสารสนเทศ			✓				1	16.66	
9 ด้านวิชาการ				✓			1	16.66	
10 ด้านการบริหารงานทั่วไป				✓			1	16.66	
รวม	5	5	4	4	4	4			

จากตาราง 2 การสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวมขอบข่ายที่มีความหมายใกล้เคียงกันแต่ใช้ชื่อต่างกันเข้าเป็นขอบข่ายเดียวกัน ได้จำนวน 10 ด้าน แล้วตั้งชื่อให้ครอบคลุมจากนั้นผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 40 ขึ้นไป ในการเลือกขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงที่มุ่งศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ความเสี่ยงด้านงบประมาณ ความถี่ 5 ร้อยละ 83.33

ด้านที่ 2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความถี่ 5 ร้อยละ 83.33

ด้านที่ 3 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความถี่ 5 ร้อยละ 83.33

ด้านที่ 4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ความถี่ 3

ร้อยละ 50

โดยมีรายละเอียดของแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1.5.1 ความเสี่ยงด้านงบประมาณ

1.5.1.1 ความหมายความเสี่ยงด้านงบประมาณ

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยงด้านงบประมาณ ไว้ดังนี้

ธัญญารัตน์ สายใหม่ (2560, หน้า 33) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยงด้านงบประมาณ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ โดยการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวเป็นไปตามแผนการดำเนินงานความเสี่ยงด้านจัดทำบัญชีการเงินให้เป็นปัจจุบัน และรายงานการเงินทุกเดือนและเมื่อสิ้นปีงบประมาณ และในการเบิกจ่ายต้องมีหลักฐานการการเบิกจ่าย การใช้จ่ายเงินยืม การจัดซื้อจัดจ้าง พัสดุ ครุภัณฑ์ มีการทำทะเบียน จดทะเบียน อย่างถูกต้อง ความเสี่ยงในการบริหารงานด้านพัสดุและสินทรัพย์ เช่น การลงทะเบียน การซ่อมแซม การจำหน่าย ในการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการข้อมูลเพื่อประสิทธิภาพการบริหารงานการเงินตลอดเวลา และลดเวลาในการทำงาน การจัดทำรายละเอียดทางการเงิน แผนงาน โครงการ สอดคล้องกับกิจกรรมหลักของสถานศึกษา เสนอแผนงบประมาณขอความช่วยเหลือเห็นชอบต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้เป็นคำขอตั้งงบประมาณต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอกจากนี้สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ ในแต่ละแผนงานโครงการต่าง ๆ อย่างครอบคลุม โดยมีเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงิน งบประมาณ รวมทั้งผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีความรู้และ ประสบการณ์เพียงพอในการบริหารงบประมาณ เพื่อป้องกันความเสี่ยง

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (2560, หน้า 8) ได้ให้ความหมายว่า ความเสี่ยงด้านงบประมาณ หมายถึง ความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการขาดสภาพคล่อง ความเพียงพอ และความพร้อมของเงินทุนที่จะใช้ในการลงทุน

วรารกรณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 45) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยงด้านงบประมาณ หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่เกิดจากการบริหารการเงินและงบประมาณของสถานศึกษาตลอดจนกระบวนการปฏิบัติงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาที่ผิดพลาดหรือขาดหลักการปฏิบัติที่ดี

อานนท์ พลไชย (2563, หน้า 34) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยงด้านงบประมาณ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การบริหารการเงินไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำไปใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงิน

สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านงบประมาณ หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ เกิดจากการบริหารจัดการการเงินหรืองบประมาณของสถานศึกษา ที่มีความคลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

1.5.2.2 ลักษณะความเสี่ยงด้านงบประมาณ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยงด้านงบประมาณไว้ ดังนี้

ประสิทธิ์ ศรีสาพันธ์ (2557, หน้า 25) ได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยงด้านงบประมาณ ไว้ดังนี้ 1) การเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่ทันในปีงบประมาณ (งบประมาณถูกพับไป) 2) การพัฒนาระบบ GFMS ยังไม่สมบูรณ์ 3) ได้รับเงินงบประมาณไม่เพียงพอ 4) การใช้จ่ายเงินงบประมาณผิดประเภทและวัตถุประสงค์ 5) ระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่สามารถป้องกันการยอมนั้นระหว่างผู้ขายและผู้รับจ้าง 6) ความผิดพลาดในการอนุมัติวงเงินเกินอำนาจ 7) ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานในการจัดส่งรายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ 8) ทรัพย์สินของทางราชการสูญหาย

นัยรัตน์ ชัยสุข (2560, หน้า 34) ได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยงด้านงบประมาณ ไว้ดังนี้ ความเสี่ยงด้านงบประมาณ ได้แก่ ความปลอดภัยของเงินสดและทรัพย์สิน การทุจริตรายงานการเงิน การขาดงบประมาณ การใช้จ่ายเงินกับผลที่ได้รับ ความเสี่ยงด้านบัญชีและการตรวจสอบ ข้อตกลง สัญญา การโกง การหลอกลวงการบริจาคเงินในทางที่ผิด การขโมย ยักยอกและความเสี่ยงเกี่ยวกับความสิ้นเปลืองการสูญเสียรายได้ การมีรายจ่ายที่ไม่จำเป็น การทุจริตรายงานทางการเงินการบันทึกบัญชีผิดพลาด ความปลอดภัยของเงินสด

สรุปได้ว่า ลักษณะความเสี่ยงด้านงบประมาณ ประกอบด้วย การได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสม มีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่การเงินของสถานศึกษา การจัดหาแหล่งทุน ทรัพยากร พัสดุที่มีความคลาดเคลื่อน การควบคุมตรวจสอบรายจ่าย ความผิดพลาดในการอนุมัติการเบิกจ่าย การรายงานผ่านระบบมีความซับซ้อน การใช้จ่ายงบประมาณผิดประเภท การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานในการจัดส่งรายงาน การใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ

1.5.2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

1.5.2.1 ความหมายของความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

นักวิชาการได้กล่าวถึงความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ไว้ดังนี้

พิชณู แก้วนัยจิตร (2555, หน้า 23) ได้ให้ความหมายความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง วิธีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในระยะยาวขององค์กร และการเลือกแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุผล โดยให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุดในระดับที่ยอมรับได้

ประวัติ ยงบุตร (2556, หน้า 35) ได้ให้ความหมายความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน และนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร โดยแหล่งที่มาของความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ คือ ปัจจัยความเสี่ยงภายนอกและปัจจัยความเสี่ยงภายใน

พันธ์เทพ พัฒนจรีพันธ์ (2557, หน้า 14) ได้ให้ความหมายว่าความ
เสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากแผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐาน
วิชาชีพ โครงสร้างขององค์กร

ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ชรร (2559, หน้า 22) ได้ให้ความหมาย
ว่าความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง ความเสี่ยงในการบริหารไม่แน่นอนไม่ชัดเจนของ
นโยบายผู้บริหารในการดำเนินงาน และความเข้าใจที่ไม่ตรงกันของผู้ที่เกี่ยวข้องในการ
กำหนดวิทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา

ครองยุทธ นบมอบ (2562, หน้า 29) ได้ให้ความหมายว่าความ
เสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง ผู้บริหารและบุคลากรวางแผนการดำเนินงานของสถานศึกษา
อย่างเป็นระบบ ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้
ประกอบด้วย จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส ภัยคุกคาม และภาวะการแข่งขัน ดำเนินการตาม
การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยด้านนโยบาย กระแสสังคมทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง
และความเสี่ยงภายในดำเนินการตามกระบวนการข้อมูลและเทคโนโลยี

วรารณณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 61) ได้ให้ความหมายว่าความ
เสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในและภายนอก
ที่จะส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดแผนกลยุทธ์ ที่จะใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ
วัตถุประสงค์หลัก เป้าหมาย และแนวทางใน การดำเนินงานของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่ง
บางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงานที่ส่งผล
กระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมาย เช่น นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจรวมถึง
ยุทธศาสตร์การบริหารงานของสถานศึกษา

1.5.2.2 ลักษณะความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

ประสิทธิ์ ศรีสาพันธ์ (2557, หน้า 22) ได้กล่าวถึงลักษณะความ
เสี่ยงด้านกลยุทธ์ ไว้ดังนี้ 1) ผลงานวิจัยไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม
2) นโยบายเปลี่ยนแปลงตามผู้บริหารที่เปลี่ยนบ่อย 3) โครงสร้างองค์กรใหม่ขาดความเป็น
เอกภาพ

จิรพร สุเมธีประสิทธิ์ (2560, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

- 1) ความสามารถในการทำรายได้หรือแสวงหาผลตอบแทนทางการเงิน ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ หรือผลตอบแทนทางสังคมลดลงจากเดิม จนไม่สามารถสร้างรายได้หรือผลตอบแทนได้ขณะที่กิจการต้องแบกรับความเสี่ยงไว้สูงมาก
- 2) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ ตามการสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมจนทำให้โมเดลธุรกิจที่กิจการใช้อยู่ไม่เหมาะสม
- 3) ความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ธุรกิจที่ผิดปกติ หรือภาวะวิกฤติที่มีท่ามามากจากความเชื่อว่าสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นปกติเสมอ ไม่มีเหตุการณ์หรืออุบัติการณ์ร้ายแรงใด ๆ ที่จะเข้ามากระทบต่อการดำเนินงานของกิจการได้ จึงไม่ได้เตรียมกลยุทธ์ในภาวะวิกฤติไว้ด้วย
- 4) สถานะ การแข่งขัน และสถานการณ์ในตลาด รวมทั้งลูกค้าเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จนไม่อาจจะใช้กลยุทธ์เดิม บริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) ความล้มเหลวของโครงการใหม่ โปรแกรมใหม่ที่กิจการไม่คุ้นเคย จึงเผชิญหน้ากับความเสี่ยงเกิดใหม่ ซึ่งกลยุทธ์ที่ใช้อยู่ไม่อาจจะบริหารจัดการได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม

ประเสริฐ อัครประถมพงศ์ (2562, หน้า 22) ได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

- 1) กำหนดกลยุทธ์ผิดพลาดไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร
- 2) กิจกรรมตามแผนกลยุทธ์ไม่สามารถนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์องค์กรได้
- 3) กลยุทธ์ขององค์กรขาดการพัฒนาให้ทันต่อสถานการณ์จนไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้

สรุปได้ว่า ลักษณะความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ประกอบด้วย การกำหนดกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา การวางแผนกลยุทธ์ที่ไม่ชัดเจน กลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบายในการบริหารเปลี่ยนแปลงบ่อย สถานศึกษาขาดความเป็นเอกภาพ และสถานศึกษาไม่มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง

1.5.3 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

1.5.3.1 ความหมายของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานไว้ดังนี้

เจริญ ศรีแสนปาง (2556, หน้า 14) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากระบบงานภายในองค์กร คุณภาพของบุคลากร กระบวนการบริหารงาน เป็นต้น

ประวัติ ยงบุตร (2556, หน้า 35) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบงานภายในองค์กร กระบวนการดำเนินงานภายใน เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้ บุคลากรความเป็นธรรมาภิบาล ความเพียงพอของข้อมูล ชื่อเสียง ระบบหรือเหตุการณ์ภายนอก อันส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานภายในองค์กร

ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ชร (2559, หน้า 24) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง ระบบการดำเนินงานและการบริหารบุคลากรที่ขาดทักษะในการปฏิบัติงาน ที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอุปกรณ์ที่ใช้ไม่มีความทันสมัย และจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้การงาน รวมถึงคุณภาพที่อยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้งาน บุคลากรขาดทักษะในการปฏิบัติงานก่อให้เกิดความผิดพลาดต่องานในสถานศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2561, หน้า 23) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดการดำเนินการในการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานต่าง ๆ ขององค์กรทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

ครองยุทธ นบมอบ (2563, หน้า 28) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับเรื่องการกระบวนการภายในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน ครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการควบคุม การจูงใจ การติดตามผลงาน การคัดเลือกบุคคลให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี งานธุรการ ความปลอดภัยของครูและนักเรียน

การรักษาความปลอดภัยระบบประกันคุณภาพ การป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุ
 การบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึง
 การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล
 การสิ้นเปลืองหรือการทุจริตของหน่วยรับตรวจ

สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่ง
 บางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบริหารจัดการงานทั้ง 4
 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารบุคคล กลุ่มงานบริหาร
 วิชาการ และกลุ่มงานบริหารทั่วไป

1.5.3.2 ลักษณะความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานไว้ ดังนี้
 ประสิทธิ์ ศรีสาพันธ์ (2557 หน้า 22) ได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยง
 ด้านการปฏิบัติงาน ไว้ดังนี้

- 1) การปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัย
- 2) ขั้นตอนการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น
- 3) ขาดการพัฒนาตนเอง
- 4) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานไม่มี
 ประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- 5) ขาดผู้เชี่ยวชาญในการกำหนด TOR (Term of Reference)
 ทำให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน
- 6) การประสานงานระหว่างหน่วยงานในสังกัดขาดความคล่องตัว
- 7) การเชื่อมโยงระบบเครือข่ายขาดประสิทธิภาพ
- 8) ขาดความเข้มงวดในการรักษาความปลอดภัยของอาคาร
 สถานที่
- 9) การจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า
- 10) ขาดการบริหารสัญญาที่ดี
- 11) บุคลากรขาดความชำนาญเฉพาะด้าน
- 12) ขาดที่ปรึกษาเฉพาะด้าน

ประเสริฐ อัครประถมพงศ์ (2562, หน้า 22) ได้กล่าวถึงลักษณะ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ดังนี้ 1) บุคลากรในหน่วยงานขาดทักษะ, ความชำนาญและความรู้เฉพาะทาง 2) ด้านความปลอดภัยเกิดอุบัติเหตุ หรือได้รับอันตรายจากการปฏิบัติงาน 3) เทคโนโลยีล้าสมัยหรือถูกละเมิดลิขสิทธิ์

สรุปได้ว่า ลักษณะความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การมอบหมายงานไม่ตรงตามความถนัดของบุคลากร ความล้าสมัยของเทคโนโลยี มีเครือข่ายการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีแรงจูงใจในการดำเนินงาน สถานศึกษาขาดความเข้มงวดในการนิเทศ กำกับติดตามในการดำเนินงาน และบุคลากรขาดความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงาน

1.5.4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ

1.5.4.1 ความหมายความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ไว้ดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 28) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาวีชร (2559, หน้า 33) ได้ให้ความหมายว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ หมายถึง กฎระเบียบ และข้อบังคับในการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นการรับรู้และทำความเข้าใจเพื่อลดอุปสรรคต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ของบุคลากรที่ละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือจงใจไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับของสถานศึกษาตามที่ได้กำหนดไว้

ธัญญารัตน์ สายใหม่ (2560, หน้า 34) ได้ให้ความหมายว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ หมายถึง ความเสี่ยงประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจวิธีการและกฎระเบียบในการตรวจสอบภายใน และมีการจัดทำหลักฐานเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการควบคุมภายในเป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมและการอบรมเพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องในด้านการรักษาวินัยเพื่อสร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน และประพฤติปฏิบัติ

ตามระเบียบวินัยมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในด้านการรักษาวินัยอย่างต่อเนื่อง และรับรู้การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบมาตรฐานการ/ การดูแล และติดตาม กรณีมีบุคลากรของสถานศึกษาละเมิด หรือกระทำผิดระเบียบวินัย ส่งเสริมครูและบุคลากรขอรับและขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และมีแนวทางในการป้องกันเหตุที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับการผิดวินัย/ กฎระเบียบ/ มาตรฐาน/ ข้อกำหนด รวมทั้งนิเทศติดตามการดำเนินงานทางวินัยอย่างเป็นระบบภายในสถานศึกษา

วรารณณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 18) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่เกิดจากการบริหารงานภายในสถานศึกษาที่ขัดกับข้อบังคับกฎหมายต่าง ๆ ที่อาจเกิดจากกฎหมายและระเบียบนั้นไม่ชัดเจนไม่เหมาะสมกับพื้นที่ ไม่ชัดในแนวปฏิบัติ หรือขัดกับทัศนคติ ขัดต่อจรรยาบรรณ ส่งผลให้สถานศึกษา ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

อานนท์ พลไชย (2563, หน้า 34) ได้ให้ความหมายว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็น ความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งการดำเนินการผิดกฎหมาย การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ในการบริหารงานในสถานศึกษาที่ขัดกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

1.5.4.2 ลักษณะความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ
นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ ไว้ดังนี้

เอกรินทร์ สังข์ทอง และปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2554, หน้า 18) ได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบไว้ว่า การปฏิบัติของบุคลากรที่ขัดกับข้อบังคับกฎหมายต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดจากกฎหมายและระเบียบนั้นไม่ชัดเจน ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไม่ชัดในแนวปฏิบัติ หรือขัดกับทัศนคติ ขัดต่อจรรยาบรรณ ส่งผลให้มีโทษทั้งทางด้านระเบียบและกฎหมายความเสี่ยงต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นถ้าเกิดใน

องค์การไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานทางการศึกษา หรือหน่วยงานที่ประกอบธุรกิจ ผู้บริหาร จะต้องตระหนักถึงความเสี่ยงและมีวิธีการรองรับความเสี่ยงเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดกับองค์การ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 56) ได้กล่าวถึง ลักษณะความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบไว้ว่า ขอบเขตของปัจจัยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจขึ้นเป็นความเสี่ยงที่ไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือ ความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการทำนิติกรรม สัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

วรกานต์ คนอยู่ (2558, หน้า 1326) ได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบไว้ว่า สภาพแวดล้อมและความสิ้นทางการมาปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งห่างไกลจากสถานศึกษา การคมนาคมไม่สะดวกทำให้เกิดปัญหาการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาไม่ตรงตามกฎระเบียบ คือการทำงานที่ไม่ตรงเวลา

พระเจษฎา ญาณิสฺสโร (บุญมาหัต) (2561, หน้า 19) ได้กล่าวถึง ลักษณะความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงกฎและระเบียบส่งผลต่อความเสี่ยงต่อการดำเนินงาน ในส่วนของการศึกษาได้แก่ พ.ร.บ. การศึกษา หลักสูตร นโยบายแห่งรัฐ นโยบายหน่วยงานต้นสังกัด กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ การแทรกแซงทางการเมือง การต่อต้านของกลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น

ขวัญแก้ว จันทรรัตน์ (2562, หน้า 22) ได้กล่าวถึงลักษณะความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบไว้ว่า ขาดการกำกับ ควบคุม การนำซอฟต์แวร์มาใช้ ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎ ระเบียบ ขาดการกำกับ ควบคุมการปฏิบัติตาม ระเบียบพัสดุ

สรุปได้ว่า ลักษณะความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบไว้ ประกอบด้วย ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ นโยบายหน่วยงานต้นสังกัด การละเมิดสัญญา กระบวนการดำเนินงานไม่เป็นไปตาม ข้อตกลง บุคลากรในสถานศึกษาต่อต้านกฎระเบียบ

1.6 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

นักวิชาการกล่าวถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร (2554, หน้า 15) ได้กล่าวว่า วงล้อของการบริหารความเสี่ยงที่องค์กรต้องดำเนินการตามกระบวนการทุกขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ และต่อเนืองเป็นประจำทุกปี ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การค้นหาและระบุความเสี่ยง 3) การวิเคราะห์ความเสี่ยง 4) การจัดลำดับความเสี่ยง 5) การประเมินผลการควบคุมที่มีอยู่ 6) การจัดการความเสี่ยง และ 7) การติดตาม ประเมินผลและจัดทำรายงาน

ประภาพรธรรม รักเลี้ยง และคณะ (2556, หน้า 63) ได้เสนอแนวคิดของกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไว้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การระบุความเสี่ยง 2) การประเมินความเสี่ยง 3) การจัดการความเสี่ยง 4) การจัดกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง และ 5) การติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยง

ชญานี นาดัน (2555, หน้า 45) ได้กล่าวว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การระบุความเสี่ยง 3) การประเมินความเสี่ยง 4) การสร้างแผนจัดการ และ 5) การติดตามสอบถาม

จรัญ พะโยม (2556, หน้า 55) ได้กล่าวว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การบ่งชี้เหตุการณ์ 3) การประเมินความเสี่ยง 4) การตอบสนองความเสี่ยง และ 5) กิจกรรมควบคุม

ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาวีชร (2559, หน้า 39) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การระบุความเสี่ยง 2) การประเมินความเสี่ยง 3) การจัดการกับความเสี่ยง 4) การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และ 5) การรายงานและติดตามความเสี่ยง

พระเจษฎา ญาณิสฺสโร (บุญมาทศ) (2661, หน้า 56) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพแวดล้อมภายในองค์กร 2) กำหนดวัตถุประสงค์ 3) ระบุความเสี่ยง 4) ประเมินความเสี่ยง 5) ตอบสนองความเสี่ยงหรือการจัดการความเสี่ยง 6) กำหนดกิจกรรมควบคุม 7) เสนอเป็นข้อมูลสารสนเทศ และ 8) การติดตามผลและรายงาน

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2561, หน้า 14-24) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การระบุความเสี่ยง 3) การประเมินความเสี่ยง
- 4) การประเมินมาตรการควบคุม 5) การบริหารและจัดการความเสี่ยง และ
- 6) การรายงาน ติดตาม ประเมินผล และทบทวนความเสี่ยง

Gray and Larson (2011, pp. 213-233) ได้เสนอแนวคิดของกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไว้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การระบุความเสี่ยง (Risk-identification) เป็นการหาความเสี่ยงที่เป็นไปได้ที่อาจส่งผลกระทบต่อโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการจะต้องร่วมกันระบุความเสี่ยงในแต่ละช่วงของการวางแผน ที่บริหารความเสี่ยงต้องใช้ในการระดมสมองและเทคนิคอื่น ๆ ในการระบุปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และความเสี่ยงที่น่าจะเป็นไปได้ให้มากที่สุด 2) การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment) เป็นการประเมินความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นและผลกระทบหรือผลลัพธ์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น 3) การรับมือความเสี่ยง (Risk response development) เป็นการตัดสินใจที่จะรับมือกับเหตุการณ์ที่มีความเฉพาะเจาะจง การรับมือกับความเสี่ยงทำได้โดยการบรรเทาการหลีกเลี่ยงการถ่ายโอนหรือการรักษาไว้ และ 4) การควบคุมความเสี่ยง (Risk response control) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการบริหารความเสี่ยง คือการควบคุมความเสี่ยงโดยการดำเนินการรับมือความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ ติดตาม ตรวจสอบ เหตุการณ์วิกฤติ แผนฉุกเฉินและเฝ้าระวังความเสี่ยงใหม่ที่

จากทัศนะของนักวิชาการและผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสังเคราะห์กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 การสังเคราะห์กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

ที่	กระบวนการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา	สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย (2554)	ประกาศกระทรวง รักษาการ และคณะ (2556)	ชญาณี นาคัน (2555)	จรัญ พะโยม (2556)	ขวัญญานันท์ แก้วชูชนนวิชัย (2559)	พระเชษฐา ญาณีเสวีโร (2661)	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2561)	Gray and Larson (2011)	ความถี่	ร้อยละ	หลักการที่มุ่งศึกษา
1	การกำหนดวัตถุประสงค์	√		√	√		√	√		5	62.50	√
2	การระบุความเสี่ยง									7	87.50	√
	-การค้นหาและระบุความเสี่ยง	√										
	-ระบุความเสี่ยง		√	√		√	√		√			
	-การบ่งชี้เหตุการณ์				√							
3	การวิเคราะห์ความเสี่ยง	√								1	12.50	
4	การประเมินความเสี่ยง									8	100	√
	-การจัดลำดับความเสี่ยง	√										
	-การประเมินความเสี่ยง		√	√	√	√	√	√	√			
5	การประเมินมาตรการควบคุม									2	25.00	
	-การประเมินผลการควบคุมที่มีอยู่	√										
	-การประเมินมาตรการควบคุม							√				
6	การจัดการความเสี่ยง									7	87.50	√
	-การจัดการความเสี่ยง	√				√						
	-การจัดกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง		√									
	-กิจกรรมควบคุม				√		√					
	-การบริหารและจัดการความเสี่ยง							√				
	-การรับมือความเสี่ยง								√			
7	การประเมินผลและการรายงาน									6	75.00	√
	-การติดตามประเมินผลและจัดทำรายงาน	√										
	-การติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยง		√									
	-การติดตามสอบถาม			√								
	-การรายงานและติดตามความเสี่ยง					√	√					
	-การรายงาน ติดตาม ประเมินผล และทบทวนความเสี่ยง							√				

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	กระบวนการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา	สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย (2554)	ประกาศกระทรวง ศึกษาธิการ เรื่อง การ บริหาร ความเสี่ยง และ คณะ (2556)	ชญาณี นาคัน (2555)	จรัญ พะโยม (2556)	ขวัญญูวัฒน์ แก้วชูชนนัทธร (2559)	พระเชษฐภคินี ญาณิสสรโร (2661)	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร(2561)	Gray and Larson (2011)	ความถี่	ร้อยละ	หลักการที่มุ่งศึกษา
8	การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง									2	25.00	
	-การสร้างแผนจัดการ			√								
	-การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง		√			√						
9	การตอบสนองความเสี่ยง				√		√			2	25.00	
10	การศึกษาสภาพแวดล้อมภายในองค์กร						√			1	12.50	
11	การเสนอเป็นข้อมูลสารสนเทศ						√			1	12.50	
12	การควบคุมความเสี่ยง							√		1	12.50	
	รวม	7	5	5	5	5	8	6	4			

จากตาราง 3 การสังเคราะห์กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้รวมกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่มีความหมายใกล้เคียงกันแต่ใช้ชื่อต่างกัน เข้าเป็นกระบวนการเดียวกันได้ จำนวน 12 ขั้นตอน แล้วตั้งชื่อให้ครอบคลุม จากนั้นผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 40 ขึ้นไปในการเลือกกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่มุ่งศึกษาสามารถแบ่งออกได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ ความถี่ 5 ร้อยละ 62.50

ขั้นที่ 2 การระบุความเสี่ยง ความถี่ 7 ร้อยละ 87.50

ขั้นที่ 3 การประเมินความเสี่ยง ความถี่ 8 ร้อยละ 100

ขั้นที่ 4 การจัดการความเสี่ยง ความถี่ 7 ร้อยละ 87.50

ขั้นที่ 5 การประเมินผลความเสี่ยงและการรายงาน ความถี่ 6 ร้อยละ 75.00

โดยแต่ละชั้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.6.1 การกำหนดวัตถุประสงค์

1.6.1.1 ความหมายการกำหนดวัตถุประสงค์

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการกำหนดวัตถุประสงค์ ไว้ดังนี้

ผกามาศ มูลวันดี (2553, หน้า 37) ได้ให้ความหมายว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบขอบเขต การดำเนินงานในแต่ละระดับและสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ครบถ้วน การกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร ควรมีความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ สำหรับในระดับแผนกหรือระดับฝ่าย

สุนนา เสือเอก (2553, หน้า 8) ได้ให้ความหมายว่าการกำหนด วัตถุประสงค์ หมายถึง กำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับภารกิจขององค์กร เป้าหมาย พันธกิจและแผนงานขององค์กร ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวจะต้องระบุถึงเป้าหมายและ พันธกิจในภาพรวม การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และความคุ้มค่าในการใช้ ทรัพยากรขององค์กร การรายงานทางการเงินและการปฏิบัติงานมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเป็นปัจจุบัน รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ

ประวดี ยงบุตร (2556, หน้า 47) ได้ให้ความหมายการกำหนด วัตถุประสงค์ หมายถึง เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ที่ชัดเจนของแผนงานงาน โครงการกิจกรรม ตามแผนการปฏิบัติราชการประจำปี และแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี

อนุเทพ ศรีชวาลา และบัณฑิต พิริยาสัยสันติ (2558, หน้า 70) ได้ให้ความหมายว่าการกำหนดวัตถุประสงค์หมายถึง การกำหนดเป้าหมายซึ่งจะต้อง สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ เพื่อจะได้กำหนดมาตรการที่จำเป็นใน การบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ วัตถุประสงค์ด้านกลยุทธ์เป็นเป้าหมายระดับสูงซึ่งสอดคล้องและสนับสนุนวิสัยทัศน์ของ องค์กร วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติการ เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กร วัตถุประสงค์ด้านการรายงาน เป็นวัตถุประสงค์ที่ เกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของรายงานที่องค์กรจัดทำขึ้น วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติตาม กฎระเบียบ เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่ เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ หมายถึง การกำหนดขอบเขต เป้าหมาย นโยบาย พันธกิจ หรือกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับการบริหารความเสี่ยงใน สถานศึกษา

1.6.1.2 ลักษณะของการกำหนดวัตถุประสงค์

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะการกำหนดวัตถุประสงค์ ไว้ดังนี้

ผกามาศ มูลวันดี (2553, หน้า 37) ได้กล่าวถึงลักษณะของการ กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่า จะต้องสอดคล้องหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์ ขององค์กร เพื่อให้วัตถุประสงค์ในภาพรวมบรรลุเป้าหมาย โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ จะต้องคำนึงถึงหลัก SMART คือ มีความชัดเจน (Specific) สามารถวัดได้ (Measurable) สามารถปฏิบัติได้ (Achievable) มีความสมเหตุสมผล (Reasonable) และอยู่ในเงื่อนไขเวลา ที่กำหนด (Time Constrained)

กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2554, หน้า 52–55) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่า เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการบริหาร ความเสี่ยง เพราะเป็นปัจจัยที่ผู้ทำหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงหรือบริษัท จะต้อง กำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง โดยกำหนดถึงความต้องการในการบริหาร ความเสี่ยง และกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดการบรรลุในการบริหารความเสี่ยง

อััจฉิมา ศิริสวัสดิ์ (2555, หน้า 11) ได้กล่าวถึงลักษณะของการ กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่า กำหนดวัตถุประสงค์ (establish the context) เป็นขั้นตอนแรก ของกระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นการตั้งขอบเขต กำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของ การบริหารความเสี่ยงขององค์กรให้ชัดเจน และมีการสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรมีความ เข้าใจในการดำเนินการบริหารความเสี่ยง โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ติดนั้นควรต้องมี “SMART” ดังต่อไปนี้

- Specific มีความชัดเจน เจาะจง ทุกคนเข้าใจตรงกัน
- Measurable สามารถวัดได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ
- Attainable สามารถทำให้บรรลุผลได้
- Relevant มีความสัมพันธ์กับนโยบาย มีเหตุและผล
- Timely มีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน แน่นนอน

จรัญ พะโยม (2556, หน้า 49) ได้กล่าวถึงลักษณะของการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) เป็นขั้นตอนแรกสำหรับกระบวนการบริหารความเสี่ยง วัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนดขึ้นควรเป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน มีความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

- 1) วัตถุประสงค์ระดับองค์กร เป็นวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานในภาพรวมขององค์กร
- 2) วัตถุประสงค์ระดับกิจกรรม เป็นวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่เฉพาะเจาะจงลงไปสำหรับแต่ละกิจกรรมที่องค์กรกำหนด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรซึ่งวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในระดับองค์กร วัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นในแต่ละระดับ ควรมีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้ แนวทางการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ดี ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ SMART คือ

- (1) มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน (Specific)
- (2) สามารถวัดผลได้ (Measurable)
- (3) สามารถปฏิบัติให้บรรลุได้ (Attainable)
- (4) มีความสมเหตุสมผลเป็นไปได้ และสอดคล้องกับ

เป้าหมายขององค์กร (Relevant & Realistic)

- (5) มีกรอบเวลาที่ชัดเจนและเหมาะสม (Timely)

ปริญญ์ ถนอมเวช (2558, หน้า 60) ได้กล่าวถึงลักษณะของการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ต้องพิจารณาว่าการปฏิบัติงานภายในองค์กรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ ตลอดจนระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ขององค์กร โดยเมื่อกำหนดวัตถุประสงค์แล้ว ควรจัดกลุ่มหรือแยกประเภท เพื่อให้เห็นภาพรวมและทราบผลกระทบที่อาจมีในการบริหารความเสี่ยง ซึ่งแต่ละองค์กรอาจมีการจัดกลุ่มแตกต่างกันตามความสำคัญขององค์กรและประเภทธุรกิจ ซึ่งอาจแยกวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) วัตถุประสงค์ด้านกลยุทธ์ ได้แก่ วัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับแผนกลยุทธ์ หรือสนับสนุนวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร

2) วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ วัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน และผลการดำเนินงาน

3) วัตถุประสงค์ด้านรายงาน ได้แก่ วัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับความเชื่อถือได้และความเป็นประโยชน์ของรายงาน ทั้งรายงานสำหรับบุคคลภายนอกและภายในองค์กร และครอบคลุมทั้งรายงานทางการเงินหรือรายงานการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ

4) วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ได้แก่ วัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนด เป็นต้น

สรุปได้ว่า ลักษณะของการกำหนดวัตถุประสงค์ คือ การกำหนดขอบเขตหรือเป้าหมายในการปฏิบัติงานของการบริหารความเสี่ยง โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ตามหลัก SMART คือ 1) มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน 2) สามารถวัดผลได้ 3) สามารถปฏิบัติให้บรรลุได้ 4) มีความสมเหตุสมผลเป็นไปได้และสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร 5) มีกรอบเวลาที่ชัดเจนและเหมาะสม

1.6.2 การระบุความเสี่ยง

1.6.2.1 ความหมายของการระบุความเสี่ยง

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการระบุความเสี่ยง ไว้ดังนี้

พจนานุกรม มูลนิธิ (2553, หน้า 37) ได้ให้ความหมายว่าการระบุความเสี่ยง หมายถึง การค้นหาว่ามีความเสี่ยงใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการขององค์กรโดยดูจากทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

ชญานี นาดัน (2555, หน้า 36) ได้ให้ความหมายว่าการระบุความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่เปิดแผลและกำหนดว่าความเสี่ยงที่เป็นไปได้ขององค์กรมีอะไรบ้าง การระบุความเสี่ยงที่จะช่วยให้องค์กรสามารถที่จะรู้ได้ว่ากิจกรรมหรือสถานที่หรือทรัพยากรใดขององค์กรที่อยู่ในความเสี่ยง

จรัญ พะโยม (2556, หน้า 49) ได้ให้ความหมายว่าการระบุความเสี่ยง หมายถึง การระบุเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และภารกิจหลักขององค์กร โดยพิจารณาที่มาของความเสี่ยง ทั้งจากปัจจัยเสี่ยงภายในและภายนอก

สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ องค์การมหาชน (2562, หน้า 4) ได้ให้ความหมายว่าการระบุความเสี่ยง หมายถึง การระบุสถานการณ์ ปัจจัย และกิจกรรมที่มีความเสี่ยงในการเกิดการทุจริต ซึ่งองค์กรไม่สามารถ มั่นใจได้ว่าเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้นหรือไม่ หรือมีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็น อย่างไร ประกอบด้วยปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานหรือปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร

สรุปได้ว่า การระบุความเสี่ยง หมายถึง การค้นหา หรือระบุ เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่จะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในสถานศึกษาทำให้ไม่ บรรลุตามกลยุทธ์ของสถานศึกษา

1.6.2.2 ลักษณะการระบุความเสี่ยง

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะการระบุความเสี่ยง ไว้ดังนี้

กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2554, หน้า 52) ได้กล่าวถึงลักษณะ การระบุความเสี่ยงไว้ว่า การระบุความเสี่ยง เป็นขั้นตอนที่ 2 ของกระบวนการเป็นขั้นตอน ที่ทำหน้าที่ในการระบุถึงปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อองค์กรหรือบริษัทขององค์กรที่ ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศจะมีปัจจัยเสี่ยงคือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ ไม่แน่นอน การขนส่งสินค้าอาจเกิดอันตราย ลูกค้าในประเทศอาจผิดนัดชำระ ฯลฯ ซึ่งปัจจัยเสี่ยงในแต่ละองค์กรก็จะเกิดขึ้นแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของ องค์กร และขนาดขององค์กร เพราะประเภทขององค์กรที่แตกต่างกันจะมีลักษณะ ความเสี่ยงที่แตกต่างกัน

ชญานิ นาดัน (2555, หน้า 37) ได้กล่าวถึงลักษณะการระบุความ เสี่ยงไว้ว่า ขั้นตอนการระบุความเสี่ยง ผู้บริการหรือผู้จัดการความเสี่ยงต้องวิเคราะห์ความเสี่ยง เพื่อระบุถึงโอกาสของความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น ขั้นตอนของการระบุความเสี่ยงซึ่งถือเป็น ขั้นตอนแรกที่สำคัญของกระบวนการบริหารความเสี่ยง องค์กรอาจใช้วิธีการต่อไปนี้ เพื่อ เป็นแนวทางในการทำการบริหารความเสี่ยงในขั้นต่อ ๆ ไปได้อย่างสะดวกมากขึ้นดังนี้

1) ให้ระบุเป้าประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการบรรลุขององค์กรว่ามี อะไรบ้าง (แน่นอนว่าต้องมีมากกว่า 1 รายการ) ซึ่งถ้าองค์กรได้มีแผนที่กลยุทธ์ (Strategy Maps) ก็จะช่วยให้ผู้รู้ได้ชัดเจนมากขึ้น เพราะเป้าประสงค์เหล่านี้เป็นสิ่งที่องค์กรต้องการ เพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กรต่อไป

2) ให้แยกแต่ละเป้าประสงค์ออกมาใส่ไว้ในตาราง (ดูตัวอย่าง ตารางที่ 1) แล้วให้ระบุ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ (แน่นอนว่าความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอาจมี มากกว่า 1 รายการ) ทั้งนี้บริหารอาจดูตัวอย่างของปัจจัยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นภายใน องค์การของตนได้จากใบตรวจรายการ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

3) ให้นำบุคลากรที่เกี่ยวข้องของระดมสมองในการตอบคำถาม ต่อไปนี้ (1) อะไรเป็นสาเหตุของความเสี่ยงที่เกิดขึ้น (2) อะไรเป็นผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจาก สาเหตุเหล่านี้ (3) ทำไมสาเหตุเหล่านี้จึงสร้างผลกระทบในลักษณะนั้น และ (4) สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายเหล่านั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร

จรัญ พะโยม (2556, หน้า 50) ได้กล่าวถึงลักษณะการระบุความ เสี่ยงไว้ว่า ในกระบวนการนี้ควรพิจารณาสิ่งต่อไปนี้

1) แหล่งของความเสี่ยง ได้แก่ ปัจจัยภายใน (ความเสี่ยงที่ สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น วัฒนธรรมองค์กร นโยบายและการบริหารจัดการ ความรู้ ความสามารถของบุคลากร กระบวนการทำงาน เครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นต้น) และปัจจัยภายนอก (ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมการเกิดได้โดยองค์กรเอง เช่น การเมือง สภาวะเศรษฐกิจ สังคม กฎหมายระบบเทคโนโลยี และภัยธรรมชาติ เป็นต้น

2) ความสัมพันธ์ ระหว่างเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นซึ่งอาจมี ผลกระทบไปสู่อีกเหตุการณ์หนึ่ง หรือได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์อื่น (เหตุผล : ใช้สำหรับประกอบการเชื่อมโยง Risk Map) ข้อมูลของการเกิดความเสี่ยงและผลกระทบ ของความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นในอดีต (เหตุผลใช้สำหรับประกอบการกำหนด KRI และ Risk Appetite รวมถึง Cost & Benefit Analysis)

3) การจำแนกประเภท/ ด้านของความเสี่ยงการกีฬาแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการศึกษาเพื่อค้นหาว่าเหตุการณ์ใดบ้างที่มีผลกระทบในเชิงลบต่อ วัตถุประสงค์และภารกิจหลักขององค์กรแล้วนำความเสี่ยงที่ได้มาจัดประเภทความเสี่ยงใน ด้านต่าง ๆ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการการระบุความเสี่ยง (2556, หน้า 23) ได้กล่าวถึงลักษณะการระบุความเสี่ยงไว้ว่า เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขั้นตอนหนึ่ง สำหรับการบริหารความเสี่ยงขององค์กร โดยเป็นขั้นตอนที่เน้นการระดมความคิด การ ประชุมร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อสร้างความเข้าใจ ความตระหนักถึงความ เสี่ยงและทำการระบุความเสี่ยงร่วมกัน อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้แต่ละหน่วยงานได้

ประเมินตนเองในด้านความเสี่ยงร่วมกับทีมงานบริหารความเสี่ยงโดยเทคนิคในการระบุความเสี่ยงสามารถให้วิธีการวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือการวิเคราะห์ เช่น การใช้ผังก้างปลา (Fishbone analysis) แผนที่ความคิด (Mind map) นอกจากนี้ยังมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ออกแบบสอบถาม ความคิดเห็น การจัดทำการประชุมกลุ่มย่อย

ปริญญ์ วัฒนเวท (2558, หน้า 60) ได้กล่าวถึงลักษณะการระบุความเสี่ยงไว้ว่า การระบุเหตุการณ์เสี่ยง โดยผู้บริหารต้องพิจารณาเหตุการณ์เสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์การ โดยปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ปัจจัยที่เกิดจากภายนอกองค์การ เช่น ภาวะเศรษฐกิจภาวะธุรกิจและอุตสาหกรรม ภาวะทางการเมือง เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ผู้บริหารควบคุมไม่ได้แต่ต้องติดตามศึกษาเพื่อลดผลเสียหายที่เกิดขึ้นส่วนปัจจัยเสี่ยงภายใน คือปัจจัยที่เกิดจากภายในองค์การที่ผู้บริหารจัดการได้ ได้แก่ บุคลากร กระบวนการบริหารและนวัตกรรม คุณภาพและความสามารถของพนักงาน ความเพียงพอและประสิทธิผลการควบคุม เป็นต้น

สรุปได้ว่า ลักษณะการระบุความเสี่ยง เป็น การระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของสถานการณ์ ประกอบด้วย 1) การระบุความเสี่ยงโดยการใช้ Checklist 2) การระบุความเสี่ยงโดยการวิเคราะห์สถานการณ์จากการตั้งคำถาม 3) การระบุความเสี่ยงโดยการวิเคราะห์ขั้นตอนการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนที่สำคัญ

1.6.3 การประเมินความเสี่ยง

1.6.3.1 ความหมายการประเมินความเสี่ยง

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการประเมินความเสี่ยง ไว้ดังนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (2559, หน้า 7) ได้ให้ความหมายว่าการประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง โอกาสที่จะเกิดขึ้น (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสี่ยงหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2561, หน้า 12) ได้ให้ความหมายว่าการประเมินความเสี่ยง หมายถึง การประเมินโอกาสและผลกระทบของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นต่อวัตถุประสงค์ ขณะที่การเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอาจส่งผลกระทบในระดับต่ำ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจมี

- ผลกระทบในระดับสูงต่อวัตถุประสงค์ การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย 2 มิติ ดังนี้
- 1) โอกาสที่อาจเกิดขึ้น (Likelihood) เหตุการณ์มีโอกาสเกิดขึ้นมาน้อยเพียงใด
 - 2) ผลกระทบ (Impact) หากมีเหตุการณ์เกิดขึ้นองค์กรจะได้รับผลกระทบมาน้อยเพียงใด

ขวัญแก้ว จันทรัตน์ (2562, หน้า 35) ได้ให้ความหมายว่า การประเมินความเสี่ยง หมายถึง ว่าการประเมินความเสี่ยงมีทั้งรูปธรรมและนามธรรม แต่หลักการประเมินจะต้องทำให้ เห็นถึงความชัดเจน แปลผลออกมาเป็นเชิงรูปธรรม ที่สัมผัสได้ วัดได้ กล่าวคือวัดเป็นจำนวนได้ และวัดเป็นเวลาได้ สำหรับการจัดลำดับ ความเสี่ยงนั้นอาจจัดเป็น

A = ความเสี่ยงสูง (High)

B = ความเสี่ยงปานกลาง (Medium)

C = ความเสี่ยงต่ำ (Low) และเมื่อสรุปผล แล้วนำไปบริหาร

ความเสี่ยงต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับเจริญ เจษฎาวัลย์ (2550, หน้า 36) ที่ประเมินความเสี่ยง ออกเป็น 2 รูปแบบคือวัดเป็นจำนวน และ วัดเป็นเวลา และจัดลำดับความเสี่ยงออกเป็น A, B, C เช่นเดียวกัน

โรงเรียนมหาภาพระจาดทองอุปลัมภ์ (2562, หน้า 4) ได้ให้ ความหมายว่าการประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยงและวิเคราะห์ ความเสี่ยงเพื่อจัดลำดับความเสี่ยงที่ระบุ โดยการพิจารณาจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงนั้น ๆ

สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ องค์การมหาชน (2562, หน้า3) ได้ให้ความหมายว่าการประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการระบุ ความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยง โดยการประเมินจากโอกาสที่ จะเกิด ผลกระทบ และระดับของความเสี่ยงนั้น ๆ

- 1) โอกาสที่จะเกิด หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิด เหตุการณ์ ความเสี่ยง
- 2) ผลกระทบ หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิด เหตุการณ์ความเสี่ยง
- 3) ระดับของความเสี่ยง หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้ จากประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ

สรุปได้ว่า การประเมินความเสี่ยง หมายถึง การวิเคราะห์ความเสี่ยง หรือจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงที่เกิด จากเหตุการณ์ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในสถานศึกษา

1.6.3.2 ลักษณะการประเมินความเสี่ยง

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะการประเมินความเสี่ยง ไว้ดังนี้

ผกามาต มุลวันดี (2553, หน้า 38) ได้กล่าวว่า การประเมิน ความเสี่ยง ใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1) พิจารณาถึงโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ (Likelihood) ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยจัดระดับเป็น 5 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก 5, 4, 3, 2, 1

2) พิจารณาถึงความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์ ต่าง ๆ (Impact) ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยจัดระดับความรุนแรงและผลกระทบเป็น 5 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก แทนด้วยตัวเลข 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ ผลกระทบประกอบด้วยผลกระทบเชิงปริมาณ ได้แก่ ผลกระทบต่อองค์การที่คิดเป็นมูลค่า ความสูญเสีย และผลกระทบเชิงคุณภาพ ได้แก่ การจัดระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อบุคคล ชุมชนสิ่งแวดล้อม ภาพลักษณ์ขององค์การ การประมาธ และจัดระดับความน่าจะเป็น อาจพิจารณาจากโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด

จรัญ พะโยม (2556, หน้า 51) ได้กล่าวถึงลักษณะการประเมิน ความเสี่ยงไว้ว่า เป็นการพิจารณาจากระดับของโอกาสที่ความเสี่ยงอาจจะเกิดขึ้น (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงโดยรวม โดยหลักเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Criteria) ประกอบด้วย การคำนวณค่าระดับความเสี่ยงโดยรวมเพื่อนำข้อมูลของการเกิดความเสี่ยงและผลกระทบ ของเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นในอดีตมาประเมินระดับความเสี่ยงโดยรวมโดยการทบทวนการ วิเคราะห์ระดับของโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และระดับของผลกระทบ (Impact) โดยใช้ วิธีการให้คะแนน ดังนี้

1) ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง เป็นการพิจารณาว่ามี โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ โอกาสเกิด สูงมาก (5) สูง (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยมาก (1)

2) ระดับผลกระทบของความเสียหาย พิจารณาถึงผลกระทบต่อ การกีฬาแห่งประเทศไทยในการพิจารณาผลกระทบของความเสียหายที่คาดว่าจะได้รับนั้น โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับของผลกระทบสูงมาก (5) สูง (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยมาก (1)

3) ระดับความเสี่ยงโดยรวม หมายถึง ค่าระดับของ ความเสียหายที่เกิดจากความเสียหาย ซึ่งได้จากความสัมพัทธ์ระหว่างระดับของระดับของ โอกาสที่จะเกิดความเสียหายและผลกระทบที่เกิดจากความเสียหายแสดงความสัมพันธ์ได้

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 23) ได้กล่าวถึง ลักษณะการประเมินความเสี่ยงไว้ว่า การประเมินความเสี่ยง สามารถทำได้โดยการวิเคราะห์ ลักษณะความเสี่ยง 3 ประการ คือ

1) โอกาส (Probability) ที่ความเสี่ยงจะเกิดขึ้น ดูได้จากความถี่ ของการเกิดความสูญเสียเป็นมาตรวัดจำนวนครั้งที่เกิดความสูญเสีย สำหรับความเสี่ยง แต่ละประเภท อาจจำแนกเป็นระดับต่ำ ปานกลาง สูง หรือร้อยละของโอกาสที่อาจเกิดขึ้น ได้ การประเมินความถี่ของความสูญเสียไม่ควรอิงข้อมูลในอดีตเพียงอย่างเดียว ควรใช้ การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงขององค์การ โดยรวบรวมด้วยการวิเคราะห์ความเสี่ยงภายใต้ สถานการณ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมด (Scenario analysis) การศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากองค์การ อื่น ๆ หรือจากนักบริหารความเสี่ยงอื่น

2) ผลกระทบ (Impact) หรือความรุนแรง หากความเสี่ยงนั้น เกิดขึ้น ความเสียหายมีความรุนแรงน้อย ปานกลาง หรือเสียหายมาก การประเมินความ รุนแรงของความสูญเสียเป็นการคาดการณ์มูลค่าของความสูญเสียเมื่อเกิดขึ้นกับ องค์การ โดยต้องอาศัยปัจจัยประกอบการพิจารณาหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น มูลค่าความ สูญเสียในอดีต ขนาดของความเสียหายที่องค์การสามารถรองรับได้โดยไม่ทำให้เกิดการ หยุดชะงัก และสำหรับองค์การภาครัฐต้องคำนึงถึงความสูญเสียที่อาจเกิดกับชุมชนไม่ใช่ ความสูญเสียต่อองค์การเท่านั้น

3) ระยะเวลา (Time frame) ที่ผู้รับผิดชอบโครงการหรือ ทีมงานจะต้องเข้าไปดำเนินการสำหรับความเสี่ยงมีระยะเวลาน้อย ปานกลาง หรือมาก

ขวัญแก้ว จันทรรัตน์ (2562, หน้า 35) กล่าวว่า การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย 3 ดังนี้

1) การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานเป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ และระดับของความเสี่ยง โดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของแต่ละหน่วยงานจะต้องกำหนดเกณฑ์ของหน่วยงานขึ้นซึ่งสามารถกำหนดเกณฑ์ได้ทั้งเกณฑ์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลสภาพแวดล้อมในหน่วยงาน

2) การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงเป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่าง ๆ และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย จากความเสี่ยงเพื่อให้เห็นถึงระดับของเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ทั้งนี้มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้ 1) พิจารณาโอกาส/ ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่ามีโอกาส/ ความถี่ที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 2) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง ว่ามีระดับความรุนแรงหรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

อานนท์ พลไชย (2563, หน้า 37) ได้กล่าวถึงลักษณะการประเมินความเสี่ยงไว้ว่า การประเมินความเสี่ยงเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญเพราะการที่บริษัทหรือองค์กรใด ๆ จะเลือกวิธีใดในการป้องกันความเสี่ยง บริษัทนั้นจะต้องทราบถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นว่ามีโอกาสในการเกิดขึ้นเท่าใด เพื่อที่จะได้เลือกใช้เครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยงได้ถูกต้อง เพราะวิธีการแต่ละวิธีในการป้องกันความเสี่ยงนั้น มีต้นทุนและวิธีการที่แตกต่างกัน การเลือกวิธีการหรือแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงที่ถูกต้องจะทำให้บริษัทเกิดความสมดุล การศึกษาถึงผลกระทบขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ยากและสำคัญที่สุดของการบริหารความเสี่ยง เพราะบริษัทจะต้องทำการประเมิน ปัจจัยเสี่ยงที่ละปัจจัย ปัจจัยใดจะมีผลกระทบมากน้อยต่อองค์กรเพียงใดปัจจัยที่มีผลกระทบมากจะได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน แต่ปัจจัยที่มีผลกระทบน้อยนั้นก็ไม่สามารถละเลยได้เช่นกัน แต่การศึกษาถึงผลกระทบนี้จะทำให้ธุรกิจทราบว่าแต่ละปัจจัยเสี่ยงจะมีผลกระทบต่อองค์กรร้ายแรงเพียงใด ผู้บริหารจะนำขั้นตอนนี้ไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจ เพราะการบริหารความเสี่ยงนั้นบางครั้งมีต้นทุนสูง ถ้าหากนำมาใช้กับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อธุรกิจน้อย อาจ

เกิดความไม่คุ้มค่าการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการวางแผนในการบริหารความเสี่ยง และการลงมือปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงอย่างแท้จริง เพื่อการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นขั้นตอน ธุรกิจจะต้องมีการวางแผนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดถึงแผนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นขั้นตอน ว่าความเสี่ยงใดจะต้องทำการบริหารก่อนหลัง แต่การบริหารความเสี่ยงนั้นจะไม่สามารถกระทำแต่เพียงอย่างเดียวโดยลำพัง หรือ การบริหารความเสี่ยงนั้นไม่สามารถมองปัญหาเดียวได้ (Silo View) การบริหารความเสี่ยงจะต้องมองภาพรวมขององค์กร และลงมือแก้ไขอย่างพร้อมเพรียงกัน แต่อาจกำหนดเป็นขั้นตอนก่อนหลังได้

สรุปได้ว่า ลักษณะการประเมินความเสี่ยง เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยง โดยแบ่งเป็นเกณฑ์การประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของผลกระทบความเสี่ยง ดังนี้

ตาราง 4 ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงปริมาณ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	1 เดือนต่อครั้ง หรือมากกว่า
4	สูง	1-6 เดือนต่อครั้ง แต่ไม่เกิน 5 ครั้ง
3	ปานกลาง	1 ปีต่อครั้ง
2	น้อย	2-3 ปีต่อครั้ง
1	น้อยมาก	5 ปีต่อครั้ง

ตาราง 5 ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสในการเกิดเกือบทุกครั้ง
4	สูง	มีโอกาสในการเกิดค่อนข้างสูงหรือบ่อย ๆ
3	ปานกลาง	บ่อย ๆ
2	น้อย	มีโอกาสเกิดบางครั้ง
1	น้อยมาก	อาจมีโอกาสดังกล่าวแต่ นาน ๆ ครั้ง มีโอกาสดังกล่าวในกรณียกเว้น

1.6.4 การจัดการความเสี่ยง

1.6.4.1 ความหมายการจัดการความเสี่ยง

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการจัดการความเสี่ยง ไว้ดังนี้

กรรณิการ์ พงศ์กิตติธัช (2553, หน้า 25) ได้ให้ความหมายว่าการจัดการความเสี่ยง หมายถึง มาตรการในการจัดการกับความเสี่ยงหลังจากผู้บริหารทำการระบุ และประเมินเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงแล้ว จะทราบว่าความเสี่ยงมีผลกระทบต่อองค์กรในระดับที่แตกต่างกัน ดังนั้นย่อมมีวิธีการจัดการความเสี่ยงแตกต่างกัน

พกามาศ มุลวันดี (2553, หน้า 38) ได้ให้ความหมายว่าการจัดการความเสี่ยง หมายถึง เป็นการพิจารณาเลือกวิธีการที่ควรกระทำตามผลการประเมินความเสี่ยง ซึ่งพิจารณาจากความน่าจะเป็นที่จะเกิดและผลกระทบ โดยเปรียบเทียบระดับความเสี่ยงที่เกิดกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และความคุ้มค่าในการที่จะบริหารความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (Residual Risk) นั้น วิธีการตอบสนองความเสี่ยงประกอบด้วย การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) การลดความเสี่ยง (Risk Reduction) การกระจายความเสี่ยง (Risk Diversification) และการยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance)

สุนนา เสือเอก (2553, หน้า 9) ได้ให้ความหมายว่าการจัดการความเสี่ยง หมายถึง การระบุแนวทางที่เหมาะสมในการตอบสนองต่อความเสี่ยง พิจารณาทางเลือกโดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่ยอมรับได้และต้นทุนรวมถึง ประโยชน์ที่ได้รับ การเลือกการตอบสนองต่อความเสี่ยงขึ้นอยู่กับผลการประเมินความเสี่ยงและประโยชน์โดยรวมขององค์กร เช่น นโยบายบริหารทรัพยากรบุคคลที่ดี การตอบสนอง โดยการมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถและความรับผิดชอบของบุคลากร การวางแผนแนวทางอาชีพ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรภายในองค์กร การให้ผลตอบแทนที่เหมาะสม การสรรหาบุคลากรใหม่ที่มีความสามารถเพื่อทดแทนอย่างต่อเนื่อง ฯลฯ

ปราโมทย์ เอมมา (2559, หน้า 52) ได้ให้ความหมายว่าการจัดการความเสี่ยง หมายถึง การเลือกลำดับก่อนหลัง กลยุทธ์ วิธีการจัดการกับความเสี่ยงที่ได้จัดเรียงไว้แล้ว ตลอดจนกำหนดแนวทาง มาตรการ ผู้รับผิดชอบและกรอบเวลาในการจัดการความเสี่ยงนั้น ๆ ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

ธัญญรัตน์ สายใหม่ (2560, หน้า 49) ได้ให้ความหมายว่าการจัดการความเสี่ยง หมายถึง การกำหนดแนวทางและกระบวนการในการระบุ ประเมิน จัดการ และติดตามความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหน่วยงานหรือการดำเนินงานขององค์กร

รวมทั้งการกำหนดวิธีการในการบริหารและการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับสูงยอมรับได้

พระเจ้ากษัตริย์ ญาณิสโร (2561, หน้า 58) ได้ให้ความหมายว่าการจัดการความเสี่ยง หมายถึง การพิจารณาเลือกวิธีการที่ควรกระทำตามผลการประเมินความเสี่ยง ซึ่งพิจารณาจากความน่าจะเป็นและผลกระทบ โดยเปรียบเทียบระดับความเสี่ยงที่เกิดกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และความคุ้มค่าในการที่จะบริหารความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (Residual Risk) นั้น

สรุปได้ว่า การจัดการความเสี่ยง หมายถึง การกำหนดแนวทางและกิจกรรมเพื่อควบคุมอย่างเหมาะสมต่อความเสี่ยงนั้น ๆ

1.6.4.2 ลักษณะการจัดการความเสี่ยง

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการความเสี่ยง ไว้ดังนี้

กรรณิการ์ พงศ์กิตติธัช (2553, หน้า 25) ได้กล่าวว่าลักษณะการจัดการความเสี่ยงแบ่งได้ 4 ประเภท ได้แก่

1) การหลีกเลี่ยง (Avoiding) หมายถึง การปฏิบัติการณ์ใดที่หลีกเลี่ยง เหตุการณ์ที่องค์กรให้ประเมินแล้วว่าก่อให้เกิดความเสี่ยงระดับที่สูงควรจะใช้การตอบสนองประเภทนี้

2) การกระจายความเสี่ยง (Sharing) หมายถึง การกระทำใดที่จะลดผลกระทบ หรือโอกาสที่ความเสี่ยงจะเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ การตอบสนองความเสี่ยงประเภทนี้มักใช้ในกรณีที่ระดับความเสี่ยงปานกลาง

3) การลด (Reducing) หมายถึง การกระทำใดที่จะลดผลกระทบ หรือโอกาสที่ความเสี่ยงจะเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ การตอบสนองความเสี่ยงประเภทนี้มักใช้ในกรณีที่ระดับความเสี่ยงปานกลาง

4) การยอมรับ (Accepting) หมายถึง ความเสี่ยงที่ยอมรับโดยไม่ต้องมีการดำเนินการใด ๆ โดยจะถือว่าระดับของโอกาสและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของความเสี่ยงนั้นเป็นระดับที่ยอมรับได้แล้ว การตอบสนองประเภทนี้ใช้ในกรณี ที่ระดับความเสี่ยงต่ำ มาตรการในการจัดการความเสี่ยงนั้นจะดำเนินการจนกระทั่งความเสี่ยงคงเหลืออยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Tolerances) หลังจากที่ยอมรับได้มีการจัดการตอบสนองความเสี่ยงเรียบร้อยแล้ว องค์กรจะต้องทำการพิจารณาประเมินความเสี่ยงที่เหลืออยู่ว่าอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

การกระจายความเสี่ยง (Sharing)	การหลีกเลี่ยง (Avoiding)
การยอมรับ (Accepting)	การลด (Reducing)

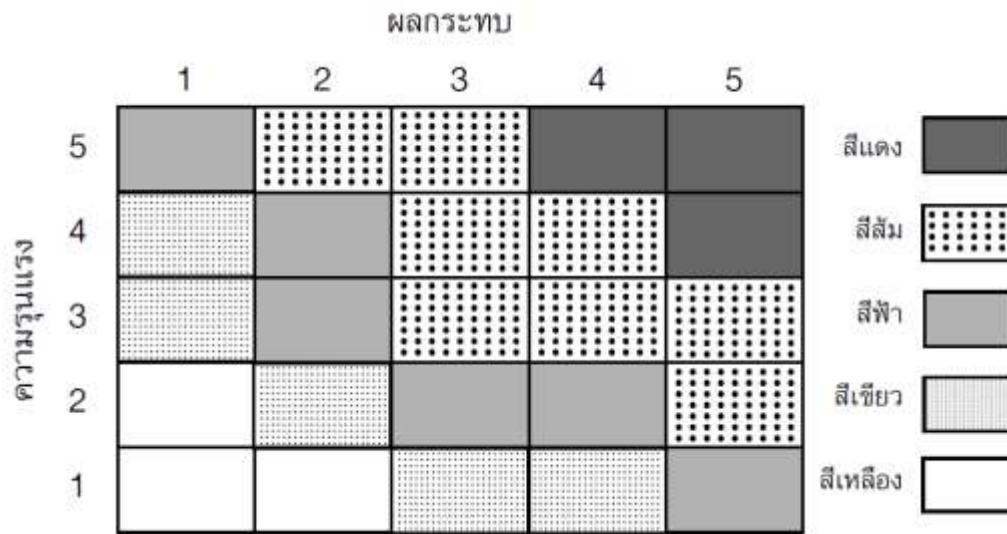
ภาพประกอบ 2 การตอบสนองความเสี่ยง

ที่มา : กรรณิการ์ พงศ์กิตติธัช (2553, หน้า 25)

สำนักงานตรวจสอบภายใน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร (2554, หน้า 4) ได้แบ่งวิธีการจัดการความเสี่ยงออกเป็น 4 วิธี ดังนี้

- 1) การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง
- 2) การลด/ การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิด หรือลดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้
- 3) การกระจายความเสี่ยง หรือการโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป
- 4) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการกับความความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง และหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ/ กิจกรรมนั้นไป

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการการระบุนความเสี่ยง (2556, หน้า 25) ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการความเสี่ยงไว้ ดังนี้ การจัดการความเสี่ยง เป็นผลจากการระบุนความเสี่ยงและการประเมินความเสี่ยงทำให้ผู้บริหารความเสี่ยงทราบถึงความสำคัญที่ไม่เท่ากันของความเสี่ยงแต่ละเรื่องที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อจัดทำแผนภูมิการบริหารความเสี่ยง ดังแผนภูมิที่ 2

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิความเสี่ยง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา

ระบบราชการ (2556, หน้า 25)

ความเสี่ยงที่ตกอยู่ในช่อง “ความถี่สูง/ ความรุนแรงสูง” ที่มุ่งขวบบนสุดของแผนภูมิความเสี่ยง (สีแดง) เป็นความเสี่ยงที่ควรได้รับการจัดการก่อน

ความเสี่ยงที่ตกอยู่ในช่อง “ความถี่ต่ำ/ ความรุนแรงสูง” ที่มุ่งซ้ายบนของแผนภูมิความเสี่ยง (สีส้ม) เป็นความเสี่ยงที่ควรได้รับการจัดการเป็นอันดับรองมา

ความเสี่ยงที่ตกอยู่ในช่อง “ความถี่ต่ำ/ ความรุนแรงต่ำ” ที่มุ่งซ้ายล่างของแผนภูมิความเสี่ยง (สีเขียว) เป็นความเสี่ยงที่ทางองค์การอาจจะสามารถรับเอาไว้เองได้

เมื่อสร้างแผนภูมิความเสี่ยงของทั้งองค์การได้ จะทำให้สามารถจัดลำดับของความเสี่ยงที่ควรได้รับการจัดการก่อนหลังตามความเหมาะสม จากนั้นต้องทำการวิเคราะห์เพื่อวางแผนกลยุทธ์ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง ที่มบริหารความเสี่ยงควรคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะได้รับภายใต้ทางเลือกต่าง ๆ ที่มบริหารความเสี่ยงสามารถพิจารณา 4 ทางเลือกหลัก คือ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk avoidance) การรับความเสี่ยงไว้เอง (Risk retention) การลดความสูญเสีย (Risk control) และการถ่ายโอนความเสี่ยง (Risk transference)

สุมนมานต์ อมรมณีพงศ์ (2558, หน้า 20) ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการตอบโต้ความเสี่ยง (Risk Response) มี 4 แนวทางหลัก ดังนี้

- 1) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Avoidance) ไม่ทำ เลิกกิจกรรมนั้น
 - 2) การลดความเสี่ยง (Reduction) อาจลดโอกาสหรือผลกระทบหรือลดทั้ง 2 อย่าง
 - 3) การหาผู้ร่วมเสี่ยง (Sharing) อาจลดโอกาสหรือผลกระทบโดยการโอนความเสี่ยง (ทำประกัน) หรือแชร์บางส่วนของความเสี่ยงหรือการ Outsourcing
 - 4) การยอมรับความเสี่ยง (Acceptance) อาจเป็นเพราะระดับความเสี่ยงต่ำมากจนไม่คุ้มหรือสูงเกินไปเสียจนไม่มีหนทางจะจัดการกับความเสี่ยงนั้น
- สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ องค์การมหาชน (2562, หน้า 4) ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการความเสี่ยงไว้ ดังนี้ เมื่อความเสี่ยงได้รับการบ่งชี้และประเมินความสำคัญแล้ว ต้องทำการประเมินวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการทุจริตที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยการพิจารณาทางเลือกในการดำเนินการจะต้องคำนึงถึงการปิดโอกาสความเสี่ยงทางการทุจริตทั้งหมดให้ได้ เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงทางการทุจริตมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารอาจต้องเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อลดระดับโอกาสที่อาจเกิดขึ้นให้มากที่สุดและผลกระทบของเหตุการณ์ให้อยู่ในช่วงที่องค์กรสามารถยอมรับได้ โดยมีหลักการตอบสนองความเสี่ยง ดังนี้ 1) การหลีกเลี่ยง (Avoid) ลดโอกาสที่จะเกิดให้เหลือศูนย์ 2) การเฝ้าระวัง (Take) เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงนั้น 3) การควบคุม (Treat) ปิดโอกาสที่จะให้ความเสี่ยงเกิดขึ้น

สรุปได้ว่า ลักษณะการจัดการความเสี่ยง เป็น การรับมือต่อความเสี่ยง โดยมี 4 แนวทางหลักคือ การยอมรับความเสี่ยง การลด/การควบคุมความเสี่ยง การกระจายความเสี่ยง และการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง

1.6.5 การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน

1.6.5.1. ความหมายการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน ไว้ดังนี้

พจนานุกรม มุลวันตี (2553, หน้า 38) ได้ให้ความหมายการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน หมายถึง การติดตามประเมินผลและการรายงานผลการบริหารความเสี่ยง ซึ่งมีขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการตามความเหมาะสม

สุมนา เลือเอก (2553, หน้า 10) ได้ให้ความหมายการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน หมายถึง จะต้องมีการทบทวน ติดตาม ปรับปรุงแก้ไขการบริหารความเสี่ยง ตามความจำเป็นและเหมาะสม การติดตามผล สามารถบรรลุความสำเร็จได้ต้องอาศัยกิจกรรมการติดตามประเมินผลระหว่างการปฏิบัติการ หรือการประเมินเป็นรายครั้ง ทั้งการประเมินตนเอง และการประเมินอย่างเป็นทางการ และการประเมินผลการปฏิบัติงานที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา

ประวัติ ยงบุตร (2556, หน้า 48) ได้ให้ความหมายการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน หมายถึง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงประจำปีต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยง (Control Activity) ที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดหามาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติมเพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ (Residual Risk) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

สุภาวดี ดวงจันทร์ (2559, หน้า 11) ได้ให้ความหมายการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน หมายถึง การประเมินผลของการดำเนินการตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการความเสี่ยงพร้อมรายงานให้ผู้บริหารทราบ

พระเชษฐา ญาณิสสร (2561, หน้า 57) ได้ให้ความหมายการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน หมายถึง การติดตามประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้ มีการติดตามผลรายครั้งและระหว่างปฏิบัติงาน แล้วนำมารายงานผลเพื่อนำไปพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน หมายถึง การติดตามประเมินผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และรายงานผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องเพื่อตรวจสอบ

ความสำเร็จหรือการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ

1.6.5.2 ลักษณะการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน
นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและ
การรายงาน ไว้ดังนี้

กนกวรรณ จันทร (2555, หน้า 34) ได้กล่าวถึงลักษณะการ
ประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน ไว้ดังนี้ การติดตามผล เป็นการติดตาม
ผลภายหลังจากได้ดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยงแล้ว เพื่อให้มั่นใจว่าแผน
การบริหารความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพ ทั้งสาเหตุของความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จ
ความรุนแรงของผลกระทบ วิธีการบริหารจัดการกับความเสี่ยง รวมถึงค่าใช้จ่ายของ
การควบคุม มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง โดยมีเป้าหมายในการ
ติดตาม ดังนี้

1) เพื่อประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการ
ความเสี่ยง รวมทั้งติดตามและการจัดการความเสี่ยงที่มีการดำเนินการไปแล้ว ว่าบรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่

2) เพื่อตรวจสอบความคืบหน้าของมาตรการควบคุมที่มีการทำ
เพิ่มเติมว่าแล้วเสร็จตามกำหนดหรือไม่ สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยง
ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่

องค์กรต้องสอบถามว่าวิธีการจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดี
ก็ดำเนินการต่อไปหรือวิธีการจัดการความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตาม
ไปรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงาน ทั้งนี้กระบวนการสอบทานหน่วยงานอาจ
กำหนดข้อมูลที่ต้องติดตาม หรืออาจทำบัญชีตรวจสอบ การติดตาม พร้อมกำหนดความถี่
ในการติดตามผล โดยการติดตามผลมี 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การติดตามผลเป็นรายครั้ง (Separate Monitoring) เป็นการ
ติดตามตามรอบระยะเวลาที่กำหนด เช่น ทุก 3 เดือน 6 เดือน หรือทุกสิ้นปี เป็นต้น

2) การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring)
เป็นการติดตามที่รวมในการดำเนินงานต่าง ๆ ตามปกติของหน่วยงาน โดยมักอยู่ใน
ลักษณะกิจกรรมการบริหารและการกำกับดูแลตามหน้าที่ประจำของบุคลากร เช่น
การสอบทานงานตามสายการบังคับบัญชา เป็นต้น โดยการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

จะทำให้ผู้บริหารหรือบุคลากรที่รับผิดชอบสามารถสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงได้ทันทั่วทั้งที่ ซึ่งหากมีการติดตามอย่างสม่ำเสมออยู่แล้ว อาจถือว่าเป็นการติดตามผลเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานหรือในขณะที่เกิดเหตุการณ์ แต่การติดตามเป็นครั้งคราวนั้น จะเป็นการดำเนินการหลังจากเกิดเหตุการณ์แล้ว

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

(2555, หน้า 70) ได้กล่าวถึงลักษณะการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงานไว้ดังนี้ การประเมินผลและรายงานผลการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงมีกำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring)

โดยจะประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อติดตามว่ากระบวนการต่าง ๆ ได้มีการดำเนินการตามมาตรการ/ กิจกรรมควบคุมที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ และสามารถลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ หรือมีเหตุการณ์/ สถานการณ์ ความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นนอกเหนือจากที่ได้คาดการณ์ไว้ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและคณะทำงานบริหารความเสี่ยง เพื่อปรับแผนบริหารความเสี่ยงและดำเนินการปรับแก้ไขได้อย่างทันทั่วทั้งที่ โดยความถี่ในการติดตามประเมินผลจากกิจกรรมควบคุมดำเนินการเป็นรายไตรมาสและในกรณีพิเศษหากพบว่าการเปลี่ยนแปลงที่มีสาระสำคัญอาจจะจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเป็นกรณีพิเศษก็ได้

2) การประเมินผลเป็นรายครั้ง (Separate Evaluation) เป็น

การประเมินผลโดยการรายงานเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ หรือในกรณีพิเศษ การติดตามประเมินผลเป็นรายครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) จะใช้หลักการประเมินตนเอง (Self Assessment) โดยส่วนงานหลักที่รับผิดชอบบริหารจัดการความเสี่ยงใด ส่วนงานนั้นจะเป็นผู้รับผิดชอบในการประเมินประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงของตนเอง และ ผู้ตรวจสอบภายในจะเป็นอีกส่วนงานหนึ่งที่จะทำการติดตามตรวจสอบตามหน้าที่ประจำของส่วนงาน หรืออาจจะทำการตรวจสอบตามคำสั่งของคณะกรรมการตรวจสอบ หรือคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงความถี่ในการประเมินจะขึ้นอยู่กับผลการประเมินความเสี่ยงและประสิทธิผลของการติดตามผลระหว่างการปฏิบัติงานในการประเมิน คณะกรรมการจะประเมินผล ดังนี้

2.1) มีการปฏิบัติตามมาตรการ/ กิจกรรมควบคุมที่ได้กำหนดไว้ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่

2.2) การปฏิบัติตามกิจกรรมควบคุมนั้นสามารถลดความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพหรือไม่

2.3) มีข้อบกพร่องหรือสถานการณ์ใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อ การบริหารความเสี่ยงที่ควรได้รับความสนใจ แก้ไขหรือปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นหรือไม่

อนุเทพ ศรีชวลา และบัณฑิต พิริยาลัยสันติ (2558, หน้า 71)

ได้กล่าวถึงลักษณะการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน ไว้ดังนี้ ผู้บริหาร ความเสี่ยงต้องกำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงที่แต่ละหน่วยงานจะต้องร่วมปฏิบัติ หลังจากที่ได้มีการวางแนวทางในการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม ซึ่งความเสี่ยงบางอย่าง อาจเป็นความเสี่ยงเฉพาะที่เกิดจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งในองค์การเท่านั้น แต่ความ เสี่ยงหลายอย่างเป็นความเสี่ยงที่ทุกฝ่ายมีส่วนก่อให้เกิด การนำแผนกลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยงไปสู่การปฏิบัติจึงต้องอาศัยความเข้าใจและความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จากนั้นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจะเสนอรายงานการประเมินผลการบริหาร ความเสี่ยงต่อกรรมการอำนวยการ เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงการจัดทำระบบ บริหารความเสี่ยงในปีต่อ ๆ ไปให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุ้มค่ายิ่งขึ้น และเสนอต่อ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เพื่อทราบและพิจารณาสั่งการ ตามที่เห็นสมควรต่อไป

สรุปได้ว่า ลักษณะการประเมินผลความเสี่ยงและการรายงาน เป็นการ ประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและรายงานผลการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนด 2 แนวทางในการประเมินเพื่อความคืบหน้า ดังนี้ การติดตามผลเป็นรายครั้ง ตามระยะเวลาที่กำหนด และการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน

1.7 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

นักวิชาการกล่าวถึงผลการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

กรรณิการ์ พงศ์กิตติธัช (2553, หน้า 19) ได้กล่าวถึงผลจากการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ลดโอกาสที่จะทำให้เกิดการสูญเสีย 2) ช่วยให้การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ และ 3) บุคลากรมีความเข้าใจในการทำงานมากขึ้น

ชญานี นาดัน (2555, หน้า 21) ได้กล่าวถึงผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายลดอุปสรรค 2) ป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรขององค์กร และ 3) พัฒนาการด้านการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นทิศทางเดียวกัน

มงคล กิตติวุฒิกโร และ มนัสดา ชัยสวณีย์ยากรณ์ (2558, หน้า 108) ได้กล่าวถึงผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ด้านการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านการสร้างความปลอดภัยแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) ด้านการปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 4) ด้านศักยภาพของบุคลากรและระบบสารสนเทศ

ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ชร (2559, หน้า 41) ได้กล่าวถึงผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) เป็นการสร้างฐานข้อมูล 2) เป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหารงานต่าง ๆ 3) ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) สะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยง

ชวาลา ละวาทิน (2559, หน้า 67) ได้กล่าวถึงผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไว้ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารและจัดสรรทรัพยากร 2) ด้านความสำเร็จ และ 3) ด้านการพัฒนาองค์กร

อานนท์ พลไชย (2563, หน้า 45) ได้กล่าวถึงผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ช่วยทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย 2) การลดความสูญเสียและสิ่งที่ไม่คาดหวังจากการดำเนินงาน 3) เป็นการสร้างฐานข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กร 4) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา และ 5) ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากทัศนะของนักวิชาการและผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสังเคราะห์ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ได้ดังตาราง 6

ตาราง 6 การสังเคราะห์ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

	ผลของการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา	การรณีกัร พงศ์กิตติพิชั (2.553)	ชฎานัน นาดัน (2555)	มงคล กิตติวุฒิโกร และมนัสดา ชัยสวณัฎการณั (2558)	ชฎัญญานันท์ แก้วนุชชนนาวัชร (2559)	ชวลา ละวาทิน (2559)	อานนท พลไชย (2563)	ความถี่	ร้อยละ	ผลัการที่มุ่งศึกษา
1	การลดโอกาสการสูญเสย							3	50.00	√
	- ลดโอกาสที่จะทำให้เกิดการสูญเสย	√								
	- บัองกันความเสยหายต่อทรัพยากรขององค์กร		√							
	- การลดความสูญเสยและสิ่งที่ไม่คาดหวัง						√			
	จากการดำเนินงาน									
2	การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ							5	83.33	√
	- ชัวยให้การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ	√								
	- ชัวยให้การบริหารงานและจัศสรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล				√					
	- พัฒนาการด้านการบริหารและจัศสรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นทิศทางเดียวกัน		√							
	- ด้านการปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน			√						
	- ด้านการบริหารและจัศสรทรัพยากร					√				
3	บุคลากรมีความเข้าใจในการทำงานมากขึ้น	√						1	16.66	
4	การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร							3	50.00	√
	- เป็นการสร้างฐานข้อมูล				√					
	- เป็นการสร้างฐานข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กร						√			
	- ด้านศักยภาพของบุคลากรและระบบสารสนเทศ			√						
5	ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงได้ทั้งหมด				√			2	33.33	
6	การจัดการกับความเสี่ยงอย่างเหมาะสม							2	33.33	
	- เป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหารงานต่าง ๆ				√					
7	- เป็นเครื่องมือที่ชัวยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา						√			
	- ชัวยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายลดอุปสรรค		√							

ตาราง 6 (ต่อ)

ผลของการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา	การรณิการ พงศ์กิตติธัช (2.553)	ชญาณี นาคัน (2.555)	มงคล กิตติวิไลกร และมนัสดา ชัยสวณิยาภรณ์ (2.558)	ขวัญญานันท์ แก้วอนุชนาวุชร (2.559)	ชวลา ละวาทิน (2.559)	อานนท์ พลไชย (2.563)	ความถี่	ร้อยละ	หลักการที่มุ่งศึกษา
ช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายลดอุปสรรค		√							
ด้านการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ			√						
ด้านความสำเร็จ					√				
8 ด้านการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง			√				1	16.66	
9 การพัฒนาองค์กรไปในทิศทางเดียวกัน							2	33.33	
ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน						√			
ด้านการพัฒนาองค์กร					√				
รวม	3	3	4	4	3	5			

จากตาราง 6 การสังเคราะห์ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้รวมผลการบริหารความเสี่ยงที่มีความหมายใกล้เคียงกันแต่ใช้ชื่อต่างกันเข้าเป็นปัจจัยเดียวกันได้ จำนวน 9 ด้าน แล้วตั้งชื่อให้ครอบคลุม จากนั้นผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 40 ขึ้นไปในการเลือกผลของการบริหารความเสี่ยงที่มุ่งศึกษาสามารถแบ่งออกได้ 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ความถี่ 5 ร้อยละ 83.33

ด้านที่ 2 การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ความถี่ 4 ร้อยละ 66.66

ด้านที่ 3 ลดโอกาสการสูญเสีย ความถี่ 3 ร้อยละ 50.00

ด้านที่ 4 การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร ความถี่ 3 ร้อยละ 50.00

โดยแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1.7.1 การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

1.7.1.1 ความหมายของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ไว้ดังนี้

โอบาส เอี่ยมสิริวงศ์ (2555, หน้า 37) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการในการนำเอาคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดการข้อมูลเพื่อให้มาซึ่งสารสนเทศที่สามารถนำไปประโยชน์ในการทำงาน ใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2554, หน้า 25) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ความรู้ที่เป็นศาสตร์และทักษะ ที่เป็นศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหาร คือบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ มาใช้อย่างเป็นกระบวนการ มีระบบระเบียบแบบแผน เพื่อสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กรกนก วันวิวัฒน์สันติกุล (2558, หน้า 15) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานให้เกิดประโยชน์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุดตามเป้าหมายที่ต้องการตามแผนที่กำหนดไว้ และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาดคุ้มค่า และเหมาะสม

ปัทมาพร ท่อชู (2559, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความสามารถและทักษะในการทำงานของตนเองหรือผู้อื่นให้ดีขึ้นเจริญขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งจะทำให้ตนเอง ผู้อื่นและองค์กรเกิดความสุขในที่สุดโดยการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรหรือการพัฒนาสังคม

พิรญา ชื่นวงศ์ (2560, หน้า 92) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ทรัพยากรขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ประสิทธิภาพจึงมุ่งทำให้เกิดการทำสิ่งที่ถูกต้อง และประสิทธิภาพเป็นวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดความสิ้นเปลืองน้อยที่สุด โดยสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ทรัพยากรต่ำสุด

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินงานในสถานศึกษาที่นำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วยในบริหารและการจัดสรรทรัพยากรของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหาร ความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

1.7.1.2 ลักษณะและหลักการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะและหลักการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพ ดังนี้

สุรชาติ กิมมณี (2560, หน้า 3) ได้กล่าวถึงลักษณะและหลักการ บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพไว้ว่า แนวทางในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ตัดงานที่ไม่จำเป็นออก 2) ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้ง่าย และรวดเร็ว 3) ปรับปรุงเครื่องมือ เครื่องใช้ให้เหมาะสม 4) จัดสถานที่ทำงานให้ง่ายต่อการปฏิบัติงาน 5) มอบงานให้ตรงกับความสามารถของผู้รับ 6) ปรับปรุงสภาพแวดล้อม และ 7) รวบรวม งานที่มีขั้นตอนการปฏิบัติยึดเข้าด้วยกัน

ปัทมธณนร เขียรชัยพฤษ์ (2560, หน้า 292) ได้กล่าวถึงลักษณะ และหลักการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพไว้ว่า การบริหารจัดการหรือพัฒนาองค์กรให้ มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของกระบวนการ 4 ขั้นตอน กล่าวคือ บุคลากร ต้องมีวินัย มีวินัยทางความคิด มีวินัยทางปฏิบัติ และสร้างความยิ่งใหญ่ให้ได้อย่างต่อเนื่อง การสร้างองค์กรขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยเครื่องมือสำหรับสร้างองค์กรซึ่ง ประกอบด้วย ผู้นำต้องเป็นต้นแบบที่ดี บุคลากรในองค์กรต้องมีจริยธรรม คุณธรรม มีการ ตรวจสอบคุณภาพการทำงาน มีกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างมีระบบ

สรุปได้ว่า ลักษณะและหลักการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จะต้อง มีนโยบายที่ชัดเจน มีกลยุทธ์การบริหารงาน มีกลยุทธ์การบริหารคน มีหลักการบริหาร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีทักษะกระบวนการ มีมนุษยสัมพันธ์ มีการจัดลำดับความสำคัญ ของงาน มีการบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ และมีความคิดสร้างสรรค์

1.7.2 การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.7.2.1 ความหมายการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

กรรณิการ์ รัตนทิพย์ และคณะ (2556, หน้า 70) ได้ให้ความหมายว่าการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง วิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบที่มองเห็นโอกาสแห่งความเป็นไปได้ในการดำเนินงานให้สำเร็จ พร้อมทั้งพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว บุคลากรมีความมุ่งมั่นที่จะใช้พลังงานด้านความคิดสติปัญญาและความสามารถทั้งหมดและทุ่มเทให้กับงานโดยไม่คำนึงถึงความยากลำบากตลอดจนเรียนรู้ถึงความผิดพลาดที่ผ่านมาและแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

มงคล กิตติวุฒิกโร และมนัสดา ชัยสวณิยาภรณ์ (2558, หน้า 110) ได้ให้ความหมายว่าการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินงานที่ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเกิดจากการวางแผนที่มีประสิทธิผล ครอบคลุมแนวทางหรือทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

ธรรารินทร์ ใจเอื้อพลสุข (2561, หน้า 16) ได้ให้ความหมายว่าการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การพิจารณาผลผลิต (Output) ขององค์การว่าตรงตามเป้าหมายที่ต้องการเพียงใด

สรุปได้ว่า การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยมีการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง

1.7.2.2 ลักษณะและหลักการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะและหลักการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

ปิยะธิดา อภัยภักดิ์ (2559, หน้า 15) ได้กล่าวถึงลักษณะและหลักการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพไว้ว่า แนวคิดการบรรลุเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลขององค์การ ผู้ประเมินจำเป็นต้องใช้ด้วยความระมัดระวังและต้องตระหนักถึงปัญหาและความสลับซับซ้อนต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ตลอดจนพิจารณาข้อมูลจากทุก ๆ ฝ่าย

เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในการทำให้การระบุเป้าหมายมีความเที่ยงตรง และ
น่าเชื่อถือมากขึ้นสามารถทำได้โดย

- 1) รวบรวมปัจจัยนำเข้าจากกลุ่มที่มีอิทธิพล การกำหนดเป้าหมาย
ที่เป็นทางการทั้งหมดแม้ว่าบางคนจะไม่ได้เป็นผู้บริหารขององค์กร
- 2) นำเอาเป้าหมายที่เป็นจริงที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของ
สมาชิกองค์กรมาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน
- 3) คำนึงอยู่ตลอดเวลาว่า องค์กรมีการปฏิบัติเพื่อบรรลุ
เป้าหมายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- 4) ยืนยันในการนำเป้าหมายที่จับต้องได้เป็นรูปธรรมทดสอบ และ
วัดได้มาเป็นตัวประเมิน มากกว่าการนำถ้อยแถลงที่คลุมเครือ ซึ่งเป็นเพียงภาพสะท้อน
ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อองค์กรมาประเมิน
- 5) มองเป้าหมายขององค์กรในฐานะเป็นสิ่งที่มีความยืดหยุ่นที่มีการ
เปลี่ยนแปลงตามระยะเวลา มากกว่าไปยึดติดกับถ้อยแถลงเชิงเป้าหมายที่เป็นทางการ
อย่างตายตัว

ธรรรินทร์ ใจเอื้อพลสุข (2561, หน้า 16) ได้กล่าวถึงลักษณะและ
หลักการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพไว้ว่า หลักการที่ทำให้มุ่งไปสู่ความสำเร็จ
ของงาน ประกอบด้วย

- 1) ความรับผิดชอบ (Accountability) มั่นใจว่ามีการควบคุมอย่างมี
ประสิทธิภาพและดำรงอยู่ด้วยความจงรักภักดีต่อองค์กร ยึดมั่นในกฎเกณฑ์และความ
รับผิดชอบ สามารถสร้างความมั่นใจได้ว่า โครงการภายใต้ความรับผิดชอบจะสำเร็จตาม
เวลาและงบประมาณที่กำหนด มีการกำกับติดตามและประเมินผลแผนงาน โดยเน้นที่
ผลลัพธ์และวัดผลที่ผลสัมฤทธิ์
- 2) การให้บริการลูกค้า (Customer Service) สนองความต้องการ
ของลูกค้าที่แตกต่างกันพร้อมที่จะปรับปรุง การจัดลำดับก่อนหลังเพื่อสนองตอบต่อแรง
กดดันและการเปลี่ยนแปลงความต้องการของลูกค้า สามารถคาดการณ์ล่วงหน้า และ
สนองความต้องการลูกค้า ช่วยให้เกิดผลสำเร็จ ให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และถือว่าเป็นสิ่ง
ผูกพันที่จะต้องปรับปรุงการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

3) การตัดสินใจ (Decisiveness) มีการตัดสินใจที่ดี รับรู้ผลกระทบ และการนำเอาผลการตัดสินใจไปใช้ มีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและทันเวลา แม้ว่าข้อมูลจะมีจำกัดหรือผลที่ได้รับอาจไม่พึงพอใจขึ้นก็ตามเป็นการวางแผนดำเนินการและสร้างผลสำเร็จให้เกิดขึ้นไว้วงหน้า

4) ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) รู้จักใช้โอกาสในการพัฒนาการตลาดจากผลผลิตใหม่ และการให้บริการทั้งภายในและภายนอกองค์กร ตัดสินใจที่จะเสี่ยง และริเริ่มการทำงานที่เสี่ยงเพื่อผลสำเร็จ ซึ่งมีคุณประโยชน์ หรือเกิดความก้าวหน้า

5) การแก้ไขปัญหา (Problem Solving) กำหนดและวิเคราะห์ ปัญหา แยกความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่สอดคล้องกันและแตกต่างกัน เพื่อการตัดสินใจ ที่เป็นเหตุเป็นผล ให้วิธีการแก้ไขปัญหาแก่บุคคลและองค์กร และ

6) มีเทคนิคที่เชื่อถือได้ (Technical Credibility) มีความเข้าใจและ รู้จักประยุกต์ใช้วิธีการ ที่เหมาะสม กำหนดกฎเกณฑ์และนโยบายที่สัมพันธ์กับที่ ผู้เชี่ยวชาญกำหนด มีความสามารถในการตัดสินใจที่สำคัญ การให้การฝึกอบรมการพัฒนาตามความต้องการ มีความเข้าใจในการเชื่อมโยงระหว่างสมรรถภาพทางการบริหาร และภารกิจที่ต้องการ

สรุปได้ว่า ลักษณะและหลักการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย มีกำหนดวัตถุประสงค์ มีการวางแผน มีการลงมือปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรไปยังจุดที่มีความเสี่ยงสูง

1.7.3 การลดโอกาสการสูญเสีย

1.7.3.1 ความหมายของการลดโอกาสการสูญเสีย

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายการลดโอกาสทำให้เกิดการสูญเสียไว้ดังนี้

อุทัยวรรณ จรุงวิภู (2559, หน้า 8) ได้ให้ความหมายว่าลดโอกาสการสูญเสีย หมายถึง การกระทำเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือผลกระทบของความเสียหาย หรือลดทั้ง 2 อย่าง

นัยนา ชัยสุข (2560, หน้า 22) ได้ให้ความหมายว่าลดโอกาส การสูญเสีย หมายถึง การปรับปรุงระบบการทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

ขวัญแก้ว จันทรัตน์ (2562, หน้า 23) และชญานิ นาดัน (2555, หน้า 32) ได้ให้ความหมายว่าลดโอกาสทำให้เกิดการสูญเสีย หมายถึง การดำเนินการ เพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสเกิดหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

สรุปได้ว่า การลดโอกาสการสูญเสีย หมายถึง การลดสิ่งที่ไม่คาดหวัง หรือการควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย การป้องกันความเสียหายของ ทรัพยากร และการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษา

1.7.3.2 ลักษณะและหลักการของการลดโอกาสทำให้เกิดการสูญเสีย

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะและหลักการของการลดโอกาส การสูญเสีย ไว้ดังนี้

เพชฌุ อุปนันท์ (2560, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงลักษณะและหลักการลด โอกาสการสูญเสียไว้ว่า แนวทางลดความเสี่ยงควรปฏิบัติ ดังนี้

- 1) มีกระบวนการวางแผนและจัดทำเอกสารอย่างเป็นระบบ
- 2) คณะดำเนินงานพร้อมที่จะค้นหาและจัดการกับความเสี่ยงที่พบ โดยไม่หลบเลี่ยงปัญหา
- 3) หลังจากการประเมินความเสี่ยงขั้นต้นแล้วควรจะมีการทำซ้ำ อีกตามระยะเวลาที่กำหนดเพื่อตรวจสอบความเสี่ยงเดิม และค้นหาความเสี่ยงใหม่ ๆ อยู่เสมอ
- 4) มีหลักเกณฑ์ประเมินที่เป็นมาตรฐานครอบคลุมองค์ประกอบ ทุกส่วน
- 5) มีการจัดทำรายงานผลไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและนำเสนอต่อ ผู้บริหาร

ประสิทธิ์ ศรีสาพันธ์ (2557, หน้า 47) ได้กล่าวถึงลักษณะและ หลักการลดโอกาสการสูญเสียไว้ว่า แนวทางลดความเสี่ยงควรปฏิบัติ ดังนี้ การบริหาร จัดการความเสี่ยงให้ได้ผลจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง มีการวิเคราะห์ โดยหาวิธีการควบคุมจนเป็นที่พอใจ หน่วยงานที่รับผิดชอบความเสี่ยงได้แก่หน่วยงาน ควบคุมภายใน และ หน่วยงานตรวจสอบภายในมีการค้นหาการระบุความเสี่ยงเช่น

การสร้างตารางความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสการเกิดความเสียหายกับ ขนาดของความเสียหาย ทำให้ทราบว่าความเสียหายขนาดไหน และโอกาสจะเกิดความเสียหาย มีการประเมินและการจัดอันดับความเสี่ยงทำให้เข้าใจความรุนแรงของความเสี่ยง มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยใช้ผังการไหลของกิจกรรมทำให้เห็นการเคลื่อนไหวง่ายต่อการเข้าใจ กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงเป็นวิธีการที่จะบริหารและควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในสถานะที่สามารถยอมรับได้

สรุปได้ว่า ลักษณะและหลักการลดโอกาสการสูญเสีย

เป็นแนวทางในการลดโอกาสการสูญเสียจากความเสี่ยงซึ่งจะต้องมีการดำเนินการตาม กระบวนการบริหารความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง การจัดการกับความเสี่ยง การยอมรับความเสี่ยง การติดตามประเมินผลและรายงาน ความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

1.7.4 การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนา

บุคลากร

1.7.4.1 ความหมายของการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร ไว้ดังนี้

กรกนก วันวัฒน์สันติกุล (2558, หน้า 17) ได้ให้ความหมายว่ามีข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง ข่าวสาร การจัดเก็บ การนำไปใช้ ประมวลผล ค้นคืน นำเสนอระบบสื่อสารต่าง ๆ จากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งหรือหลายคน ทำให้เกิดความแม่นยำ รวดเร็ว ถูกต้อง ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในทุกระดับบุคคล และองค์กร ซึ่งครอบคลุมถึงการบริหารจัดการฐานข้อมูลในทุกระดับ

เอกรินทร์ สังข์ทอง และปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2554, หน้า 34)

ได้ให้ความหมายว่ามีข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการบริหาร ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและไม่ใช้การเงินรวมทั้งข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ ทั้งจากแหล่งภายในและภายนอก

อัจฉรัตน์ สงวนงาม (2554, หน้า 15) ได้ให้ความหมายว่ามีข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการจัดกระทำโดยการวิเคราะห์หรือประมวลผลให้มีความหมายหรือมีคุณค่าในการตัดสินใจ ในเรื่องต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ณัฐชรีดา บัณฑุกาญจน์ (2559, หน้า 13) ได้ให้ความหมายว่า ข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลต่าง ๆ ที่ผ่านการวิเคราะห์และประมวลผลด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบสามารถนำไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการวางแผนงานและสนับสนุนการบริหารงานของผู้บริหารได้

สรุปได้ว่า การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร หมายถึง การสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา

1.7.4.2 ลักษณะและหลักการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะและการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร ไว้ดังนี้

อัจฉรัตน์ สงวนงาม (2554, หน้า 16) ได้กล่าวถึงลักษณะและหลักการมีข้อมูลสารสนเทศไว้ว่า คุณสมบัติสารสนเทศที่ดีนั้น ควรมีลักษณะถูกต้องแม่นยำ ตรงต่อเนื้อหา ตรงต่อความต้องการ สามารถเรียกใช้ได้ในเวลาที่ต้องการหรือทันต่อความต้องการของผู้ใช้

ณาดยา ฉาบนาถ (2555, หน้า 21) ได้กล่าวถึงลักษณะและหลักการมีข้อมูลสารสนเทศไว้ว่า สารสนเทศที่ดีต้องมีความถูกต้องความทันต่อการใช้งาน ความสมบูรณ์ ความกะทัดรัด ตรงกับความต้องการความละเอียดแม่นยำ คุณสมบัติเชิงปริมาณ ความยอมรับได้ ความไม่ลำเอียง ความชัดเจน

ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุลและเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย (2554, หน้า 25) ได้กล่าวถึงลักษณะและหลักการข้อมูลสารสนเทศไว้ว่าสารสนเทศควรมีลักษณะดังนี้

1) ถูกต้องแม่นยำ สารสนเทศที่ความถูกต้องจะต้องปราศจากข้อผิดพลาดใด ๆ

2) สมบูรณ์ครบถ้วน สารสนเทศที่มีความสมบูรณ์จะต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงที่สำคัญอย่างครบถ้วน

3) เข้าใจง่าย สารสนเทศที่มีคุณภาพจะต้องเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน ต่อการทำความเข้าใจไม่แสดงรายละเอียดที่ลึกมากเกินไป เพราะจะทำให้ผู้ใช้ในการตัดสินใจสับสนและ ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าข้อมูลหรือสารสนเทศใดมีความจำเป็นจริง ๆ

4) ทันต่อเวลา สารสนเทศที่ดีนอกจากจะมีความถูกต้องแล้ว ข้อมูลต้องทันสมัยและรวดเร็วทันต่อเวลาและความต้องการของผู้ใช้ในการตัดสินใจ

5) เชื่อถือได้ สารสนเทศที่เชื่อถือได้ขึ้นอยู่กับความน่าเชื่อถือของวิธีการรวบรวมข้อมูลที่น่าเข้าสู่ระบบ

6) คุ่มราคา สารสนเทศที่ผลิตควรจะต้องมีความประหยัด เหมาะสมคุ่มค่ากับราคา

7) ตรวจสอบได้ สารสนเทศจะต้องตรวจสอบความถูกต้องได้ ผู้ใช้สามารถตรวจสอบข้อมูลเพื่อความมั่นใจว่ามีความถูกต้องต่อการใช้งานไปตัดสินใจ ซึ่งอาจมีการตรวจสอบข้อมูล โดยการเปรียบเทียบกับข้อมูลลักษณะเดียวกันจากแหล่งข้อมูลหลาย ๆ แห่ง

8) ยืดหยุ่น สารสนเทศที่มีคุณภาพควรจะสามารถนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันหลาย ๆ ด้าน

9) สอดคล้องกับความต้องการ สารสนเทศที่ดีมีคุณภาพจะต้องมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และสนองความต้องการของผู้ใช้เพื่อการตัดสินใจ

10) สะดวกในการเข้าถึง สารสนเทศจะต้องง่ายและสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลตามระดับสิทธิของผู้ใช้ เพื่อจะได้ข้อมูลหรือสารสนเทศที่ถูกต้องตามรูปแบบและทันต่อความต้องการของผู้ใช้

11) ปลอดภัย สารสนเทศจะต้องถูกออกแบบและจัดการให้มีความปลอดภัยจากผู้ที่ไม่มีความสิทธิ์เข้าถึงข้อมูลหรือสารสนเทศนั้น

ณัฐชรีดา บัณฑุกาภาญจน์ (2559, หน้า 22) ได้กล่าวถึงลักษณะและหลักการมีข้อมูลสารสนเทศไว้ว่า ลักษณะของระบบสารสนเทศที่ดีมีคุณภาพ ต้องมีความถูกต้องแม่นยำ ความสมบูรณ์ เชื่อถือได้ ความกะทัดรัด ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ นำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ทันต่อเวลา

สรุปได้ว่า ลักษณะและหลักการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร ควรยึดหลักการว่าต้องเป็นสารสนเทศที่มีความถูกต้องแม่นยำ มีความสมบูรณ์ของเนื้อหา ข้อความกะทัดรัดเข้าใจง่าย การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้ง่ายและปลอดภัย สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยง

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ

2.1 ความหมายของรูปแบบ

คำว่า “Model” เป็นคำภาษาอังกฤษที่เข้ามามีบทบาทในการทำวิจัยและวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นโดยใช้คำว่า รูปแบบ ต้นแบบ แบบแผน แบบจำลอง เป็นต้น สำหรับในเอกสารฉบับนี้จะใช้คำว่า “รูปแบบ” เนื่องจากเป็นคำที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในวงการวิจัยและการศึกษา (วารุ เฟ็งสวัสดิ์, 2553, หน้า 1)

รูปแบบเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นและพัฒนาขึ้นไว้เป็นแนวทางในการทำอย่างใดอย่างหนึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

วารุ เฟ็งสวัสดิ์ (2553, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบหมายถึง กรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีดำเนินงาน และเกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ได้

สมนึก บุญใหญ่ (2556, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบเป็นสิ่งจำลองของจริง เป็นตัวแบบที่ใช้เป็นแบบอย่างเป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงสัญลักษณ์และหลักการของระบบ หรือเป็นแบบแผนตัวอย่างของการดำเนินงานแสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ในระบบ

อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์ (2559, หน้า 112) ได้ให้ความหมายของรูปแบบหมายถึง แนวคิดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือองค์ประกอบที่กำหนด พร้อมสามารถอธิบายความสัมพันธ์อย่างชัดเจนเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เนตรนภา คำหนองหว่า (2560, หน้า 72) ได้ให้ความหมายของรูปแบบหมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ให้เข้าใจง่ายขึ้นและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

กิ่งใจ รัตนแสนศรี (2561, หน้า 57) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิง ความสัมพันธ์ ช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วิชนี ทัศนะ (2561, หน้า 205) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างหรือแนวทางในการดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งและแสดงถึงองค์ประกอบและ กระบวนการตรวจสอบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ในเชิงทฤษฎีกับปรากฏการณ์จริง อาจเป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือ แนวคิดเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ (2562, หน้า 205) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ เพื่อ เป็นแบบอย่างหรือแนวทางในการดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งและแสดงถึงองค์ประกอบและ กระบวนการตรวจสอบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ในเชิงทฤษฎีกับปรากฏการณ์จริง อาจเป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือ แนวคิดเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

มานะจิต วรสุข (2562, หน้า 110) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีที่ได้ศึกษามาของผู้สร้างเอง เพื่อถ่ายทอด ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ โดยใช้สื่อทำให้เข้าใจได้ง่ายและกระชับถูกต้อง และสามารถตรวจสอบเปรียบเทียบกับปรากฏการณ์จริงได้เพื่อช่วยให้ตนเองและ คนอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่แสดงถึง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ อย่างเป็นระบบในปรากฏการณ์หรือ สถานการณ์ที่ศึกษา

2.2 ประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบ ไว้ดังนี้

วาโร เฟ็งส์วัสดี (2553, หน้า 5) ได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบไว้ว่า การแบ่งประเภทของรูปแบบจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการอธิบายรูปแบบนั้น ๆ

เพิ่มพูน ร่มศรี (2558, หน้า 67-68) ได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบไว้ว่า การแบ่งประเภทของรูปแบบหรือแบบจำลองนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสร้างและสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี รูปแบบควรแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) รูปแบบที่เป็นนามธรรม เป็นสิ่งที่สามารถจับต้องได้ มีรูปร่าง มีขนาด เช่น รูปแบบของเครื่องบิน รูปแบบของต้นแบบผลิตภัณฑ์สินค้า เป็นต้น 2) รูปแบบที่เป็นนามธรรมเป็นโครงสร้างทางความคิด หรือองค์ประกอบของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์ (2559, หน้า 110) ได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบไว้ว่า ประเภทของรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสร้างตามแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันในตัวแปรหรือองค์ประกอบที่สร้างขึ้น และสามารถอธิบายรูปแบบได้อย่างชัดเจน

กิงใจ รัตนแสนศรี (2561, หน้า 58) ได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบไว้ว่า ประเภทของรูปแบบนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสร้างและการใช้ของผู้ที่ต้องการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งสร้างจากแนวคิด ทฤษฎีที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและสามารถอธิบายรูปแบบได้อย่างชัดเจน

วิชณีย์ ทศตะ (2561, หน้า 206) ได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ รูปแบบที่จำลองทางกายภาพ ซึ่งเป็นรูปแบบที่สร้างจำลองมาจากของจริงมีลักษณะรูปร่างคล้ายของจริง และรูปแบบที่จำลองมาจากกรอบความคิดที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ซึ่งเป็นโครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ประเภทของรูปแบบมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสร้างและการนำไปใช้

2.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

นักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบ ไว้ดังนี้

กมลพรรณ เกาโพธิ์ (2558, หน้า 16) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบที่สำคัญที่คล้ายคลึงกัน คือ 1) หลักการ แนวคิด แบบแผนปัจจัยนำเข้า การวางแผน 2) วัตถุประสงค์ จุดหมายเป้าประสงค์ 3) ระบบกลไกเงื่อนไขของรูปแบบ 4) กระบวนการ วิธีการหรือยุทธศาสตร์ของรูปแบบ 5) ผลที่เกิดแนวทางการประเมินรูปแบบ ซึ่งการที่รูปแบบใดจะมีองค์ประกอบอย่างไรมากน้อยเท่าไร ไม่เป็นที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับรูปแบบนั้น ๆ

ศิริลักษณ์ ทิพน้อม (2559, หน้า 165) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีระบบ

เนตรนภา คำหนองหว่า (2560, หน้า 76) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบว่าประกอบด้วยอะไรจำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไร ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ ปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่กำลังศึกษา ซึ่งจะออกแบบตามแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก

อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์ (2559, หน้า 111) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยสนับสนุน 2) กระบวนการ 3) ขอบข่ายงาน และ 4) ผลลัพธ์ ทั้งนี้องค์ประกอบของรูปแบบจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือตัวแปรที่ทำการศึกษา โดยให้มีความครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องนั้น ๆ

กิ่งใจ รัตนแสนศรี (2561, หน้า 59) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการดำเนินงาน และ 4) การประเมินผล ทั้งนี้องค์ประกอบของรูปแบบจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือตัวแปรที่ศึกษา

จิระศักดิ์ สร้อยคำ (2561, หน้า 120) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบควรมีองค์ประกอบหลัก คือวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ทฤษฎีพื้นฐาน และหลักการของรูปแบบ ระบบงานกลไกของรูปแบบ วิธีดำเนินการของรูปแบบและแนวทางการประเมินของรูปแบบโดยมีคำศัพท์เฉพาะประกอบรูปแบบโดยนำ

สาระขององค์ประกอบบรรจุไว้อย่างสมบูรณ์เอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาค้นคว้าและสามารถนำรูปแบบไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มานะจิต วรสุข (2562, หน้า 111) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบควรมีองค์ประกอบหลักคือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ทฤษฎีพื้นฐาน และหลักการของรูปแบบ ระบบงานกลไกของรูปแบบ วิธีดำเนินการของรูปแบบและแนวทางการประเมินของรูปแบบ โดยมีคำศัพท์เฉพาะประกอบรูปแบบโดยนำสาระขององค์ประกอบบรรจุไว้อย่างสมบูรณ์ เอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาค้นคว้าและสามารถนำรูปแบบไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลัดดาวรรณ ว่องไว (2562, หน้า 20) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่สนใจจะศึกษา แต่รูปแบบการบริหารทางการศึกษาคควรมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1) ปัจจัยนำเข้า (input) 2) กระบวนการ (process) และ 3) ผลลัพธ์ (output)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า

2) กระบวนการ 3) ขอบข่าย 4) ผลลัพธ์ และ 5) ผลย้อนกลับ

2.4 การพัฒนารูปแบบ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นการพัฒนารูปแบบ ไว้ดังนี้

ธนะภา สีพรม (2558, หน้า 17) ได้กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบไว้ว่า การพัฒนารูปแบบสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนารูปแบบ คือ การสร้างรูปแบบจำลองขึ้นมาโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษา หรือจากบุคคล 2) ทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ คือ นำรูปแบบจำลองที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบหรือทดลองใช้ต่อไป

อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ (2562, หน้า 208) ได้กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบไว้ว่า การพัฒนารูปแบบนั้นจะต้องมีขั้นตอนในการพัฒนาโดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ การสร้างรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ การสร้างรูปแบบเริ่มจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการต่าง ๆ แล้วนำมากำหนดเป็นตัวรูปแบบส่วนการพัฒนารูปแบบเป็นการนำเอารูปแบบที่ได้จากการสร้างมาหาความเที่ยงตรงหรือหาคุณภาพของรูปแบบก่อนที่จะนำรูปแบบนั้นไปใช้

อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์ (2559, หน้า 112) ได้กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบไว้ว่า การสร้างหรือจำลองแนวคิดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือองค์ประกอบที่กำหนด พร้อมสามารถอธิบายความสัมพันธ์อย่างชัดเจน มีการดำเนินการ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยตรวจสอบจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder)

กิ่งใจ รัตนแสนศรี (2561, หน้า 62) ได้กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบไว้ว่า การพัฒนารูปแบบเป็นการสร้างรูปแบบที่สัมพันธ์กันจากกรอบแนวคิดพื้นฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลจากการใช้รูปแบบ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนารูปแบบ คือ การสร้างรูปแบบจำลองขึ้นมาโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาหรือจากบุคคล 2) ทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ คือ นำรูปแบบจำลองที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบหรือทดลองใช้ต่อไป

จิระศักดิ์ สร้อยคำ (2561, หน้า 122) ได้กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบไว้ว่า การพัฒนารูปแบบ (Model) นั้นไม่มีข้อกำหนดที่ตายตัวแน่นอนว่าต้องทำอะไรบ้าง แต่โดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้ (Intensive Knowledge) เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน จากนั้นจึงค้นหาสมมุติฐานและหลักการของรูปแบบที่จะพัฒนา แล้วสร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้น และนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเหมาะสมและหาคุณภาพของรูปแบบต่อไป ส่วนการพัฒนารูปแบบมีการดำเนินการเป็นสองตอนใหญ่ คือ การสร้างรูปแบบและการประเมินความเหมาะสมและการหาคุณภาพของรูปแบบ

สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบ ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

นฤมล บินหะยีอ่าวัง (2553, หน้า 106-108) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงโดยรวม และรายด้านอยู่

ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านบริหารวิชาการด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารทั่วไป 2) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร ความเสี่ยงโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่รายด้านพบว่า ด้านบริหารวิชาการ และด้านบริหารงานบุคคลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายด้านพบว่า ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 5) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ประวัติ ยงบุตร (2556, บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการศึกษาการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก และแนวทางการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาโดยกรสัมพันธ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการบริหารทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง องค์ประกอบที่ 2 โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง และองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารความเสี่ยง 2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 3 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง องค์ประกอบที่ 2 โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง และองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารความเสี่ยง มี 6 ชั้น คือ

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง
- 2) การระบุความเสี่ยง
- 3) การประเมินความเสี่ยง
- 4) การจัดการกับแต่ละความเสี่ยง
- 5) การสื่อสารความเสี่ยง และ
- 6) การเฝ้าระวังและติดตามความเสี่ยง

ซึ่งทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ปริญญ์ ธนอมเวช (2558, บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารความเสี่ยงแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาอาชีวศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาอาชีวศึกษา และเพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอาชีวศึกษา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ รองผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างาน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ และใช้รูปแบบซิปป์ประเมินหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น ผลการวิจัย พบว่า 1. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง 2) การดำเนินการบริหารความเสี่ยง และ 3) การติดตามและรายงานผล ซึ่งรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในระดับดีมาก

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 1) คู่มือการบริหารความเสี่ยงแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษาอาชีวศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) หลักสูตรฝึกอบรมการบริหารความเสี่ยง โดยใช้รูปแบบซิปป์ในการประเมินประสิทธิภาพ มีผลดังนี้ การประเมินบริบทจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า หัวข้อเรื่องในการฝึกอบรมทั้ง 4 หัวข้อเรื่องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมมีความสอดคล้องและมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด การประเมินปัจจัยเบื้องต้น พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมทุกรายการ ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้พบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านทฤษฎีเท่ากับร้อยละ 83.23/ 83.54 และคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์

ด้านปฏิบัติมีค่าร้อยละ 84.93 การประเมินกระบวนการพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรฝึกอบรมด้านทฤษฎีเท่ากับร้อยละ 83.50/ 85.42 และคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ด้านปฏิบัติเท่ากับร้อยละ 85.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ด้านทฤษฎีตามเกณฑ์ 80/ 80 และด้านปฏิบัติตามเกณฑ์ร้อยละ 75 นอกจากนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินว่าการจัดฝึกอบรมในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด และการประเมินผลผลิตพบว่า การประเมินการนำความรู้และทักษะที่ได้จากการเข้ารับการฝึกอบรมไปใช้ในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของกลุ่มเป้าหมายโดยผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ชร (2559, บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ของครู ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี เขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี เขต 17 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี เขต 17 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านปัจจัยภายนอก ที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี แตกต่างกับกับครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อานนท์ พลไชย (2563, บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาเปรียบเทียบสภาพปัญหา และหาแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัคร

การศึกษานอกโรงเรียน ครูการศึกษานอกโรงเรียนตำบล และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2562 ผลวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และปัญหาการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 2) เปรียบเทียบระดับสภาพการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่งไม่พบความแตกต่างกัน และเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05. 3) เปรียบเทียบระดับสภาพ ปัญหาการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งไม่มีความแตกต่างกัน 4) เปรียบเทียบระดับสภาพ การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเปรียบเทียบระดับปัญหา การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) แนวทางการพัฒนาการบริหาร ความเสี่ยงของสถานศึกษา มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ และด้านการดำเนินงาน 5.1) ด้านกลยุทธ์ สถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นไปตามนโยบายที่กำหนด มีการติดตามผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง 5.2) ด้านการดำเนินงาน ผู้บริหารสามารถทำงานร่วมกันหรือมอบหมายงานให้บุคลากรเข้าใจในขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกำหนดมาตรการนิเทศ กำกับ ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานทุกชั้นตอน

วรารภรณ์ วงศ์ตาชี (2563, บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ตรวจสอบ ความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้าง ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) จัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้วิธีวิจัยแบบผสานวิธี ผลวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขยายโอกาสทาง

การศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 20 องค์ประกอบย่อย 99 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็น ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน จำนวน 35 ตัวบ่งชี้ ความเสี่ยงด้านการเงินและงบประมาณ จำนวน 35 ตัวบ่งชี้ และ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ กฎระเบียบ จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ 2) โมเดล โครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 75.61 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 78 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p-value) เท่ากับ .56 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.96 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.000 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.16)

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Westerman (2006, p. 336) ทำวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่อความจำเป็นในคุณค่ากลยุทธ์ทางธุรกิจ ผลการวิจัย พบว่า ความเสี่ยงทางด้านเทคโนโลยีมี 6 ด้าน คือ 1) เทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย การบริหารองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน ระดับมาตรฐานอายุ และเทคโนโลยี 2) ประโยชน์การใช้และข้อมูลข่าวสาร ประกอบด้วย ความสอดคล้องของข้อมูล ระดับของข้อกำหนดความซับซ้อนของโครงสร้าง 3) บุคคลและทักษะ ประกอบด้วย การหมุนเวียนการวางแผนทางด้านทักษะ การอบรม การรับคนใหม่ ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ 4) ผู้จำหน่ายและหุ้นส่วนอื่น ๆ ประกอบด้วย วิธีการใช้/ มาตรฐานการยอมรับความเสี่ยงของลูกค้า 5) นโยบายและกระบวนการ ประกอบด้วย การควบคุมโครงสร้าง ระดับมาตรฐาน ระดับความรับผิดชอบ และ 6) องค์กร ประกอบด้วย โครงสร้าง องค์กร การตัดค่าใช้จ่าย/ ต้นทุน กระบวนการกองทุน

Fuentes, Lizarzaburu & Vivanco (2011, pp. 58–73) ได้ศึกษาหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในองค์กรเพื่อพัฒนาปรับปรุงแนวทางการบริหารความเสี่ยงในองค์กรโดยศึกษาหลักการแนวคิดของ COSO-ERM

ISO27000 ISO31000 และ The Project Risk Management Institute (PMI) พบว่ามนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดและออกแบบนโยบายภายในองค์กรนั้น ๆ และได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้ของการบริหารจัดการโครงการ (The Project Management Body of Knowledge : PMBOK) จำแนกออกเป็น 9 ด้าน ได้แก่ การบริหารการบูรณาการ (Integration Management) การบริหารขอบเขต (Scope Management) การบริหารเวลา (Time Management) การบริหารค่าใช้จ่าย (Cost Management) การบริหารคุณภาพ (Quality Management) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) การบริหารการสื่อสาร (Communications Management) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และการบริหารการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement Management) สำหรับการบริหารความเสี่ยงมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนบริหารความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงปริมาณ การวางแผนตอบสนองความเสี่ยง และการติดตามควบคุมความเสี่ยง

Solomon, Ketikidis & Choudhary (2012, pp. 1-5) ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Risk Management : SCRM) โดยใช้ฐานความรู้เพื่อให้ห่วงโซ่อุปทานมีความยืดหยุ่น มีการตัดสินใจแก้ปัญหาความเสี่ยงอย่างอัตโนมัติทันเหตุการณ์ มีแนวทางดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ได้แก่ การจัดเก็บและสืบค้นข้อมูล การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศการเรียนรู้และแบ่งแหล่งของความเสี่ยงออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย กระบวนการ การควบคุม อุปสงค์ อุปทาน องค์กร เครือข่าย และสภาพแวดล้อม กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย ค่าตอบแทน การจ้างงาน กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย การหยุดชะงัก ราคาสินค้าคงเหลือ เทคโนโลยีและคุณภาพ กลุ่มที่ 4 ประกอบด้วย การดำเนินงาน การสื่อสารและความเสี่ยงจากภายนอก กลุ่มที่ 5 ประกอบด้วย การผลิตและการปฏิสัมพันธ์กับความเสี่ยง โดยมีกระบวนการบริหารความเสี่ยงดังนี้ การวิเคราะห์ความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การควบคุมความเสี่ยง พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงมี 11 ปัจจัย ได้แก่ ความคล่องตัว การใช้ข้อมูลร่วมกัน ความไว้วางใจ ความสัมพันธ์แบบร่วมมือร่วมใจ การรักษาความปลอดภัยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมและองค์กร การสร้างแรงจูงใจและนโยบาย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง พบว่าปัจจัยส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าความเสี่ยงในสถานศึกษา เกิดจากปัจจัยหลาย ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับ

สถานศึกษา ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารงานได้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความสูญเสียหรือการดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ การบริหารความเสี่ยงจึงมีความจำเป็นต่อการบริหารสถานศึกษา การบริหารความเสี่ยงจึงต้องมีรูปแบบการดำเนินการเฉพาะที่มีความสอดคล้องกับสภาพบริบทและทรัพยากรของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถควบคุมและแก้ไขปัญหาหรือลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายต่อการบริหารงาน รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษาในที่สุด

4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

4.1 ภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม

เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จัดตั้งขึ้นเมื่อ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยการยุบรวมหน่วยงานทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใน จังหวัดนครพนม ดังนี้ 1) สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอศรีสงคราม อำเภอนาหว้า อำเภอบ้านแพง อำเภอท่าอุเทน อำเภอโพนสวรรค์ และอำเภอนาทม 2) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอศรีสงคราม อำเภอนาหว้า อำเภอบ้านแพง อำเภอท่าอุเทน อำเภอโพนสวรรค์ และอำเภอนาทม สภาพการจัด การศึกษาใน 6 อำเภอ ในพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จัดระบบการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่ง ดำเนินการ 2 รูปแบบ การศึกษาในระบบ 1 ระดับ คือ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งดำเนินการโดยภาครัฐและภาคเอกชน การศึกษานอกระบบ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่สามารถแบ่งเป็นระดับตามการศึกษาในระบบ กับประเภทที่ไม่แบ่งเป็นระดับ คือ รายวิชา หรือกลุ่มวิชาที่ผู้เรียน ได้รับการศึกษาหรือฝึกอบรม ตามความต้องการ แต่อาจเป็นการเก็บรวบรวมการเรียนรู้ สะสมไว้เพื่อเทียบเป็นระดับโดยใช้การศึกษาในระบบเป็นหลักในการเทียบ การศึกษา ตามอัธยาศัย เป็นรูปแบบการศึกษาแบบหนึ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

ตามความ สนใจ ตามศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล
 ประสบการณ์ ลังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ สามารถนำความรู้ที่ได้ไป
 เปรียบเทียบกับการศึกษาในระบบได้เป็นรายวิชา หรือเทียบเป็นระดับการศึกษาตามความรู้
 หรือ ประสบการณ์ที่ได้สะสมไว้ได้ตลอดชีวิตผู้เรียนตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนด
 ภารกิจหลักของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เป็นหน่วยงาน
 ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่
 ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการเขตพื้นที่การ 38 แห่ง
 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติ
 ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยมีอำนาจ ดังนี้

- 1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่
 รักษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนา การศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
- 2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และ
 หน่วยงานในเขตพื้นที่ การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงาน รับทราบ
 และกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
- 3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา
 ในเขตพื้นที่การศึกษา
- 4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขต
 พื้นที่การศึกษา
- 5) ศึกษา วิเคราะห์วิจัยและรวบรวมข้อมูล สารสนเทศด้านการศึกษา
 ในเขตพื้นที่การศึกษา
- 6) ประสานงาน ระดมทรัพยากร ด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล
 เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษา
- 7) จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษา ใน
 เขตพื้นที่การศึกษา
- 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา
 สถานประกอบการและสถาบันอื่น

9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา
การศึกษา

10) ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะที่
ทำงานด้านการศึกษา

11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่
การศึกษา

12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจกรรมภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับ
ให้ หน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย

4.2 วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2 เป็นหน่วยงานที่เข้มแข็ง
บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล สามารถขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ให้ทั่วถึง มีคุณภาพได้มาตรฐาน พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

4.3 พันธกิจ

พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพเน้นหลัก
ธรรมาภิบาล พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คู่คุณธรรม มีความสามารถตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรวัยเรียนได้รับ
การศึกษาอย่างมีคุณภาพ พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม
อาเซียน

4.4 เป้าหมาย

4.4.1. ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน
มีคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21

4.4.2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่าง
ทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค

4.4.3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมี
วัฒนธรรมการทำงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

4.4.4. สถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขึ้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและใช้ศาสตร์พระราชภาพฒนาคุณภาพสู่ระดับ มาตรฐานสากล

4.4.5. มีเครือข่ายในการบริหารจัดการ เน้นการทำงานแบบบูรณาการ บริหารแบบมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

4.4.6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี และระบบ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 ข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 181 โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 140 โรงเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 41 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 181 โรงเรียน จำนวนโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำแนกตามขนาด

โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 89 โรงเรียน (จำนวนนักเรียน 1-120 คน)

โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 70 โรงเรียน (จำนวนนักเรียน 121-600 คน)

โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 22 โรงเรียน (จำนวนนักเรียน 601-1,500คน)

รวมทั้งสิ้น 181 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2561)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความมุ่งหมายเพื่อ
พัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 แบ่งการดำเนินการวิจัย
ออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย

- 1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 นำขอบเขตด้านเนื้อหาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสาร
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
- 1.3 นำร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไปให้

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยง
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
ประกอบด้วย

- 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

1. ในระยะนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และผลพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยและร่างรูปแบบ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

1.2 นำกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาร่างรูปแบบจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบของร่างรูปแบบ ประกอบด้วย

1.2.1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ได้แก่

- 1) การสนับสนุนจากผู้บริหาร
- 2) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร
- 4) นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง
- 5) การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

1.2.2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ได้แก่

- 1) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ
- 2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์
- 3) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน
- 4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ

1.2.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ได้แก่

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์
- 2) การระบุความเสี่ยง
- 3) การประเมินความเสี่ยง
- 4) การจัดการความเสี่ยง

5) การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน

1.2.4 ผลของการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

ได้แก่

- 1) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
- 2) การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) การลดโอกาสการสูญเสีย
- 4) การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนา

บุคลากร

1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาว่ารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

1.3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาว่ารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา จำนวน 7 คน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในภาคผนวก ข)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- 1) อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการศึกษาและมีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษา วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการศึกษา วิชยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน
- 3) ครูผู้สอน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการศึกษา วิชยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในระยะนี้เป็นแบบสอบถามชนิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา พร้อมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น (เห็นด้วย/ ไม่เห็นด้วย) เกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครพนม เขต 2 ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 2) ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 4) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

2) การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม โดยครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 2) ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 4) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย) และข้อเสนอแนะ

3) การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

3.1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในเรื่องของความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความถูกต้องครอบคลุมประเด็นเนื้อหาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2) ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และเสนอแบบสอบถามต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เมื่อมีความเหมาะสมถูกต้องแล้ว จึงจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในระยะนี้ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

4.1) ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิโดยตรง เพื่อสอบถามความสมัครใจและความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัย

4.2) ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารูปแบบ

4.3) ส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง และขอรับคืนด้วยตนเองทั้งหมด และรวบรวมผลการตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาคำนวณ โดยกำหนดการให้คะแนน ดังนี้ ถ้าประเด็นคำถามนั้นเห็นด้วยให้ 1 แต่ถ้าประเด็นนั้นไม่เห็นด้วยให้ 0 และประเด็นคำถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วย ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ถือว่าเป็นประเด็นคำถามที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ใช้ค่าร้อยละเป็นสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 (ข้อมูลจากกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2564) จำนวน 2,256 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 206 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,050 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วีสต์, 2551, หน้า 191) จำนวน 322 คน แต่ผู้วิจัยจะใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน โดยจำแนกจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพ ได้ดังนี้

2.1.2.1 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 78 คน

2.1.2.2 กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 252 คนการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

1) ใช้อำเภอเป็นหน่วยสุ่ม สุ่มอย่างง่าย ใช้วิธีการจับสลาก โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 จาก 6 อำเภอ ได้ 4 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอบ้านแพง อำเภอศรีสงคราม อำเภอท่าอุเทน และอำเภอนาหว้า

2) ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยสุ่ม ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ในแต่ละอำเภอ จะได้สถานศึกษา จำนวน 70 โรงเรียน ประกอบด้วย

2.1) อำเภอบ้านแพง มีจำนวน 28 โรงเรียน ได้ 14 โรงเรียน

2.2) อำเภอศรีสงคราม มีจำนวน 44 โรงเรียน ได้ 22 โรงเรียน

2.3) อำเภอท่าอุเทน มีจำนวน 44 โรงเรียน ได้ 22 โรงเรียน

2.4) อำเภอนาหว้า มีจำนวน 24 โรงเรียน ได้ 12 โรงเรียน

3) กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากสถานศึกษาในข้อ 2 รวม 78 คน

4) กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากสถานศึกษาในข้อ 2 โดยใช้อัตราส่วนร้อยละ 27 ของจำนวนครูผู้สอนในแต่ละสถานศึกษา ได้จำนวนครูผู้สอนทั้งหมด 252 คน

ตาราง 7 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตาม
อำเภอและโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
อำเภอนาทม							
-	-	16	121	137			
อำเภอโพนสวรรค์							
-	-	36	386	422			
อำเภอบ้านแพง							
1	อนุบาลบ้านแพง	3	54	57	3	14	17
2	ชุมชนไผ่ล้อม	1	19	20	1	5	6
3	บ้านนาเรียงทุ่งเจริญ	1	10	11	1	3	4
4	บ้านหนองแวง	1	8	9	1	2	3
5	ชุมชนนาพระชัย	1	12	13	1	3	4
6	บ้านค่านกกก	1	14	15	1	4	5
7	บ้านดอนกลาง	1	17	18	1	5	6
8	บ้านนาเข	1	13	14	1	4	5
9	บ้านพีชผล	1	7	8	1	1	2
10	บ้านป่าหว้าน	1	16	17	1	4	5
11	บ้านโคกยาว	1	5	6	1	1	2
12	บ้านโพนทอง	1	7	8	1	1	2
13	บ้านนาขาคำพอก	1	7	8	1	1	2
14	บ้านท่าลาดราษฎร์สามัคคี	1	7	8	1	1	2
อำเภอศรีสงคราม							
15	บ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย์)	3	59	62	3	14	17
16	บ้านปฎิรูป	1	10	11	1	3	4
17	บ้านหาดแพง	1	14	15	1	4	5
18	บ้านเสี้ยวสงคราม	1	10	11	1	3	4
19	บ้านอีอูด	1	13	14	1	4	5
20	บ้านนาเดื่อ	1	9	10	1	2	3

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
21	บ้านนาอินทร์นาโหนดคอยพัฒนา	1	11	12	1	3	4
22	ดอนถ่อนโคกกลางวิทยา	1	10	11	1	3	4
23	ชุมชนเอื้องกอนาดี	2	19	21	2	5	6
24	บ้านหนองฝื่อ	1	13	14	1	4	5
25	บ้านเชียงเซา	1	10	11	1	3	4
26	บ้านนาจาน	1	10	11	1	3	4
27	บ้านนาโพธิ์	1	17	18	1	5	6
28	บ้านโพนสว่าง	1	10	11	1	3	4
29	บ้านภูกระแต	1	20	21	1	5	6
30	บ้านเหล่า	1	9	10	1	2	3
31	บ้านดอนสมอ	1	9	10	1	2	3
32	บ้านดอนแดง	1	9	10	1	2	3
33	ชุมชนบ้านสามผง	1	12	13	1	3	4
34	บ้านดงน้อย	1	10	11	1	3	4
35	บ้านข่า	1	20	21	1	5	6
36	บ้านขามเปี้ย	1	15	16	1	4	5
อำเภอท่าอุเทน							
37	บ้านหาดกวน	1	14	15	1	4	5
38	บ้านแก้วปิดโป่ง	1	10	11	1	3	4
39	ชุมชนบ้านไชยบุรี	1	8	9	1	2	3
40	ชุมชนบ้านคำพอกทำดอกแก้ว	2	20	22	2	6	8
41	บ้านท่าอุเทน	1	10	11	1	3	4
42	บ้านห้วยพระ	1	15	16	1	4	5
43	บ้านโพนก่อ	1	19	20	1	5	6
44	บ้านม่วงนาสีดา	1	8	9	1	2	3
45	บ้านเวินพระบาท	1	6	7	1	1	2
46	อุเทนวิทยาคาร	1	14	15	1	4	5

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
47	บ้านเหล่าหนาด	1	6	7	1	1	2
48	บ้านโพน	1	9	10	1	2	3
49	บ้านน้อยทวย	1	8	9	1	2	3
50	บ้านตาล	1	9	10	1	2	3
51	บ้านพนอม	1	15	16	1	3	4
52	บ้านพะทาย	1	16	17	1	3	4
53	บ้านนาข้าท่า	1	13	14	1	3	4
54	บ้านโคกสว่าง	1	8	9	1	2	3
55	บ้านหนองเทา	1	15	16	1	4	5
56	บ้านท่าหนามแก้วสวนกล้วย	1	9	10	1	2	3
57	บ้านดอนคู่	1	7	8	1	1	2
58	ไตรราษฎร์วิทยาคาร	1	9	10	1	2	3
อำเภอหนองบัว							
59	บ้านนาหว้า	2	35	37	2	9	11
60	บ้านนาคุณน้อยหนองหัวงัว	1	10	11	1	3	4
61	ชุมชนประสานมิตร	1	22	23	1	6	7
62	ราษฎร์สามัคคี	3	48	51	3	10	13
63	บ้านดอนแดง	1	13	14	1	4	5
64	บ้านอุนยางคำ	1	11	12	1	3	4
65	บ้านเสียววิทยา	1	9	10	1	2	3
66	บ้านตาลราษฎร์อุทิศ	1	11	12	1	3	4
67	บ้านโคกสะอาด	1	13	14	1	4	5
68	ชุมชนนางัว	2	20	22	1	5	6
69	บ้านนาคอย	1	14	15	1	4	5
70	บ้านอุณา	1	16	17	1	4	5
รวม		132	1,492	1,624	78	252	330

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ คือ แบบสอบถามเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหาร ความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถาม แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย สถานภาพตำแหน่ง ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหาร ความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีลักษณะเป็นข้อคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยสร้างข้อคำถามใน แต่ละองค์ประกอบตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนความ เหมาะสมออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ความเหมาะสมมากที่สุด ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน

ความเหมาะสมมาก ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน

ความเหมาะสมปานกลาง ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน

ความเหมาะสมน้อย ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน

ความเหมาะสมน้อยที่สุด ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

2.2.2 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยสนับสนุนการบริหาร ความเสี่ยงในสถานศึกษา 2) ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 4) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

2.2.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.3.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และนำเสนอ ต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความถูกต้องครอบคลุมประเด็นเนื้อหา

2.2.3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขแล้ว

จากประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยฯ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบ (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก ค)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

- 1) อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการศึกษา และมีประสบการณ์สอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน
- 2) ผู้บริหารโรงเรียน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท ทางด้านการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน
- 3) ครูผู้สอน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท ทางด้านการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence : IOC) เลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นข้อคำถามที่สอดคล้อง
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นข้อคำถามที่สอดคล้อง
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นข้อคำถามที่ไม่สอดคล้อง
- วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับความมุ่งหมาย

โดยใช้สูตร ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 (ภาคผนวก ง)

2.2.3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

มาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครู จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 40 คน ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านห้วยโสมบурณ์ จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านขวังคสิษฐชาติ จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านโพนสวรรค์ จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านดอนพะทาย จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านนาหน้อย จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านท่าบ่อ (บ่อศรีรัตนอำนวย) จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านนาทม จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านพันท้าวดอนคู จำนวน 5 คน แล้วนำมาวิเคราะห์คุณภาพ ดังนี้

1) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 21) โดยเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตั้งแต่ 0.26 ขึ้นไป ปรากฏว่าค่าอำนาจจำแนกที่ได้อยู่ระหว่าง 0.37-0.89 (ภาคผนวก จ)

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 21) โดยค่าความเชื่อมั่นต้องสูงกว่า 0.70 ขึ้นไป ปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 (ภาคผนวก จ)

2.2.3.4 นำผลการวิเคราะห์มาประกอบการพิจารณา เพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในระยณะนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2.3.2 ผู้วิจัยส่งและเก็บข้อมูลในบางส่วนด้วยตนเอง และบางส่วนผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ลงทะเบียนพร้อมแนบซองเปล่าติดดวงตราไปรษณียากรเพื่อส่งคืนผู้วิจัยและได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 การกำหนดค่าคะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

1) การกำหนดค่าคะแนน

ในการวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมของรูปแบบ ผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม แบบประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ความเหมาะสมมากที่สุด ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน

ความเหมาะสมมาก ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน

ความเหมาะสมปานกลาง ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน

ความเหมาะสมน้อย ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน

ความเหมาะสมน้อยที่สุด ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

2) การแปลผลคะแนน

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 21)

4.51 – 5.00 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำในการตรวจสอบ

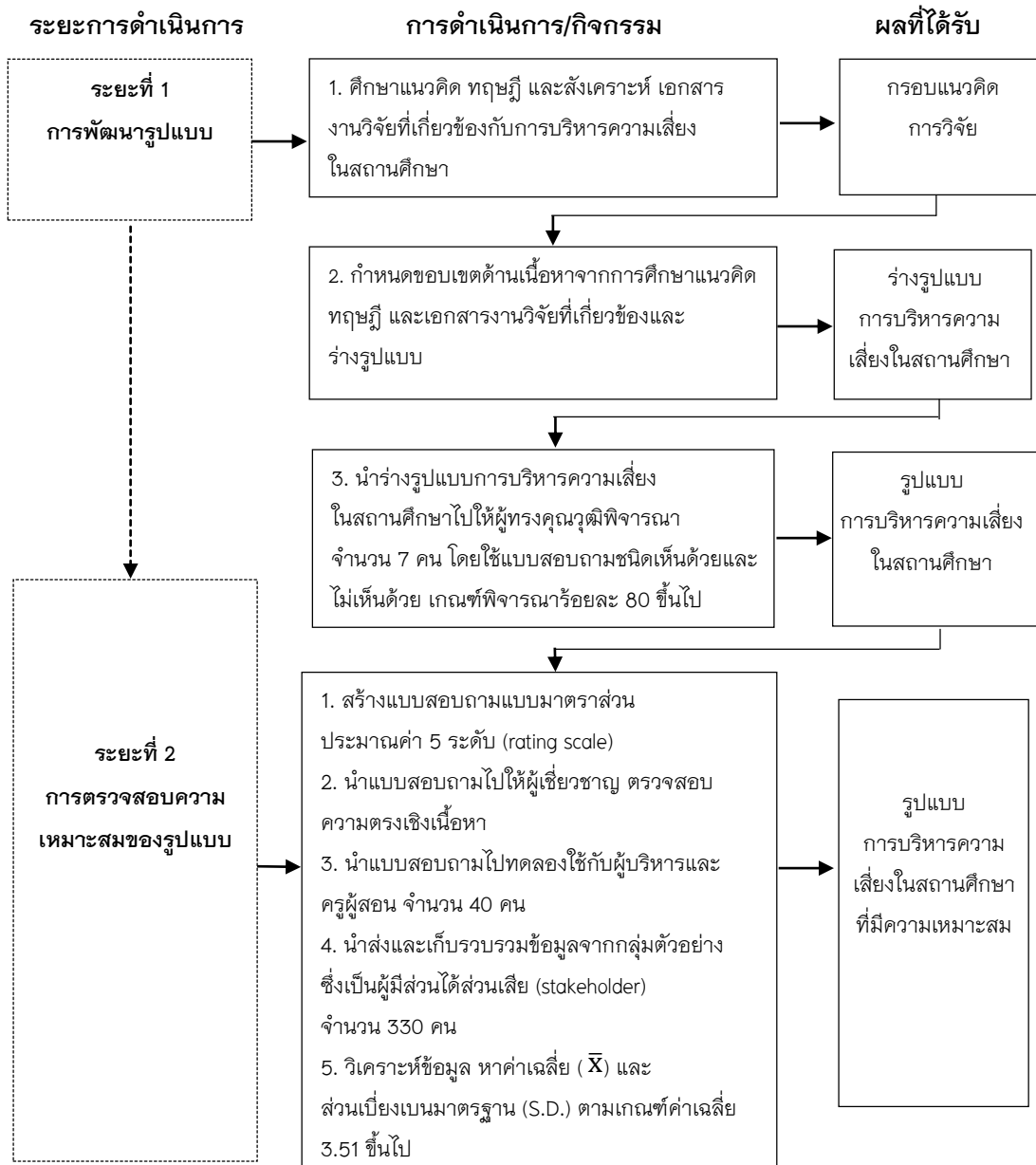
ความเหมาะสมของรูปแบบที่ 3.51 ขึ้นไป

2.4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในระบายนี้นี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์พิจารณา ถ้าข้อใดมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

ภาพประกอบ 4 ระยะการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

ตาราง 8 แสดงแผนดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

ระยะของการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ระยะเวลาดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 1 การพัฒนา รูปแบบ	1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 2. กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3. นำร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา	1. แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน	1. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา 2. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา 3. วิเคราะห์ค่าร้อยละ	เมษายน 2564 มิถุนายน 2564 มกราคม 2565	กรอบแนวคิดการวิจัย ร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

ตาราง 8 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ระยะเวลาดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 2 การตรวจสอบ ความเหมาะสม ของรูปแบบ	1. สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) 2. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา 3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 4. นำส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) 5. วิเคราะห์ข้อมูล 6. เขียนรายงานการวิจัย	1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน 2. ผู้บริหารและ ครูผู้สอน จำนวน 40 คน 3. ผู้บริหาร จำนวน 78 คน และครูผู้สอน จำนวน 252 คน รวม 330 คน	1. วิเคราะห์ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) 2. ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 3. วิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามเกณฑ์ ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป	มกราคม 2565 มกราคม 2565 กุมภาพันธ์ 2565 มีนาคม 2565 มิถุนายน 2565 กรกฎาคม 2565	รูปแบบ การบริหารความ เสี่ยงในสถานศึกษา ที่มีความเหมาะสม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผู้วิจัยขอ นำเสนอเป็น 2 ตอน ตามความความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

1.1 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ผลการสอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับร่างรูปแบบ รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

2.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครพนม เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

1.1 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เป็นปัจจัยที่จะทำให้การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามุ่งบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ประกอบด้วย

1) การสนับสนุนจากผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยงต่อสถานศึกษา รวมทั้งความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญห่วงใย ความยุติธรรม และเห็นคุณค่ากับการทุ่มเทการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา

2) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล หรือหน่วยงานทั้งที่อยู่ในรูปแบบวัจนภาษา และอวัจนภาษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสื่อสารข้อมูลการบริหารความเสี่ยงให้เข้าใจตรงกัน

3) การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในทางทฤษฎีหรือปฏิบัติให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและทัศนคติของบุคลากรให้ เป็นไปทางที่ดีขึ้น ให้มีความชำนาญในการปฏิบัติงาน เป็นการยกระดับความสามารถของบุคลากรทุกวิถีทางให้เท่าเทียมกับงานที่มอบให้ทำและเพื่อให้เข้าใจกรอบการบริหารความเสี่ยงและความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลในการจัดการความเสี่ยงและการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยง

4) นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายหรือแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน เพื่อใช้ปฏิบัติในอนาคตทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาว และการประสานแผนงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตรงตามความเป็นจริง เกิดความเข้าใจร่วมกัน เพื่อมุ่งสู่การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

5) การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง หมายถึง สถานศึกษานำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติอย่างทั่วถึงทั้งสถานศึกษาและ กระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยง

1.1.2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ เกิดจากการบริหารจัดการการเงินหรืองบประมาณของสถานศึกษาที่มีความคลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อหรือเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมาย เช่น นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจรวมถึงยุทธศาสตร์ การบริหารงานของสถานศึกษา

3) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบริหารจัดการงานทั้ง 4 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารบุคคล กลุ่มงานบริหารวิชาการ และกลุ่มงานบริหารทั่วไป

4) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ หมายถึง เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ในการบริหารงานในสถานศึกษาที่ขัดกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

1.1.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ หมายถึง การกำหนดขอบเขต เป้าหมาย นโยบาย พันธกิจ หรือกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา

ขั้นที่ 2 การระบุความเสี่ยง หมายถึง การค้นหา หรือระบุเหตุการณ์บางสิ่งบางอย่าง ที่จะส่งผลกระทบต่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาทำให้ไม่บรรลุตามกลยุทธ์ของสถานศึกษา

ขั้นที่ 3 การประเมินความเสี่ยง หมายถึง การวิเคราะห์ความเสี่ยงหรือจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงที่เกิดจาก เหตุการณ์ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในสถานศึกษา

ขั้นที่ 4 การจัดการความเสี่ยง หมายถึง การกำหนดแนวทางและ
กิจกรรมเพื่อควบคุมอย่างเหมาะสมต่อความเสี่ยงนั้น ๆ

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน หมายถึง
การติดตามประเมินผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาและรายงานผล
การดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องเพื่อตรวจสอบความสำเร็จ หรือ
บรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ

1.1.4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1) การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินงานใน
สถานศึกษาที่นำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วยในการบริหารและการจัดสรรทรัพยากรของ
สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยพิจารณาถึงระดับ
ความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยงอย่าง
เหมาะสม

2) การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการ
ดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพโดยมีการ
พัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง

3) การลดโอกาสการสูญเสีย หมายถึง การลดสิ่งที่ไม่คาดหวังหรือการ
ควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย การป้องกันความเสียหายของทรัพยากร
และการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษา

4) การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนา
บุคลากร หมายถึง การสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติ
ในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหาร
ในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐาน
ในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา

1.2 ผลการสอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับร่างรูปแบบ
การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครพนม เขต 2

จากการนำร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน พิจารณาโดยใช้เกณฑ์เห็นด้วยร้อยละ 80 สรุปได้ ดังนี้

1.2.1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ
ทุกคนเห็นด้วย (ร้อยละ 99.43)

1.2.2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ
ทุกคนเห็นด้วย (ร้อยละ 98.21)

1.2.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ
ทุกคนเห็นด้วย (ร้อยละ 97.09)

1.2.4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ
ทุกคนเห็นด้วย (ร้อยละ 100)

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 สรุปได้ดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหาร
ความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครพนม เขต 2

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (N = 7)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา			
การสนับสนุนจากผู้บริหาร			
1	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึง การบริหารความเสี่ยงต่อสถานศึกษา	100	-
2	ผู้บริหารเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไข ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	100	-
3	ผู้บริหารต้องให้ความรักความห่วงใยต่อบุคลากร ด้านการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	100	-
4	ผู้บริหารต้องให้ความยุติธรรมต่อบุคลากรในสถานศึกษา	100	-
5	ผู้บริหารเห็นคุณค่ากับการทุ่มเทการทำงานของบุคลากร ด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	100	-
การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ			
6	ผู้บริหารมีกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในด้าน ความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	100	-
7	ผู้บริหารและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นทัศนคติ ค่านิยมและข้อเท็จจริงด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา ที่ชัดเจนต่อกัน	100	-
8	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อด้านความเสี่ยงใน สถานศึกษาในรูปแบบวงจรมหาชนโดยใช้การสื่อสาร ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ สื่อวิดีโอ เป็นต้น	100	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (N = 7)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
9	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อด้านความเสี่ยงในสถานศึกษาในรูปแบบอวัจนภาษาโดยใช้การสื่อสารทางสื่อสิ่งพิมพ์	100	-
10	ผู้บริหารและบุคลากรมีการชี้แจงข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย เป้าหมายด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา และแนวปฏิบัติการทำงาน	100	-
การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร			
11	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	100	-
12	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความรู้ทั้งในทางทฤษฎีหรือปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง	85.71	14.29
13	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความชำนาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	100	-
14	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีทักษะและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	100	-
15	ผู้บริหารและบุคลากรต้องเข้าใจกรอบการบริหารความเสี่ยง	100	-
นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง			
16	สถานศึกษาต้องกำหนดจุดมุ่งหมายหรือแนวปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	100	-
17	สถานศึกษาต้องมีแนวปฏิบัติทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาว	100	-
18	สถานศึกษาต้องประสานแผนงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตรงตามความเป็นจริง	100	-
19	สถานศึกษาต้องสร้างกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง	100	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (N = 7)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
20	สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม	100	-
การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง			
21	สถานศึกษาต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติอย่างทั่วทั้งสถานศึกษา	100	-
22	สถานศึกษาต้องกระทำตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	100	-
23	สถานศึกษาต้องมีปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	100	-
24	สถานศึกษาลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีการวางแผนการบริบทโครงการ	100	-
25	สถานศึกษาติดตามความเสี่ยงที่เหลือนอยู่และมีการจำแนกความเสี่ยงใหม่	100	-
เฉลี่ย		99.43	0.57
องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา			
ความเสี่ยงด้านงบประมาณ			
26	สถานศึกษาได้รับการสรรงงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอ	85.71	14.29
27	สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่การเงินของสถานศึกษา	100	-
28	การจัดสรรงบประมาณมีความคลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้	100	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (N = 7)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
29	สถานศึกษาไม่สามารถบริหารจัดการด้านงบประมาณได้ทุกมิติ เช่น การใช้จ่ายเงิน การใช้ระบบ GFMS การใช้งบประมาณผิดประเภท	100	-
30	สถานศึกษาไม่สามารถควบคุมการเบิกจ่ายเงินตามประเภทตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้	100	-
31	การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานในการจัดส่งรายงานการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ	100	-
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์			
32	สถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ไม่ชัดเจน	100	-
33	สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับจุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษา	100	-
34	สถานศึกษาไม่มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง	100	-
35	กลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	100	-
36	ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความรู้ความสามารถในการบริหารนโยบาย วิสัยทัศน์/ พันธกิจ แผนกลยุทธ์	85.71	14.29
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน			
37	สถานศึกษามอบหมายงานไม่ตรงตามความถนัดของบุคลากร	100	-
38	สถานศึกษามีเครือข่ายการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ	100	-
39	บุคลากรไม่มีแรงจูงใจในการดำเนินงาน	100	-
40	สถานศึกษาขาดความเข้มงวดในการนิเทศ กำกับติดตามในการดำเนินงาน	100	-
41	บุคลากรขาดความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงาน	100	-
เฉลี่ย		98.21	1.79

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (N = 7)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา			
ชั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์			
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ			
47	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายด้านงบประมาณ เป็นลายลักษณ์ที่ชัดเจน	100	-
48	สถานศึกษามีการกำหนด แผนการดำเนินงานที่ชัดเจน	100	-
49	สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ	100	-
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์			
50	สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสถานศึกษา	100	-
51	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้ชัดเจน	100	-
52	สถานศึกษาต้องกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา	100	-
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน			
53	สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายให้เป็นลายลักษณ์อักษร	100	-
54	สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	100	-
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ			
55	สถานศึกษาต้องกำหนดระเบียบ ข้อตกลง ให้สอดคล้องกับระเบียบราชการ	100	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (N = 7)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
56	สถานศึกษามีการกำหนดขอบเขตของกฎหมายที่ชัดเจน	100	-
ชั้นที่ 2 การระบุความเสี่ยง			
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ			
57	สถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุหรือปัจจัยความเสี่ยงด้านงบประมาณ	100	-
58	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงในแต่ละด้าน	100	-
59	บุคลากรที่ประเมินต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของความเสี่ยงในงบประมาณ	100	-
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์			
60	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้	100	-
61	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	100	-
62	สถานศึกษามีการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา	100	-
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน			
63	สถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุ หรือปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	100	-
64	สถานศึกษาวเคราะห์ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน และภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	85.71	14.29
65	สถานศึกษามีการระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา	100	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (N = 7)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ			
66	สถานศึกษามีค้นหาสาเหตุที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	100	-
67	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	100	-
68	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้ตรงกับสภาพปัญหา	100	-
ชั้นที่ 3 การประเมินความเสี่ยง			
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ			
69	สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านงบประมาณ	100	-
70	สถานศึกษามีการคาดคะเนโอกาส หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้น	100	-
71	สถานศึกษามีการประเมินความรุนแรงของงาน หรือโครงการที่เกิดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร	100	-
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์			
72	สถานศึกษามีการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	100	-
73	สถานศึกษามีการคาดคะเน โอกาสที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของสถานศึกษา	100	-
74	สถานศึกษามีการพิจารณาความเสี่ยง จัดลำดับความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น	100	-
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน			
75	สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงของการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มงาน	100	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (N = 7)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
76	สถานศึกษามีการพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	100	-
77	สถานศึกษามีการพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	100	-
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ			
78	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านกฎหมายอย่างถี่ถ้วน	100	-
79	สถานศึกษามีการจัดลำดับดับความเสี่ยงให้เหมาะสม	100	-
80	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงทันทีเมื่อพบว่าความเสี่ยงนั้นมีโอกาสเกิดสูง มีความรุนแรงมากและก่อให้เกิดความเสียหาย	85.71	14.29
ชั้นที่ 4 การจัดการความเสี่ยง			
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ			
81	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางจัดการความเสี่ยงด้านงบประมาณให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ระบุไว้	100	-
82	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานงบประมาณมากที่สุดเป็นอันดับแรก	100	-
83	สถานศึกษามีการเลือกวิธีการจัดการปัญหาทางงบประมาณให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน	100	-
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์			
84	สถานศึกษาต้องกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	100	-
85	สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม	100	-
86	สถานศึกษาต้องมีแผนการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ได้ อย่างเหมาะสม	100	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (N = 7)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน			
87	สถานศึกษามีการมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของบุคลากร	100	-
88	สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมการเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานจากปัจจัยภายนอกและภายในสถานศึกษา	85.71	14.29
89	สถานศึกษามีการแจ้งให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุม เพื่อลดและป้องกันการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน	100	-
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ			
90	สถานศึกษามีแผนการจัดการความเสี่ยงในด้านกฎหมาย และระเบียบที่กระทำได้รวดเร็ว	100	-
91	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงที่มีความรุนแรงและมีผลกระทบต่อระเบียบและกฎหมายมากที่สุดเป็นอันดับแรก	100	-
92	สถานศึกษามีการเลือกวิธีการจัดการที่เหมาะสมและไม่ขัดต่อระเบียบราชการ	100	-
ขั้นที่ 5 การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน			
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ			
93	สถานศึกษาต้องแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับงานงบประมาณ เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลความเสี่ยง	100	-
94	สถานศึกษามีการประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ	100	-
95	บุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องรายงานผลการประเมินอย่างครบถ้วน และเป็นความจริง	100	-
96	การรายงานต้องมีเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร	100	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (N = 7)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์			
97	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผล การจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	100	-
98	สถานศึกษาติดตามและประเมินผลต้องประเมินการ จัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เป็นระยะและชัดเจน	100	-
99	สถานศึกษาติดตามและประเมินผล ต้องรายงานผลความ เสี่ยงด้านกลยุทธ์ตามข้อเท็จจริง	100	-
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน			
100	สถานศึกษามีการแต่งตั้งกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน	100	-
101	สถานศึกษามีการนิเทศ และติดตามการปฏิบัติงานการ จัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	100	-
102	สถานศึกษา มีการรายงานการดำเนินงานบริหารจัดการ ความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง	100	-
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ			
103	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ด้านระเบียบ กฎหมายราชการ เป็นผู้ประเมินผลความเสี่ยง	100	-
104	สถานศึกษาต้องประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ และให้ สอดคล้องตรงกับระเบียบราชการ	100	-
105	สถานศึกษามีการรายงานการบริหารความเสี่ยงตาม ข้อเท็จจริงอย่างเป็นอิสระ ไม่ปิดบังข้อมูลหรือสิ่งผิดปกติ	100	-
เฉลี่ย		97.09	2.91

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (N = 7)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
องค์ประกอบที่ 4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา			
การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ			
106	สถานศึกษานำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วยในการบริหารการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	100	-
107	สถานศึกษาสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม	100	-
108	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีทักษะกระบวนการ มีมนุษยสัมพันธ์และมีความคิดสร้างสรรค์	100	-
การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ			
109	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ	100	-
110	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	100	-
111	สถานศึกษามีการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง	100	-
การลดโอกาสการสูญเสีย			
112	สถานศึกษาสามารถลดสิ่งที่ไม่คาดหวังจากความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้	100	-
113	สถานศึกษาสามารถควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายในสถานศึกษาได้	100	-
114	สถานศึกษาสามารถป้องกันความเสียหายของทรัพยากรในสถานศึกษาได้	100	-
115	สถานศึกษาสามารถลดโอกาสการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม	100	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (N = 7)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร			
116	สถานศึกษามีการสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	100	-
117	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา	100	-
118	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาบุคลากรในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา	100	-
เฉลี่ย		100	-

จากตาราง 9 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับองค์ประกอบในร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

**ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหาร
ความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครพนม เขต 2**

2.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ค่าสถิติ (n = 330)	
	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	78	23.64
ครูผู้สอน	252	76.36
รวม	330	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	40	12.12
ปริญญาโท	285	86.36
ปริญญาเอก	5	1.52
รวม	330	100.00
ประสบการณ์ทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	48	14.55
6-10 ปี	82	24.85
มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	200	60.60
รวม	330	100.00

จากตาราง 10 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 330 คน จำแนกสถานภาพ ตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.64 และครูผู้สอน จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 76.36 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.12 ปริญญาโท จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 86.36 ปริญญาเอกจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.52 และประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.55 ประสบการณ์ทำงานระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.85 และประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 60.60

2.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 สรุปได้ดังตาราง 11

ตาราง 11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับความ เหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1. ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงใน สถานศึกษา	4.74	0.14	มากที่สุด
2. ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.63	0.20	มากที่สุด
3. กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.71	0.16	มากที่สุด
4. ผลการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.70	0.19	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.70	0.15	มากที่สุด

จากตาราง 11 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.70,

S.D. = 0.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็นดังนี้
ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.14)

กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.16) ผลของการบริหาร
ความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.19) และขอบข่ายของการบริหาร
ความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.20) ตามลำดับ

2.2.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัย
สนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาจำแนกเป็นรายชื่อ สรุปได้ดังตาราง 12

ตาราง 12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง
ในสถานศึกษาจำแนกเป็นรายด้านและรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
การสนับสนุนจากผู้บริหาร				
1	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจ ถึงการบริหารความเสี่ยงต่อสถานศึกษา	4.70	0.49	มากที่สุด
2	ผู้บริหารเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.66	0.54	มากที่สุด
3	ผู้บริหารต้องให้ความรักความหวังดีต่อบุคลากร ด้านการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.60	0.52	มากที่สุด
4	ผู้บริหารต้องให้ความยุติธรรมต่อบุคลากรใน สถานศึกษา	4.98	0.15	มากที่สุด
5	ผู้บริหารเห็นคุณค่ากับการทุ่มเทการทำงานของ บุคลากรด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.99	0.10	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.79	0.21	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ				
6	ผู้บริหารมีกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ในด้านความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.60	0.60	มากที่สุด
7	ผู้บริหารและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยน ความคิด ทัศนคติ ค่านิยมและข้อเท็จจริงด้านความเสี่ยงใน สถานศึกษาที่ชัดเจนต่อกัน	4.63	0.59	มากที่สุด
8	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อด้านความเสี่ยง ในสถานศึกษาในรูปแบบวจนภาษาโดยใช้การ สื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ สื่อวิดีโอ เป็นต้น	4.99	0.11	มากที่สุด
9	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อด้านความเสี่ยง ในสถานศึกษาในรูปแบบอวจนภาษาโดยใช้การ สื่อสารทางสื่อสิ่งพิมพ์	4.58	0.54	มากที่สุด
10	ผู้บริหารและบุคลากรมีการชี้แจงข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย เป้าหมายด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา และแนวปฏิบัติการทำงาน	4.72	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.71	0.26	มากที่สุด
การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร				
11	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีการฝึกอบรมและการ พัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงใน สถานศึกษา	4.56	0.55	มากที่สุด
12	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความรู้ทั้งในทางในทาง ทฤษฎีหรือปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง	4.47	0.66	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
13	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความชำนาญและ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงใน สถานศึกษา	4.98	0.15	มากที่สุด
14	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีทักษะและทัศนคติที่ดีใน การปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.43	0.65	มาก
15	ผู้บริหารและบุคลากรต้องเข้าใจกรอบการบริหาร ความเสี่ยง	4.98	0.14	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.68	0.25	มากที่สุด
นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง				
16	สถานศึกษาต้องกำหนดจุดมุ่งหมายหรือแนวปฏิบัติ การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.95	0.22	มากที่สุด
17	สถานศึกษาต้องมีแนวปฏิบัติทั้งในระยะสั้นหรือระยะ ยาว	4.59	0.52	มากที่สุด
18	สถานศึกษาต้องประสานแผนงานให้เป็นไปใน ทิศทางเดียวกันตรงตามความเป็นจริง	4.95	0.21	มากที่สุด
19	สถานศึกษาต้องสร้างกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง	4.58	0.52	มากที่สุด
20	สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร ความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม	4.96	0.19	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.81	0.18	มากที่สุด
การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง				
21	สถานศึกษาต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยง มาปฏิบัติอย่างทั่วทั้งสถานศึกษา	4.93	0.26	มากที่สุด
22	สถานศึกษาต้องกระทำตามกระบวนการบริหาร ความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.52	0.58	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
23	สถานศึกษาต้องมีปฏิบัติตามแนวทางการป้องกัน หรือแก้ไขความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	4.95	0.21	มากที่สุด
24	สถานศึกษาลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่ เสมอ มีการวางแผนการบริบทโครงการ	4.65	0.54	มากที่สุด
25	สถานศึกษาติดตามความเสี่ยงที่เหลืออยู่และ มีการจำแนกความเสี่ยงใหม่	4.54	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.72	0.23	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.74	0.14	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่าความเหมาะสมของปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง
ในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.14) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ นโยบายและกลยุทธ์การ
บริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.18) การสนับสนุนจากผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.79$,
S.D. = 0.21) การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.72$,
S.D. = 0.23) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.26) และการฝึกอบรม
และพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.25) ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้านสรุป
ได้ดังนี้

1) การสนับสนุนจากผู้บริหาร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
ทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารเห็นคุณค่า
กับการทุ่มเทการทำงานของบุคลากรด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.99$,
S.D. = 0.10) ผู้บริหารต้องให้ความยุติธรรมต่อบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.98$,
S.D. = 0.15) ผู้และบริหารต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา
เข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยงต่อสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

2) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อในรูปแบบวีจันษาโดยใช้การสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ สื่อวิดีโอ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.99$, S.D. = 0.11) ผู้บริหารและบุคลากรมีการชี้แจงข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย เป้าหมายขององค์กรและแนวปฏิบัติการทำงาน ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.55) และผู้บริหารและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นทัศนคติ ค่านิยมและข้อเท็จจริงที่ชัดเจนต่อกัน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

3) การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารและบุคลากรต้องเข้าใจกรอบการบริหาร ความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.14) ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความชำนาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.15) และผู้บริหารและบุคลากรต้องมีการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

4) นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.19) สถานศึกษาต้องประสานแผนงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตรงตามความเป็นจริง ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.21) และสถานศึกษาต้องกำหนดจุดมุ่งหมายหรือแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.22) ตามลำดับ

5) การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.21) สถานศึกษาต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติอย่างทั่วถึงทั้งสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.26) และสถานศึกษา

ลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีการวางแผนการบริบทโครงการ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

2.2.3 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและรายชื่อ สรุปได้ดังตาราง 13

ตาราง 13 ความเหมาะสมของขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

ข้อ	ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
ความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
26	สถานศึกษาได้รับการสรรงงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอ	4.67	0.53	มากที่สุด
27	สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่การเงินของสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด
28	การจัดสรรงบประมาณมีความคลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้	4.70	0.49	มากที่สุด
29	สถานศึกษาไม่สามารถบริหารจัดการด้านงบประมาณได้ทุกมิติ เช่นการใช้จ่ายเงิน การใช้ระบบ GFMIS การใช้งบประมาณผิดประเภท	4.68	0.49	มากที่สุด
30	สถานศึกษาไม่สามารถควบคุมการเบิกจ่ายเงินตามประเภทตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้	4.55	0.57	มากที่สุด
31	การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานในการจัดส่งรายงานการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ	4.53	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.62	0.24	มากที่สุด
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์				
32	สถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ไม่ชัดเจน	4.68	0.54	มากที่สุด
33	สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับจุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษา	4.54	0.52	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ขอข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
34	สถานศึกษาไม่มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์ อย่างต่อเนื่อง	4.69	0.48	มากที่สุด
35	กลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	4.59	0.49	มากที่สุด
36	ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความรู้ความสามารถ ในการบริหาร นโยบาย วิสัยทัศน์/ พันธกิจ แผนกลยุทธ์	4.58	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.62	0.25	มากที่สุด
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน				
37	สถานศึกษามอบหมายงานไม่ตรงตามความถนัด ของบุคลากร	4.55	0.53	มากที่สุด
38	สถานศึกษามีเครือข่ายการทำงานที่ไม่มี ประสิทธิภาพ	4.62	0.55	มากที่สุด
39	บุคลากรไม่มีแรงจูงใจในการดำเนินงาน	4.68	0.50	มากที่สุด
40	สถานศึกษาขาดความเข้มงวดในการนิเทศ กำกับ ติดตามในการดำเนินงาน	4.69	0.52	มากที่สุด
41	บุคลากรขาดความรู้และประสบการณ์ในการ ดำเนินงาน	4.52	0.54	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.61	0.25	มากที่สุด
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ				
42	สถานศึกษาปฏิบัติงานขัดกับการปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ	4.60	0.58	มากที่สุด
43	บุคลากรในสถานศึกษาไม่รับรู้การเปลี่ยนแปลง กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และนโยบายหน่วยงาน ต้นสังกัด	4.68	0.50	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
44	บุคลากรไม่เข้าใจระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบาย ของหน่วยงานต้นสังกัด	4.67	0.52	มากที่สุด
45	บุคลากรในสถานศึกษาต่อต้านกฎระเบียบ	4.63	0.54	มากที่สุด
46	กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาไม่เป็นไป ตามข้อตกลงที่กำหนดไว้	4.69	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.66	0.29	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.63	0.20	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่าความเหมาะสมของขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.29) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.24) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.25) และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.25) ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณ มีความคลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.49) สถานศึกษาไม่สามารถบริหารจัดการด้านงบประมาณได้ทุกมิติ เช่น การใช้จ่ายเงิน การใช้ระบบ GFMS การใช้งบประมาณผิดประเภท ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.49) และสถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาไม่มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.48) สถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ไม่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.54) และกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

3) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาขาดความเข้มงวดในการนิเทศ กำกับติดตามในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.52) บุคลากรไม่มีแรงจูงใจในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.50) และสถานศึกษามีเครือข่ายการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

4) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ มีความเหมาะสมอยู่ใน

ระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาไม่เป็นไปตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.53) บุคลากรในสถานศึกษาไม่รับรู้การเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.50) และบุคลากรไม่เข้าใจระเบียบข้อบังคับ และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

2.2.4 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ สรุปได้ดังตาราง 14-19

ตาราง 14 ความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
ในแต่ละด้าน

กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับความ เหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1. การกำหนดวัตถุประสงค์	4.62	0.38	มากที่สุด
2. การระบุความเสี่ยง	4.65	0.22	มากที่สุด
3. การประเมินความเสี่ยง	4.74	0.19	มากที่สุด
4. การจัดการความเสี่ยง	4.82	0.17	มากที่สุด
5. การประเมินผลความเสี่ยงและการรายงาน	4.73	0.20	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.71	0.16	มากที่สุด

จากตาราง 14 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นดังนี้ การจัดการความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.17) การประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.19) การประเมินผลความเสี่ยงและการรายงาน ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.20) การระบุความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.22) และการกำหนดวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.38) ตามลำดับ

ตาราง 15 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยง
 ในสถานศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
47	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ด้านงบประมาณ เป็นลายลักษณ์ที่ชัดเจน	4.57	0.53	มากที่สุด
48	สถานศึกษามีการกำหนด แผนการดำเนินงานที่ ชัดเจน	4.64	0.56	มากที่สุด
49	สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหาร ความเสี่ยงด้านงบประมาณสามารถวัดได้ในเชิง ปริมาณหรือเชิงคุณภาพ	4.59	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.60	0.31	มากที่สุด
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์				
50	สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์การ ดำเนินงานของสถานศึกษา	4.63	0.57	มากที่สุด
51	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้ชัดเจน	4.65	0.50	มากที่สุด
52	สถานศึกษาต้องกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้อง กับสภาพบริบทของสถานศึกษา	4.59	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.63	0.32	มากที่สุด
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน				
53	สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของการ ปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายให้เป็นลายลักษณ์อักษร	4.55	0.53	มากที่สุด
54	สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของ การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	4.71	0.52	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.63	0.40	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ				
55	สถานศึกษาต้องกำหนดระเบียบ ข้อตกลง ให้ สอดคล้องกับระเบียบราชการ	4.58	0.52	มากที่สุด
56	สถานศึกษามีการกำหนดขอบเขตของกฎหมายที่ ชัดเจน	4.66	0.56	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.62	0.38	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.62	0.23	มากที่สุด

จากตาราง 15 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.32) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.40) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.3) และความเสี่ยงด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.31) ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.56) สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.49) และสถานศึกษา มีการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ด้านงบประมาณ เป็นลายลักษณ์ที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

(\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้ชัดเจน (\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.50) สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสถานศึกษา (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.57) และสถานศึกษาต้องกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา (\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

3) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

(\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา (\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.55) และสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายให้เป็นลายลักษณ์อักษร (\bar{X} = 4.55, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

4) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ มีความเหมาะสมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดขอบเขตของกฎหมายที่ชัดเจน (\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.56) และสถานศึกษาต้องกำหนดระเบียบ ข้อตกลง ให้สอดคล้องกับระเบียบราชการ (\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

ตาราง 16 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยง
ในสถานศึกษา ด้านการระบุความเสี่ยง

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการระบุความเสี่ยง	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
57	สถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุหรือปัจจัยความ เสี่ยงด้านงบประมาณ	4.57	0.53	มากที่สุด
58	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพ ความเสี่ยงในแต่ละด้าน	4.64	0.56	มากที่สุด
59	บุคลากรที่ประเมินต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ที่ ชัดเจนของความเสี่ยงในงานงบประมาณ	4.67	0.52	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.63	0.32	มากที่สุด
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์				
60	สถานศึกษา มีการวิเคราะห์สาเหตุของการ ดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้	4.71	0.52	มากที่สุด
61	สถานศึกษา มีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็น อุปสรรคต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	4.66	0.49	มากที่สุด
62	สถานศึกษา มีการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นให้ สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา	4.55	0.59	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.64	0.34	มากที่สุด
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน				
63	สถานศึกษา มีการค้นหาสาเหตุ หรือปัจจัยเสี่ยง ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	4.57	0.53	มากที่สุด
64	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน และภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ในสถานศึกษา	4.72	0.51	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการระบุความเสี่ยง	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
65	สถานศึกษามีการระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับ สภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา	4.60	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.63	0.31	มากที่สุด
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ				
66	สถานศึกษามีค้นหาสาเหตุที่เป็นอุปสรรคในการ ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	4.71	0.49	มากที่สุด
67	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็น อุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	4.70	0.47	มากที่สุด
68	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้ตรงกับสภาพปัญหา	4.69	0.54	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.70	0.32	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.65	0.22	มากที่สุด

จากตาราง 16 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการระบุความเสี่ยงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.32) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.34) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.31) และความเสี่ยงด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.32) ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ บุคลากรที่ประเมิน

ต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของความเสี่ยงในงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52) สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงในแต่ละด้าน ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.56) และสถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุหรือปัจจัยความเสี่ยงด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.52) สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.49) และสถานศึกษามีการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

3) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน และภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.51) สถานศึกษามีการระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) และสถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุ หรือปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

4) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีค้นหาสาเหตุที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.49) สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) และสถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้ตรงกับสภาพปัญหา ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

ตาราง 17 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยง
 ในสถานศึกษา ด้านการประเมินความเสี่ยง

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการประเมินความเสี่ยง	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
69	สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน ความเสี่ยงด้านงบประมาณ	4.90	0.32	มากที่สุด
70	สถานศึกษามีการคาดคะเนโอกาส หรือผลกระทบ ที่จะเกิดขึ้น	4.66	0.51	มากที่สุด
71	สถานศึกษามีการประเมินความรุนแรงของงาน หรือโครงการที่เกิดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร	4.68	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.75	0.26	มากที่สุด
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์				
72	สถานศึกษามีการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ไม่สอดคล้อง กับวิสัยทัศน์	4.65	0.59	มากที่สุด
73	สถานศึกษามีการคาดคะเนโอกาสที่จะเกิดขึ้นจาก ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.64	0.42	มากที่สุด
74	สถานศึกษามีการพิจารณาความเสี่ยง จัดลำดับ ความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น	4.81	0.42	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.70	0.33	มากที่สุด
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน				
75	สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงของการ ปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มงาน	4.98	0.15	มากที่สุด
76	สถานศึกษามีการพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความ เสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	4.45	0.65	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการประเมินความเสี่ยง	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
77	สถานศึกษามีการพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดจากความ เสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษา	4.92	0.30	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.78	0.25	มากที่สุด
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ				
78	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านกฎหมาย อย่างถี่ถ้วน	4.54	0.61	มากที่สุด
79	สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงให้ เหมาะสม	4.98	0.15	มากที่สุด
80	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงทันทีเมื่อพบว่า ความเสี่ยงนั้นมีโอกาสเกิดสูง มีความรุนแรงมาก และก่อให้เกิดความเสียหาย	4.68	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.73	0.31	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.74	0.19	มากที่สุด

จากตาราง 17 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการประเมินความเสี่ยงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.25) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.26) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.31) และความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.33) ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.32) สถานศึกษามีการประเมินความรุนแรงของงาน หรือโครงการที่เกิดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.50) และสถานศึกษามีการคาดคะเนโอกาส หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการพิจารณาความเสี่ยง จัดลำดับความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.42) สถานศึกษามีการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.59) และสถานศึกษามีการคาดคะเนโอกาสที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

3) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงของการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มงาน ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.15) สถานศึกษามีการพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.30) และสถานศึกษามีการพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ

4) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงให้เหมาะสม ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.15) สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงทันทีเมื่อพบว่าความเสี่ยงนั้นมีโอกาสเกิดสูง

มีความรุนแรงมากและก่อให้เกิดความเสียหาย ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.55) และสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านกฎหมายอย่างถี่ถ้วน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

ตาราง 18 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยง
ในสถานศึกษา ด้านการจัดการความเสี่ยง

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการจัดการความเสี่ยง	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
81	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางจัดการความเสี่ยงด้านงบประมาณให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ระบุไว้	4.94	0.24	มากที่สุด
82	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานงบประมาณมากที่สุดเป็นอันดับแรก	4.85	0.38	มากที่สุด
83	สถานศึกษามีการเลือกวิธีการจัดการปัญหาทางงบประมาณให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน	4.83	0.40	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.87	0.21	มากที่สุด
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์				
84	สถานศึกษาต้องกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	4.93	0.29	มากที่สุด
85	สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม	4.93	0.26	มากที่สุด
86	สถานศึกษาต้องมีแผนการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม	4.54	0.62	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.80	0.25	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการจัดการความเสี่ยง	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน				
87	สถานศึกษามีการมอบหมายงานให้ตรงกับความ ถนัดของบุคลากร	4.63	0.57	มากที่สุด
88	สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมการ เกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานจากปัจจัยภายนอก และภายในสถานศึกษา	4.68	0.55	มากที่สุด
89	สถานศึกษามีการแจ้งให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับ วิธีการควบคุม เพื่อลดและป้องกันการแก้ปัญหาใน การปฏิบัติงาน	4.92	0.30	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.71	0.34	มากที่สุด
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ				
90	สถานศึกษามีแผนการจัดการความเสี่ยงในด้าน กฎหมายและระเบียบที่กระทำได้รวดเร็ว	4.83	0.42	มากที่สุด
91	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงที่มีความ รุนแรงและมีผลกระทบต่อระเบียบและกฎหมาย มากที่สุดเป็นอันดับแรก	4.99	0.05	มากที่สุด
92	สถานศึกษามีการเลือกวิธีการจัดการที่เหมาะสม และไม่ขัดต่อระเบียบราชการ	4.84	0.42	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.89	0.24	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.82	0.17	มากที่สุด

จากตาราง 18 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการจัดการความเสี่ยง

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.24) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.21) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.25) และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.34) ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางจัดการความเสี่ยงด้านงบประมาณให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ระบุไว้ ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.24) สถานศึกษา มีการจัดการความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานงบประมาณมากที่สุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.38) และสถานศึกษามีการเลือกวิธีการจัดการปัญหางานงบประมาณให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.40) ตามลำดับ

2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.26) สถานศึกษาต้องกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.29) และสถานศึกษาต้องมีแผนการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

3) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการแจ้งให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุม เพื่อลดและป้องกันการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.30) สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมการเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานจากปัจจัยภายนอกและภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.55) และสถานศึกษามีการมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของบุคลากร ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

4) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงที่มีความรุนแรงและมีผลกระทบต่อระเบียบและกฎหมายมากที่สุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.99$, S.D. = 0.05) สถานศึกษามีการเลือกวิธีการจัดการที่เหมาะสมและไม่ขัดต่อระเบียบราชการ ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.42) และสถานศึกษามีแผนการจัดการความเสี่ยงในด้านกฎหมายและระเบียบที่กระทำได้รวดเร็ว ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

ตาราง 19 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยง
ในสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและ การรายงาน	ค่าสถิติ		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
93	สถานศึกษาต้องแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับ งานงบประมาณ เพื่อตรวจสอบ และประเมินผล ความเสี่ยง	4.74	0.49	มากที่สุด
94	สถานศึกษามีการประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ	4.59	0.58	มากที่สุด
95	บุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องรายงานผลการประเมิน อย่างครบถ้วน และเป็นความจริง	4.60	0.50	มากที่สุด
96	การรายงานต้องมีเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร	4.70	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.66	0.33	มากที่สุด
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์				
97	สถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	4.67	0.50	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและ การรายงาน	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
98	สถานศึกษาติดตามและประเมินผลต้องประเมิน การจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เป็นระยะและ ชัดเจน	4.72	0.52	มากที่สุด
99	สถานศึกษาติดตามและประเมินผลต้องรายงาน ผลความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ตามข้อเท็จจริง	4.67	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.69	0.29	มากที่สุด
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน				
100	สถานศึกษามีการแต่งตั้งกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติงาน	4.65	0.53	มากที่สุด
101	สถานศึกษามีการนิเทศ และติดตามการ ปฏิบัติงานการจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	4.88	0.36	มากที่สุด
102	สถานศึกษามีการรายงานการดำเนินงานบริหาร จัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง	4.65	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.73	0.31	มากที่สุด
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ				
103	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ด้าน ระเบียบ กฎหมายราชการ เป็นผู้ประเมินผล ความเสี่ยง	4.94	0.23	มากที่สุด
104	สถานศึกษาต้องประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ และให้สอดคล้องตรงกับระเบียบราชการ	4.67	0.52	มากที่สุด
105	สถานศึกษามีการรายงานการบริหารความเสี่ยง ตามข้อเท็จจริงอย่างเป็นอิสระ ไม่ปิดบังข้อมูล หรือสิ่งผิดปกติ	4.95	0.22	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและ การรายงาน	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
	เฉลี่ย	4.85	0.21	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.73	0.20	มากที่สุด

จากตาราง 19 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ในด้านการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.21) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.31) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.29) และความเสี่ยงด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.33) ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาต้องแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับงานงบประมาณ เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.49) การรายงานต้องมีเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.55) และบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องรายงานผลการประเมินอย่างครบถ้วน และเป็นความจริง ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาติดตามและประเมินผลต้องประเมินการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เป็นระยะและชัดเจน ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.52) สถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการ

จัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.50) และสถานศึกษาติดตามและประเมินผลต้องรายงานผลความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ตามข้อเท็จจริง ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

3) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีค่าความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการนิเทศ และติดตามการปฏิบัติงานการจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.36) สถานศึกษามีการแต่งตั้งกรรมการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.53) และสถานศึกษามีการรายงานการดำเนินงานบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

4) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีค่าความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาสถานศึกษามีการรายงานการบริหารความเสี่ยงตามข้อเท็จจริงอย่างเป็นอิสระ ไม่ปิดบังข้อมูลหรือสิ่งผิดปกติ ($\bar{X} = 5.95$, S.D. = 0.22) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ด้านระเบียบ กฎหมายราชการ เป็นผู้ประเมินผลความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.23) และสถานศึกษาต้องประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ และให้สอดคล้องตรงกับระเบียบราชการ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

2.2.5 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ สรุปได้ดังตาราง 20

ตาราง 20 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผลของการบริหารความเสี่ยง
ในสถานศึกษา โดยจำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

ข้อ	ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ				
106	สถานศึกษานำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วย ในบริหารการจัดสรรทรัพยากรอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.70	0.50	มากที่สุด
107	สถานศึกษาสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยง อย่างเหมาะสม	4.59	0.55	มากที่สุด
108	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีทักษะ กระบวนการ มีมนุษยสัมพันธ์และมีความคิด สร้างสรรค์	4.58	0.51	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.62	0.30	มากที่สุด
การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ				
109	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ	4.67	0.52	มากที่สุด
110	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.66	0.56	มากที่สุด
111	สถานศึกษามีการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตาม วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนตามกระบวนการบริหาร ความเสี่ยง	4.95	0.23	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.76	0.29	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
การลดโอกาสการสูญเสีย				
112	สถานศึกษาสามารถลดสิ่งที่ไม่คาดหวังจากความ เสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้	4.94	0.24	มากที่สุด
113	สถานศึกษาสามารถควบคุมความเสี่ยงที่จะ ก่อให้เกิดความเสียหายในสถานศึกษาได้	4.92	0.28	มากที่สุด
114	สถานศึกษาสามารถป้องกันความเสียหายของ ทรัพยากรในสถานศึกษาได้	4.68	0.47	มากที่สุด
115	สถานศึกษาสามารถลดโอกาสการสูญเสียที่จะเกิด ขึ้นกับสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม	4.62	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.79	0.20	มากที่สุด
การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร				
116	สถานศึกษามีการสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความ เข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการบริหารความ เสี่ยงในสถานศึกษา	4.65	0.58	มากที่สุด
117	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการ ตัดสินใจด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา	4.55	0.53	มากที่สุด
118	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาบุคลากร ในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของ สถานศึกษา	4.55	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.59	0.43	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.70	0.19	มากที่สุด

จากตาราง 20 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การลดโอกาสการสูญเสีย ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.20) การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.29) การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.30) และการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.43) ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษานำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วยในการบริหารการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.50) สถานศึกษาสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.55) และสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีทักษะกระบวนการ มีมนุษยสัมพันธ์และมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

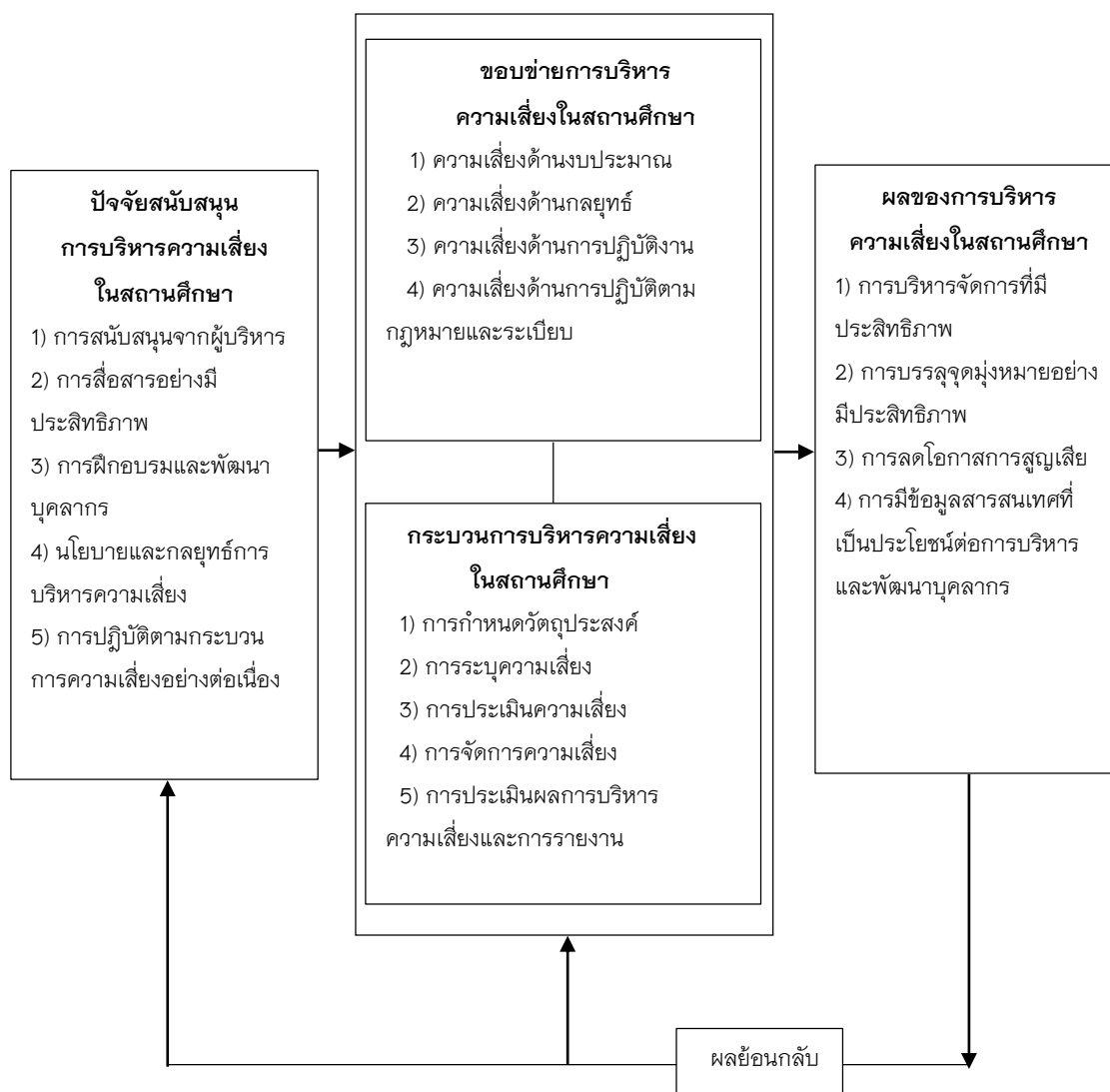
2) การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.23) สถานศึกษามีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52) และสถานศึกษามีผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

3) การลดโอกาสการสูญเสีย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาสามารถลดสิ่งที่ไม่คาดหวังจากความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.24)

สถานศึกษาสามารถควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายในสถานศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.28) และสถานศึกษาสามารถป้องกันความเสียหายของทรัพยากรในสถานศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

4) การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 2 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.58) สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.53) และสถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาบุคลากรในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

จากการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผู้วิจัยได้รูปแบบที่ผ่านการพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม
เขต 2

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 สามารถสรุปผลตามลำดับดังนี้

1. การดำเนินการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบ และระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ

การวิจัยระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) นำขอบเขตด้านเนื้อหาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สถานศึกษา และ 3) นำร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณา

การวิจัยระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,256 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 206 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,050 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วัลด์, 2551, หน้า 191) จำนวน 322 คน แต่ผู้วิจัยจะใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 330 คนประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา

จำนวน 78 คน และครูผู้สอน จำนวน 252 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.37-0.89 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม และ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุป ได้ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย การสนับสนุนจากผู้บริหาร การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติตามกระบวนการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

1.2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านงบประมาณ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน และ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ

1.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน

1.4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การลดโอกาสการสูญเสีย และการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร

2. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความเหมาะสม ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ย มากไปหาน้อย ดังนี้ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.14) กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.16) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.19) และขอบข่ายของ การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.20) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นเพื่อ อภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยง ในสถานศึกษา กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และผลของการบริหารความ เสี่ยงในสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ดังนี้

1.1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย การสนับสนุนจากผู้บริหาร การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมและพัฒนา บุคลากร นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติตามกระบวนการความ เสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เป็นองค์ประกอบหลักในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงใน สถานศึกษา เช่น การสนับสนุนจากผู้บริหารเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินกร บริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องให้ความใส่ใจ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา การสื่อสารอย่างมี ประสิทธิภาพ เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญในดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การบริหารความเสี่ยงสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ การบริหาร

ความเสี่ยงในสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยต้องมีการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ แนวทางการปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่างชัดเจน และการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ขาดไม่ได้ เช่นเดียวกันเนื่องด้วยการดำเนินการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ หากมีปัจจัยสนับสนุนเพียงด้านใดด้านหนึ่งย่อมทำให้การดำเนินการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไม่บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ สุมนมานต์ อมรมณีพงศ์ (2558, หน้า 21) พบว่าปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ได้แก่ 1) การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง 2) การใช้คำให้เกิดความเข้าใจแบบเดียวกัน 3) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การวัดผลการบริหารความเสี่ยง และ 5) การฝึกอบรมและกลไกด้านทรัพยากรบุคคล

นอกจากนี้ ชวัญแก้ว จันทรรัตน์ (2562, หน้า 30) ได้พบว่าปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ต้องประกอบด้วย 1) การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง 2) การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง 3) ความเข้าใจความหมายความเสี่ยงตรงกัน 4) การติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง 5) การวัดผลการบริหารความเสี่ยง ควบคู่กับกระบวนการด้านบุคลากร และ 6) การฝึกอบรม ความรู้ ความรับผิดชอบการบริหารความเสี่ยง เช่นเดียวกับสาธิต รื่นเรใจ และ บั้วพันธ์ ผิวทอง (2562, หน้า 5) พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามี 7 ด้าน ดังนี้ 1) การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง 2) การใช้คำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน 3) ปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงและกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ 4) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ 5) การวัดผลการบริหารความเสี่ยง 6) การอบรมกลไกด้านทรัพยากรบุคคล และ 7) การกำหนดวิธีที่เหมาะสมในการติดตามการบริหารความเสี่ยง

1.2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านงบประมาณ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ ทั้งนี้เนื่องจากขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรต้องดำเนินการในการทำให้การบริหารความเสี่ยงบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันศึกษาขอบข่ายของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเพื่อกำหนดขึ้นกรอบในการปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้

ผู้บริหารต้องศึกษาทำความเข้าใจในขอบข่ายของงานการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา อย่างถ่องแท้ว่ามีความเสี่ยงอะไรบ้าง ลักษณะของความเสี่ยงในงานแต่ละด้านเป็นอย่างไร จะมีวิธีการบริหารความเสี่ยงอย่างไร รวมไปถึงการประเมินการดำเนินการบริหารความเสี่ยงทั้งระหว่างดำเนินงาน และผลลัพธ์ที่ได้ สอดคล้องกับ ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ (2559, หน้า 22) พบว่าการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามี 5 ด้าน ดังนี้ 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2) ความเสี่ยงด้านบุคลากร 3) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ และ 5) ความเสี่ยงด้านปัจจัยภายนอก นอกจากนี้ ปราโมทย์ เอมมา (2559, หน้า 27) พบว่าการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาประกอบด้วย 1) ความเสี่ยงด้านการเงิน 2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 3) ความเสี่ยงด้านสารสนเทศ และ 4) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน

1.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง การประเมินผลความเสี่ยงและการรายงาน ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเป็นขั้นตอนในการทำงานร่วมกันอย่างมีระเบียบแบบแผนเพื่อให้ ความเสี่ยงดำเนินไปในทิศทางที่สถานศึกษาวางเป้าหมายเอาไว้ โดยกระบวนการบริหาร ความเสี่ยงในสถานศึกษาจะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่เริ่ม จากการกำหนดนโยบายและเป้าหมายการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยง ในแต่ละฝ่าย มีการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของ สถานศึกษา แล้วจัดอันดับความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดสูง จากนั้นกำหนดแนวทางจัดการ ความเสี่ยงมีการเลือกวิธีการจัดการกับปัญหาให้เหมาะสม และการประเมินผลความเสี่ยง เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบความสำเร็จของการดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง เป็นกรรมการ นิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ มีความชัดเจน และมีการรายงานการประเมินผลความเสี่ยงเป็นลายลักษณ์อักษรตามข้อเท็จจริงอย่าง ต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ชญาณี นาดัน (2555, หน้า 45) พบว่ากระบวนการบริหาร ความเสี่ยงในสถานศึกษามี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การระบุความเสี่ยง 3) การประเมินความเสี่ยง 4) การสร้างแผนจัดการ และ 5) การติดตามสอบทาน นอกจากนี้ จรัญ พะโยม (2556, หน้า 55) พบว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยงใน สถานศึกษามีดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การบ่งชี้เหตุการณ์ 3) การประเมิน

ความเสี่ยง 4) การตอบสนองความเสี่ยง และ 5) กิจกรรมควบคุม เช่นเดียวกับ
 ขวัญญานันท์ แก้วนุชชานวัชร (2559, หน้า 39) พบว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยงใน
 สถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การระบุความเสี่ยง 2) การประเมินความเสี่ยง
 3) การจัดการกับความเสี่ยง 4) การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และ 5) การรายงานและ
 ติดตามความเสี่ยง

1.4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย การ
 บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การลด
 โอกาสการสูญเสีย การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนา
 บุคลากร ทั้งนี้ผลการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเป็นการแสดงถึงความสำเร็จที่เกิด
 จากการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาส่งผลให้
 สถานศึกษามีความเสี่ยงในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาน้อยลง สอดคล้องกับ
 ชญาณี นาดัน (2555, หน้า 21) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา คือ
 1) ช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายลดอุปสรรค 2) ป้องกันความเสียหายต่อ
 ทรัพยากรขององค์กร และ 3) พัฒนาการด้านการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไป
 อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ มงคล กิตติวุฒิกโร
 และ มนัสดา ชัยสนวนิยากรณ์ (2558, หน้า 108) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงใน
 สถานศึกษามีดังนี้ 1) ด้านการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านการสร้าง
 ความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) ด้านการปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน
 และ 4) ด้านศักยภาพของบุคลากรและระบบสารสนเทศ เช่นเดียวกับ อานนท์ พลไชย
 (2563, หน้า 45) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา มีดังนี้ 1) ช่วยทำให้อ
 องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย 2) การลดความสูญเสียและสิ่งที่ไม่คาดหวังจากการ
 ดำเนินงาน 3) เป็นการสร้างฐานข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการ
 ปฏิบัติงานในองค์กร 4) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการ
 จัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา และ 5) ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทาง
 เดียวกัน

2. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมทั้งโดยรวมและ
 รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 การสนับสนุนจากผู้บริหาร มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญความห่วงใย ความยุติธรรม และเห็นคุณค่ากับการทุ่มเทการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับ ววิวรรธณี วงศาไชย (2558, หน้า 13) พบว่าผู้บริหารให้ความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร มีความเป็นกันเอง บุคลากรได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม และส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ไพรินทร์ ศุภมณี (2560, หน้า 4) พบว่า ผู้บริหารองค์กรจะให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องต่าง ๆ เช่น ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาช่วยแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรสามารถบรรลุตามเป้าหมายได้ เช่นเดียวกับ ครองยุทธ นบน์อม และคณะ (2562, หน้า 36) พบว่า ผู้บริหารให้การยอมรับ เห็นคุณค่าของบุคลากรในโรงเรียน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน เป็นกันเองกับบุคลากร ยุติธรรมกับบุคลากร รักและห่วงใยต่อบุคลากร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูลข่าวสารแก่บุคลากร

2.1.2 การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยผู้บริหารและบุคลากรต้องมีกระบวนการหรือวิธีการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการชี้แจงข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย เป้าหมายของสถานศึกษาและแนวปฏิบัติในการทำงานโดยใช้การสื่อสารผ่านการพูดคุยและสื่อสิ่งพิมพ์ สอดคล้องกับ ประวัติ ยงบุตร (2556, หน้า 67) พบว่า กระบวนการติดต่อสื่อสาร เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและความคิดเห็นระหว่างผู้ประเมินความเสี่ยง (Risk assessor) ผู้จัดการความเสี่ยง (Risk-manager) ผู้บริโภค นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนและประชาชนที่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งกลุ่มอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องและสนใจ (Stake holder) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลด้านความเสี่ยงที่ถูกต้องและแม่นยำ ส่งเสริมให้มีความตระหนักและเข้าใจระหว่างผู้มีส่วนร่วมทั้งหมด ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดการความเสี่ยง ปรับปรุง พัฒนา สร้างข้อมูลที่

มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่น มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้มแข็ง และเป็นไปในเชิงบวก นอกจากนี้ ยิ่งลักษณ์ วรรณตรง (2557, หน้า 15) พบว่า กระบวนการถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสารจากผู้ส่งสารยังผู้รับสารโดยผ่านทางวัจนภาษา และอวัจนภาษา หรืออย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจและตีความหมายของผู้ส่งสารได้อย่างถูกต้อง การสื่อสารในองค์กรสามารถกระทำได้ด้วยการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ตามนโยบายขององค์กร ตามความเหมาะสมและความพร้อมของผู้ที่กระทำการสื่อสาร เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และประสิทธิภาพของการสื่อสารในองค์กร เช่นเดียวกับ ธนพรรณ กุณาละสิริง (2558, หน้า 13) พบว่า การถ่ายทอดข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์ ในระยะเวลาที่น้อยที่สุด และส่งข่าวสารที่เข้าใจได้ถูกต้อง โดยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จะสามารถทำให้บรรลุความร่วมมือตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

2.1.3 การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์โดยการฝึกอบรม ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบการบริหารความเสี่ยงและความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล มีทักษะและทัศนคติที่ดีต่อการบริหารความเสี่ยง สอดคล้องกับ ประไพ มงคลนิมิตร (2558, หน้า 68) พบว่า กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรบุคคลทำให้ผู้เข้าฝึกอบรมได้เรียนรู้ เพิ่มทักษะและความรู้ที่จำเป็นในงาน เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานในอนาคต การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมรวมทั้งทัศนคติของพนักงาน และสามารถปฏิบัติงานได้ดีขึ้นอันจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและก่อให้เกิดผลสำเร็จต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ สุรัชณี เคนสุโพธิ์ (2560, หน้า 5) พบว่า กระบวนการที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบในอันที่จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ เรียนรู้ให้เกิดทักษะความชำนาญ และความสามารถ ที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น พร้อมทั้งจะรับสิ่งใหม่ ๆ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์กร เช่นเดียวกับ Wright, P.M. & Raymond A. Noe (2011, pp. 3-4) พบว่า การเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานทำให้เกิดความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) หรือ พฤติกรรม (Behavior) ที่นำไปสู่การปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จได้ โดยองค์กรจะต้องเป็นผู้ให้ความสะดวกแก่บุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมที่จะเพิ่มความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมจะต้องสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการปฏิบัติงานประจำวันด้วยจึงจะทำให้เกิดผลดีในการได้รับความรู้เหล่านั้น

2.1.4 นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยสถานศึกษานำความเสี่ยงมากำหนดเป็นนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการดำเนินงาน กระบวนการทำงาน แผนงานการบริหารความเสี่ยงในระยะสั้นและระยะยาว และการประสานแผนงานให้เป็นทิศทางเดียว เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ พระครูศรีรัตนปริวรรต (ปิยนันท์ ปิยจิตฺโต) (2560, หน้า 11) พบว่าวิธีทางหรือข้อกำหนดที่องค์การสมควรปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดภายใต้ข้อจำกัดของสภาพแวดล้อมภายนอก และขีดความสามารถขององค์การ เป็นการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กระบวนการทำงาน ความต้องการขององค์การ และการเลือกระบบที่จะนำมาพัฒนา และใช้เป็นแผนแม่บทหรือแผนหลักของการพัฒนาระบบขององค์การ นอกจากนี้ โกมิน ลัตถ์ม่น (2561, หน้า 23) พบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขององค์การในระยะสั้นและระยะยาว จากนั้นจึงวางแผนทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้องค์การสามารถดำเนินงานตามพันธกิจ อันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่นเดียวกับ ธงชัย สันติวงษ์ (2561, หน้า 9) พบว่าวิธีหรือแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดผลดีที่เป็นข้อได้เปรียบ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์พร้อมกัน โดยมีความเสี่ยงน้อยที่สุด ณระดับที่ยอมรับได้

2.1.5 การปฏิบัติตามกระบวนการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยผู้บริหารและบุคลากรต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติอย่างทั่วถึงทั้งสถานศึกษา และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ตามแนวทางการป้องกันและแก้ไขความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ การลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่เสมอ การวางแผนการบริบทโครงการติดตามความเสี่ยงที่เหลืออยู่และมีการจำแนกความเสี่ยงใหม่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยง สอดคล้องกับ พจนีย์ มั่งคั่ง (2559, หน้า 175) พบว่า การที่องค์กรทั่วไปจะประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้นั้น รูปแบบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรจะต้องมีการกำหนดขึ้นและเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารในทุกระดับที่จะนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติได้อย่างทั่วถึงทั้งองค์กร และต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ นอกจากนี้ ครองยุทธ นบหนอง และคณะ (2562, หน้า 37) พบว่าการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์บริหารความเสี่ยงตามแผนและนโยบายที่กำหนดไว้ได้อย่าง

ทั่วถึงทุกกิจกรรม มอบหมายงานให้บุคลากรดำเนินการบริหารความเสี่ยงทุกกิจกรรมอย่างทั่วถึงต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เตรียมความพร้อมให้สามารถตอบสนองต่อสภาวะฉุกเฉินที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานต้องหยุดชะงักหรือไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ดำเนินการฝึกซ้อม ทบทวนทีมงานทุกอย่างเป็นประจำ

2.2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 ความเสี่ยงด้านงบประมาณมีความเหมาะสมมากที่สุด

โดยความเสี่ยงด้านงบประมาณคือ เหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ เกิดจากการบริหารจัดการการเงินหรืองบประมาณของสถานศึกษาที่มีความคลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยการจัดสรรงบประมาณมีความคลาดเคลื่อน ไม่เพียงพอหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ สถานศึกษาไม่สามารถบริหารจัดการด้านงบประมาณได้ ไม่สามารถควบคุมการเบิกจ่ายเงินตามประเภทตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้ เช่น การใช้จ่ายเงิน การใช้ระบบ GFMS การใช้งบประมาณผิดประเภท การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานในการจัดส่งรายงานการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่การเงินของสถานศึกษาบ่อยครั้ง สอดคล้องกับ ธรรมนูญฯ สายใหม่ (2560, หน้า 33) พบว่า ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ ประกอบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานความเสี่ยงด้านจัดทำบัญชีการเงินให้เป็นปัจจุบัน และ รายงานการเงินทุกเดือนและเมื่อสิ้นปีงบประมาณ และในการเบิกจ่ายต้องมีหลักฐานการเบิกจ่าย การใช้จ่ายเงินยืม การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ครุภัณฑ์ มีการทำทะเบียน จดทะเบียน อย่างถูกต้อง ความเสี่ยงในการบริหารงานด้านพัสดุและสินทรัพย์ เช่น การลงทะเบียน การซ่อมแซม การจำหน่าย การอนุมัติและเบิกจ่ายเงินต่าง ๆ ต้องมีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อประสิทธิภาพการบริหารงานการเงินตลอดเวลา และตลอดเวลาในการทำงาน การจัดทำรายละเอียดทางการเงิน แผนงาน โครงการ สอดคล้องกับกิจกรรมหลักของสถานศึกษา มีการเสนอแผนงบประมาณเพื่อขอความช่วยเหลือหรือความเห็นชอบต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้เป็นคำขอตั้งงบประมาณต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนงบประมาณในแต่ละแผนงานโครงการต่าง ๆ อย่างครอบคลุม โดยมีเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญด้าน

การเงิน งบประมาณ รวมทั้งผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอ ในการบริหารงบประมาณเพื่อป้องกันความเสี่ยง นอกจากนี้ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (2560, หน้า 8) พบว่า ความเสี่ยงด้านงบประมาณเป็นความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการขาดสภาพคล่อง ความเพียงพอ และความพร้อมของเงินทุนที่จะใช้ในการลงทุน เช่นเดียวกับ วราภรณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 45) พบว่า ความเสี่ยงด้านงบประมาณ คือ โอกาสหรือเหตุการณ์ที่เกิดจากการบริหารการเงินและงบประมาณของสถานศึกษาตลอดจน กระบวนการปฏิบัติงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาที่ผิดพลาดหรือขาดหลักการปฏิบัติที่ดี

2.2.2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยเหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อหรือเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมาย เช่น นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจรวมถึงยุทธศาสตร์การบริหารงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ประวีติ ยงบุตร (2556, หน้า 35) พบว่าความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงานและนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันส่งผลกระทบต่อการบรรลุ วิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร โดยแหล่งที่มาของความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ คือ ปัจจัยความเสี่ยงภายนอกและปัจจัยความเสี่ยงภายใน นอกจากนี้ พันธุ์เทพ พัฒนจวีพันธ์ (2557, หน้า 14) พบว่าเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากแผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐาน วิชาชีพ โครงสร้างขององค์กร เช่นเดียวกับ ครองยุทธ นบนอบ (2562, หน้า 29) พบว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ คือ การที่ผู้บริหารและบุคลากรวางแผนการดำเนินงานของ สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกลยุทธ์ ประกอบด้วย จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส ภัยคุกคาม และภาวะการณ์แข่งขัน ซึ่งดำเนินการตามการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยด้านนโยบาย กระแสสังคมทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมืองและความเสี่ยงภายในซึ่งดำเนินการตามกระบวนการข้อมูลและ เทคโนโลยี

2.2.3 ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายงานไม่ตรงตามความถนัดของบุคลากร ทำให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีแรงจูงใจในการดำเนินงาน บุคลากรขาดความรู้และความเข้าใจ ขาดประสบการณ์ในการดำเนินงาน รวมทั้งขาดความเข้มงวดในการนิเทศ กำกับติดตามในการดำเนินงานด้วย สอดคล้องกับ เจริญ ศรีแสนปาง (2556, หน้า 14) พบว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานคือ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ และประสิทธิผล หรือผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากระบบงานภายในองค์กร คุณภาพของบุคลากร กระบวนการบริหารงาน เป็นต้น นอกจากนี้ ประวัติ ยงบุตร (2556, หน้า 35) พบว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานคือ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบงานภายในองค์กร กระบวนการดำเนินงานภายใน เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้ บุคลากร ความเป็นธรรมาภิบาล ความเพียงพอของข้อมูล ชื่อเสียง ระบบหรือเหตุการณ์ภายนอก อันส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานภายในองค์กร เช่นเดียวกับ ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาวีชร (2559, หน้า 24) พบว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน คือ ระบบการดำเนินงานและการบริหารบุคลากรที่ขาดทักษะในการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอุปกรณ์ที่ใช้ไม่มีความทันสมัย และจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้งาน รวมถึงอยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้งาน บุคลากรขาดทักษะในการปฏิบัติงานก่อให้เกิดความผิดพลาดต่องานในสถานศึกษา

2.2.4 ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยบุคลากรในสถานศึกษาไม่รับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และนโยบาย ไม่เข้าใจระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มีกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาไม่เป็นไปตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ ทำให้การปฏิบัติงานขัดกับกฎหมาย และระเบียบ สอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 28) พบว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ธัญญารัตน์ สายใหม่ (2560, หน้า 34) พบว่าความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ คือ ความเสี่ยงในการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาต้องสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจวิธีการและกฎระเบียบในการตรวจสอบ

ภายใน และมีการจัดทำหลักฐานเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการควบคุมภายในเป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมและการอบรมเพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในด้านการรักษาวินัย เพื่อสร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน และประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ วินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในด้านการรักษาวินัยอย่างต่อเนื่อง และรับรู้การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบมาตรฐาน/ การดูแล และติดตาม กรณีมีบุคลากรของ สถานศึกษาละเมิด หรือกระทำผิดระเบียบวินัย ส่งเสริมครูและบุคลากรในการขอรับและ ขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และมีแนวทางในการป้องกันเหตุที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับการ ผิดวินัย/ ฎระเบียบ/ มาตรการ/ ข้อกำหนด รวมทั้งนิเทศติดตามการดำเนินงานทางวินัย อย่างเป็นระบบภายในสถานศึกษา เช่นเดียวกับ อานนท์ พลไชย (2563, หน้า 34) พบว่า ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย ฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุม การดำเนินงาน

2.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ เหมาะสมมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ มีเหมาะสมมากที่สุด โดยการกำหนด นโยบายและเป้าหมายการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงในแต่ละฝ่ายให้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน สามารถวัดได้ในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ และให้สอดคล้องกับ สภาพบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับ สุมนา เสือเอก (2553, หน้า 8) พบว่า กำหนด วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับภารกิจ เป้าหมาย พันธกิจและแผนงานขององค์กร จะต้องระบุ ถึงเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวม การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และ ความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรขององค์กร การรายงานทางการเงินและการปฏิบัติงานมี ความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเป็นปัจจุบัน รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ต่าง ๆ นอกจากนี้ ผกามาศ มูลวันดี (2553, หน้า 37) พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ จะ ทำให้ทราบขอบเขตการดำเนินงานในแต่ละระดับและสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะ เกิดขึ้นได้ครบถ้วน การกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรควรมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย

เชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้สำหรับในระดับแผนหรือระดับฝ่าย เช่นเดียวกับ อนุเทพ ศรีชวาลา และบัณฑิต พิริยาสัยสันติ (2558, หน้า 70) พบว่า การกำหนด เป้าหมายจะต้องสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ เพื่อจะได้ กำหนดมาตรการที่จำเป็นในการบริหารความเสี่ยง ประกอบ ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ วัตถุประสงค์ด้านกลยุทธ์เป็นเป้าหมายระดับสูงซึ่งสอดคล้องและ สันับสนุนวิสัยทัศน์ขององค์กร วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติการเป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานขององค์กร วัตถุประสงค์ด้านการรายงาน เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของรายงานที่องค์กรจัดทำขึ้น วัตถุประสงค์ด้าน การปฏิบัติตามกฎระเบียบ เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การระบุความเสี่ยง มีเหมาะสมมากที่สุด โดยการวิเคราะห์ค้นหา สาเหตุ หรือปัจจัยความเสี่ยงด้านต่าง ๆ หรือระบุเหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่เป็นอุปสรรค ต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นต้องให้สอดคล้องกับ สภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ชญาณี นาดัน (2555, หน้า 36) พบว่า เป็นกระบวนการที่เปิดแผลและกำหนดว่าความเสี่ยงที่เป็นไปได้ขององค์กรมีอะไรบ้าง การระบุความเสี่ยงที่จะช่วยให้องค์กรสามารถที่จะรู้ได้ว่ากิจกรรมหรือสถานที่ หรือ ทรัพยากรใดขององค์กรที่อยู่ในความเสี่ยง นอกจากนี้ จรัญ พะโยม (2556, หน้า 49) พบว่า การระบุเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และ ภารกิจหลักขององค์กร โดยพิจารณาที่มาของความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยเสี่ยงภายในและ ภายนอก เช่นเดียวกับสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ องค์การมหาชน (2562, หน้า 4) พบว่า การระบุสถานการณ์ ปัจจัย และกิจกรรมที่มีความเสี่ยงในการเกิด การทุจริต ซึ่งองค์กรไม่สามารถมั่นใจได้ว่าเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้นหรือไม่ หรือมีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ประกอบด้วย ปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อ การปฏิบัติงานหรือปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร

2.3.3 การประเมินความเสี่ยงมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยการ พิจารณาผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา มีการจัดอันดับความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดสูง มีความรุนแรงมากและก่อให้เกิดความเสียหาย ในสถานศึกษา สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (2559, หน้า 7) พบว่า กระบวนการระบุความเสี่ยงเป็นวิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย โอกาส

ที่จะเกิดขึ้น (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิด เหตุการณ์ความเสี่ยง นอกจากนี้ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2561, หน้า 12) พบว่าการประเมินโอกาสและผลกระทบของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นต่อ วัตถุประสงค์ ขณะที่การเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอาจส่งผลกระทบในระดับต่ำ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจมีผลกระทบในระดับสูงต่อวัตถุประสงค์ การประเมิน ความเสี่ยงประกอบด้วย 2 มิติ ดังนี้ 1) โอกาสที่อาจเกิดขึ้น (Likelihood) เหตุการณ์มีโอกาส เกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด 2) ผลกระทบ (Impact) หากมีเหตุการณ์เกิดขึ้นองค์กรจะได้รับ ผลกระทบมากน้อยเพียงใด เช่นเดียวกับ ขวัญแก้ว จันทรัตน์ (2562, หน้า 35) พบว่า การประเมินความเสี่ยงมีทั้งรูปธรรมและนามธรรม แต่หลักการประเมินจะต้องทำให้เห็นถึง ความชัดเจน แปลผลออกมาเป็นเชิงรูปธรรมที่สัมผัสได้ วัดได้ กล่าวคือวัดเป็นจำนวนได้ และวัดเป็นเวลาได้ สำหรับการจัดลำดับความเสี่ยงนั้นอาจจัดเป็น A = ความเสี่ยงสูง (High) B = ความเสี่ยงปานกลาง (Medium) C = ความเสี่ยงต่ำ (Low) และเมื่อสรุปผลแล้ว นำไปบริหารความเสี่ยงต่อไป

2.3.4 การจัดการความเสี่ยงมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยการกำหนด แนวทางจัดการความเสี่ยง มีการเลือกวิธีการจัดการปัญหานั้นให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ ปัจจุบัน มีแผนการจัดการความเสี่ยง มอบหมายงานให้ตรงกับความถนัดของบุคลากร เพื่อ ลดและป้องกันการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน จัดกิจกรรมเพื่อควบคุมความเสี่ยงอย่าง เหมาะสม สอดคล้องกับ ผกามาต มุลวันดี (2553, หน้า 38) พบว่า การพิจารณาเลือก วิธีการที่ควรกระทำตามผลการประเมินความเสี่ยง ซึ่งพิจารณาจากความน่าจะเป็นและ ผลกระทบ โดยเปรียบเทียบระดับความเสี่ยงที่เกิดกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และความคุ้มค่าในการที่จะบริหารความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (Residual Risk) นั้น วิธีการตอบสนองความเสี่ยงประกอบด้วย การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) การลดความเสี่ยง (Risk Reduction) การกระจายความเสี่ยง (Risk-Diversification) และการยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) นอกจากนี้ ปราโมทย์ เอมมา (2559, หน้า 52) พบว่า เป็นการเลือกลำดับก่อนหลัง กลยุทธ์ วิธีการจัดการกับความเสี่ยงที่ได้จัดเรียงไว้ แล้ว ตลอดจนกำหนดแนวทาง มาตรการ ผู้รับผิดชอบและกรอบเวลาในการจัดการความ เสี่ยงนั้น ๆ ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร เช่นเดียวกับ ธีญรัตน์ สายใหม่ (2560, หน้า 49) พบว่า การกำหนดแนวทางและกระบวนการ

ในการระบุ ประเมิน จัดการ และติดตามความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหน่วยงานหรือ การดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการกำหนดวิธีการในการบริหารและการควบคุม ความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับสูงยอมรับได้

2.3.5 การประเมินผลความเสี่ยงและการรายงานมีความเหมาะสม มากที่สุด โดยการติดตามประเมินผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และ รายงานผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องเพื่อตรวจสอบ ความสำเร็จหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ เช่น การแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงเป็น กรรมการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ มีความ ชัดเจน และมีการรายงานการประเมินผลความเสี่ยงเป็นลายลักษณ์อักษรตามข้อเท็จจริง ไม่ปิดบังข้อมูลหรือสิ่งผิดปกติ สอดคล้องกับประวัติ ยงบุตร (2556, หน้า 48) พบว่า การประเมินการบริหารความเสี่ยงประจำปีต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ มั่นใจว่าองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงพอ ถูกต้อง และมี ประสิทธิภาพ มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยง (Control Activity) ที่ดำเนินการ สามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้อง จัดหามาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติมเพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ (Residual Risk) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่าง ต่อเนื่อง นอกจากนี้สุภาวดี ดวงจันทร์ (2559, หน้า 11) พบว่า การประเมินผลของการ ดำเนินการตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการความเสี่ยงพร้อมรายงานให้ผู้บริหารทราบ เช่นเดียวกับพระเจษฎา ญาณิสโร (2561, หน้า 57) พบว่า การติดตามประสิทธิผลของ การบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้ มีการติดตามผลรายครั้งและระหว่างปฏิบัติงาน แล้ว นำมารายงานผลเพื่อนำไปพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น

2.4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ เหมาะสมมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.4.1 การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยนำทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วยในบริหาร มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและ บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการ เลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เช่น มีกลยุทธ์การบริหารงาน บริหารคน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีทักษะกระบวนการ มีมนุษยสัมพันธ์และมีความคิด

สร้างสรรค์ สอดคล้องกับ จอมพงศ์ มงคลวนิช (2554, หน้า 25) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ คือ การใช้ความรู้ที่เป็นศาสตร์และทักษะที่เป็นศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหาร คือ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ มาใช้อย่างเป็นกระบวนการ มีระบบระเบียบแบบแผน เพื่อสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ กรรณก วันวัฒนสันติกุล (2558, หน้า 15) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพคือ การดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานให้เกิดประโยชน์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุดตามเป้าหมายที่ต้องการตามแผนที่กำหนดไว้ และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาด คุ่มค่า และเหมาะสม เช่นเดียวกับ พีรญา ชื่นวงศ์ (2560, หน้า 92) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การใช้ทรัพยากรขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ประสิทธิภาพจึงมุ่งทำให้เกิดการทำการที่ถูกต้อง และประสิทธิภาพเป็นวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดความสิ้นเปลืองน้อยที่สุด โดยสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ทรัพยากรต่ำสุด

2.4.2 การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพมีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะเป็นผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพโดยมีการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง มีกำหนดวัตถุประสงค์ มีการวางแผน มีการลงมือปฏิบัติตามกระบวนการ และมีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ กรรณิการ์ รัตนทิพย์ และคณะ (2556, หน้า 70) พบว่าผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพคือ วิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบที่มองเห็นโอกาสแห่งความเป็นไปได้ในการดำเนินงานให้สำเร็จ โดยพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว บุคลากรมีความมุ่งมั่นที่จะใช้พลังงานด้านความคิด สติปัญญาและความสามารถทั้งหมดและทุ่มเทให้กับงานโดยไม่คำนึงถึงความยากลำบากตลอดจนเรียนรู้ถึงความผิดพลาดที่ผ่านมาและแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้มิ่งคนล กิตติวุฒิกโร และมนัสดา ชัยสวณียากรณ์ (2558, หน้า 110) พบว่าผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพคือ การดำเนินงานที่ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเกิดจากการวางแผนที่มีประสิทธิผล ครอบคลุมแนวทางหรือทิศ

ทางการดำเนินงานที่ชัดเจน เช่นเดียวกับ ธารารินทร์ ใจเอื้อพลสุข (2561, หน้า 16) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพคือ การพิจารณาผลผลิต(Output) ขององค์กรว่าตรงตามเป้าหมายที่ต้องการเพียงใด

2.4.3 การลดโอกาสการสูญเสียมีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะเป็นการลดสิ่งที่ไม่คาดหวังจากความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงสามารถควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย การป้องกันความเสียหายของทรัพยากร และการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ สอดคล้องกับ อุทัยวรรณ จรุงวิภู (2559, หน้า 8) พบว่าผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการลดโอกาสการสูญเสีย คือ การลดโอกาสการสูญเสียกระทำเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือผลกระทบของความเสียหาย หรือลดทั้ง 2 อย่าง นอกจากนี้ นัยนา ชัยสุข (2560, หน้า 22) พบว่าผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการลดโอกาสการสูญเสีย คือ การปรับปรุงระบบการทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เช่นเดียวกับ ขวัญแก้ว จันทรัตน์ (2562, หน้า 23) และชญานี นาดัน (2555, หน้า 32) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการลดโอกาสการสูญเสีย คือ การดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสเกิดหรือผลกระทบของความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

2.4.4 การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร มีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะเป็นการสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา แหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาบุคลากรในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา สอดคล้องกับ กรรณก วันวัฒน์สันติกุล (2558, หน้า 17) พบว่าผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร คือ ข่าวสาร การจัดเก็บ การนำไปใช้ ประมวลผล ค้นคืน นำเสนอระบบสื่อสารต่าง ๆ จากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งหรือหลายคน ทำให้เกิดความแม่นยำ รวดเร็ว ถูกต้อง

ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในทุกระดับบุคคล และองค์กร ซึ่งครอบคลุมถึงการบริหารจัดการฐานข้อมูลในทุกระดับ นอกจากนี้ อัจฉริตน์ สงวนนาม (2554, หน้า 15) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร คือ ข้อมูลที่ผ่านการจัดกระทำโดยการวิเคราะห์หรือประมวลผลให้มีความหมายหรือมีคุณค่าในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่นเดียวกับ ณิชชรีดา บัณฑุกาภาญจน์ (2559, หน้า 13) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร คือ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ผ่านการวิเคราะห์และประมวลผลด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการวางแผนงานและสนับสนุนการบริหารงานของผู้บริหารได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับสถานศึกษา

การนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไปใช้นั้น สถานศึกษาควรปฏิบัติ ดังนี้

1) จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ดังนั้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จึงควรนำรูปแบบดังกล่าวไปปรับใช้ตามความเหมาะสมในบริบทสถานศึกษาของตน

2) จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางนโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบาย ฝึกอบรม

และพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจนเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

3) จากผลการวิจัย พบว่า ขอบข่ายของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรศึกษาข้อมูล ระเบียบ ข้อกำหนดให้่องแท้ เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ ทำให้การปฏิบัติงานไม่ขัดกับกฎหมาย ระเบียบ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4) จากผลการวิจัย พบว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงในแต่ละฝ่ายให้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติและเกิดความเข้าใจไปในแนวทางเดียวกัน

5) จากการศึกษารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการลดโอกาสการสูญเสีย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่าหากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา จะส่งผลทำให้ลดสิ่งที่ไม่คาดหวังจากความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงสามารถควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย ป้องกันความเสียหายของทรัพยากร และการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมได้

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ควรนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการอบรมการบริหารความเสี่ยง เช่น การจัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้อย่างเหมาะสม และการจัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มเติมความรู้ที่จะนำไปใช้ในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาโดยนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้และศึกษาผลที่เกิดขึ้น

2.2 ควรทำการวิจัยเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

2.3 ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/ มัธยมศึกษา เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาที่มีความยั่งยืนในระยะยาว

2.4 ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เช่น การตรวจสอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสร้างวัฒนธรรมสุจริตในโรงเรียน เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ จันทร. (2555). *การบริหารความเสี่ยงในห้องสมุดมหาวิทยาลัย*.
วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กมลพรรณ เกาโพธิ์. (2558). *รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กรกนก วันวัฒนสันติกุล. (2558). *แนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กรรณิการ์ พงศ์กิตติธัช (2553). *สภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- กรรณิการ์ รัตนทิพย์ และคณะ. (2556). ผลกระทบของการทำงานที่มุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีธุรกิจผลิตภัณฑ์น้ำมันและไขมันจากพืชและสัตว์ในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 5(1), 67-77.
- กาญจนพร พันธุ์เทศ. (2560). *วัฒนธรรมองค์การและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารภาครัฐแห่งหนึ่ง*. วิทยานิพนธ์ จท.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- กิ่งใจ รัตนแสนศรี. (2562). *การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2554). *การจัดการความเสี่ยงและตราสารอนุพันธ์เบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เพียร์สันแอดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- โกมิน สัตย์มั่น. (2561). *ปัจจัยเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการดำเนินงาน*. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ชร. (2559). การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขวัญแก้ว จันทรรัตน์. (2562). การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. สารนิพนธ์ ค.ม.
สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงโรงเรียนมหาภาพระจาดทองอุปลัมภ์. (2562).
แผนบริหารความเสี่ยงโรงเรียนมหาภาพระจาดทองอุปลัมภ์ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2562. สมุทรปราการ: โรงเรียนมหาภาพระจาดทอง
อุปลัมภ์.
- ครองยุทธ นบมอบ และคณะ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารความเสี่ยง
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
เขต 2. *e-Journal of Education Studies, Burapha University*, 1(6), 40–54.
- จรัญ พะโยม. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2.
ดุชนิพนธ์ ปร.ด. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- จันทรานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา.
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บัณฑิต.
- จิรพร สุเมธีประสิทธิ์และคณะ. (ม.ป.พ.). การบริหารความเสี่ยงอย่างมืออาชีพ.
กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- จิราพร เจริญชัย. (2558). ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิระศักดิ์ สร้อยคำ. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการเครือข่ายความร่วมมือทาง
วิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
ดุชนิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2550). *เอกสารประกอบการประชุมการบริหาร
ความเสี่ยงและวางระบบการควบคุมภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจริญ เจษฎาวัลย์. (2550). *การบริหารความเสี่ยงความเสี่ยง.* (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพฯ: พอดี 2550.
- เจริญ ศรีแสนปาง. (2556). *การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียน
ประถมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2554). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา.*
กรุงเทพฯ: เอ็น วาย फिल्ม.
- เฉลิมศักดิ์ นามเนียงใต้. (2552). *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา. วารสารข้าราชการ
ครู, 29(1), 41-43.*
- ชฎานี นาดัน. (2555). *การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของโรงเรียนบ้านแม่หงานหลวง
อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ชนาธิป อ่อนหวาน. (2553). *ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่มีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรม
การซื้อสินค้าที่มีฉลากคาร์บอนของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร.*
ปริญญาานิพนธ์ บข.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชวาลา ละวาทิน. (2559). *การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงของ
สถาบันอุดมศึกษา. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรม
ราชูปถัมภ์, 11(1), 61-69.*
- ชัยณรงค์ ชันพณี. (2011). *การบริหารความเสี่ยงขององค์กร. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก
<https://kmscpctu.wordpress.com/2011/07/03>. 3 พฤษภาคม 2564.*
- ณะภา ลีพรหม. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 : กรณีกิจกรรม
ชุมนุม, กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี-ยุวกาชาด และกิจกรรมสภานักเรียน.*
วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- นิชากร นิธิวุฒิกาศย์. (2559). การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้แบบ
โครงการของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัชธิมา ปัทมทัตตานนท์. (2553). การจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณัฐชรีดา บัณฑุกาญจน์. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดระบบสารสนเทศ
ของโรงเรียนราชดำริ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2. งานนิพนธ์ ศษ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐมน พันธุมจินดา. (2558). ประสิทธิภาพการพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงของ
มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ รป.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณาทยา ฉาบนาค. (2555). ระบบสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: เอส.พี.ซี. บุ๊คส์.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2551). การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2561). พฤติกรรมบุคคลในองค์การบริษัท. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนพรรณ กุณาละสิริง. (2558). รูปแบบการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเป็น
ทีมในหน่วยงานผ่าตัดโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครสวรรค์.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนกฤต แซ่ไคว. (2557). ปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในการ
ปฏิบัติงานเพื่อรองรับเศรษฐกิจอาเซียนของกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปเนื้อสัตว์
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การค้นคว้าอิสระ บช.ม. ปทุมธานี:
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธรรารินทร์ ใจเอื้อพลสุข. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของ
สำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บช.ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- ธัญญารัตน์ สายใหม่. (2560). *การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขนาดเล็ก*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
 ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นงนพร ทับทิมทวิโชค. (2556). *ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูก*
ข้าวกลุ่มจังหวัดอีสานตอนใต้ ที่มีต่อโครงการประกันรายได้เกษตรกร.
 วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นพพล ศุภวิทยาเจริญกุล. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต*
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นราธิป ไชคชยสุนทร. (2562). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงาน*
วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นฤมล ปินหะยี่อ้าวัง. (2553). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา*
ชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนศาสนาอิสลามเขตกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิภาพรรณ โสพัฒน์. (2562). *วิธีการสื่อสารในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ*. *วารสารสมาคม*
พัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 1(3), 23–30.
- นัชชา เทียมพิทักษ์. (2559). *การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก
<https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/11466/>.
 27 มิถุนายน 2564.
- นันทนิตย์ ท่าโพธิ์ และคณะ. (2556). *การศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหาร*
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 39.
วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ,
 3(35), 67–74.
- นัทธี จิตสว่าง. (2557). *การขับเคลื่อนนวัตกรรมในองค์กรภาครัฐ*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก
<https://www.gotoknow.org/posts/497548>. 20 มกราคม 2564.

- น้ำทิพย์ ม่วงปลอดและคณะ. (2561). การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(1),47-59.
- นัยรัตน์ ชัยสุข. (2560). *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพิจิตร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- เนตรนภา คำหนองหว่า. (2560). *การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*
- บุญยะลิต ยดทิวงสา. (2562). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยครูสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- ประภาพรธณ รักเลี้ยง และคณะ. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 15(3),59-65.
- ประวัติ ยงบุตร. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- _____. (2562). *การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(1),78-86.
- ประสิทธิ์ ศรีสาพันธ์. (2557). *สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงด้านงานงบประมาณและการเงินของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*

- ประไพ มงคลนิมิตร. (2558). การฝึกอบรมและการพัฒนาพนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม โรงแรมเดอะเวสต์ทินแกรนด์ สุขุมวิท. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย. (2554). การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. สารนิพนธ์ ศษ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปัทมธณนธร เขียวชัยพุกฤษ. (2560). การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 6(2), 253–268.
- ปัทมาพร ท่อชู. (2559). ประสิทธิภาพการทำงาน. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก http://www.thailandindustry.com/indust_newweb/onlinemag_preview.php?cid=771. 4 สิงหาคม 2564.
- ปริญฐา ถนอมเวช. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ปราโมทย์ เอมมา. (2559). การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิยะธิดา อภัยภักดิ์. (2559). ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : วิเคราะห์กรณีการจัดการขยะของเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ปิยะนาถ สิงชู. (2554). แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/503317>. 29 เมษายน 2564.
- ปิยะวรรณ คิตโสตา. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยม สำนักงานศึกษาธิการภาค 11. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พกาภาศ มูลวันดี. (2553). ผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้มาตรฐานการตรวจสอบภายในที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารความเสี่ยงขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บข.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เผชิญ อุปนันท์. (2560). *การบริหารความเสี่ยงองค์กร*. ออนไลน์ (เข้าถึงได้จาก)
https://med.mahidol.ac.th/risk_mgt/th/article/03202017-1523.
 9 กรกฎาคม 2564.
- พจนีย์ มั่งคั่ง. (2559). *ทฤษฎี หลักการ และกระบวนการทัศน์ในการบริหารการศึกษา*.
 กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- พระครูศรีรัตนาวาริต (ปิยนันท์ ปิยจิตโต). (2560). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของ
 วัดในพระพุทธศาสนา*. ดุษฎีนิพนธ์ พธ.ด. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปลัดสนธิชัย ปสนุนจิตโต (มาตรไพจิตร). (2561). *กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำตาม
 หลักพุทธบริหารการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคกลาง*. ดุษฎีนิพนธ์ พธ.ด. พระนครศรีอยุธยา:
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเจษฎา ญาณิสฺสโร (บุญมาทศ). (2661). *แนวทางการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน
 พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3*. วิทยานิพนธ์ พธ.ม.
 พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พันธ์เทพ พัฒนจूरิพันธ์. (2557). *การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงสำหรับ
 โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม :
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงผกา ไทยดำรงค์. (2556). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในโรงพยาบาลศูนย์
 และโรงพยาบาลทั่วไป เขตตรวจราชการที่ 17*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
 กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- พิษณุ แก้วนัยจิตร. (2555). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การประเมินความเสี่ยงของสถาบัน
 การพลศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พีรญา ชื่นวงศ์. (2560). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน: กรณีศึกษา ธุรกิจ
 การขนส่งในจังหวัดเชียงราย*. *วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ*.
 4(2), 92-100.
- ไพรินทร์ ศุภมณี. (2560). *วัฒนธรรมองค์กรการปฏิบัติงานในทัศนะของพนักงาน
 บริษัท โพลีเวสต์ จำกัด*. การค้นคว้าอิสระ บช.ม. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

- เพิ่มพูน ร่วมศรี. (2558). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลสำหรับ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภณิดา วรทวีธำรง. (2562). ความสอดคล้องของการบริหารความเสี่ยงตามหลัก COSO
ERM 2017 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
การค้นคว้าอิสระ บช.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภัทรพร อะพรรัมย์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผล
ของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอकिनทร์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี:
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภารุจิริ์ กำแหง และคณะ. (2563). รูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชน
ประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร,
22(1), 19–34.
- มงคล กิตติวุฒิกโร และ มนต์ดา ชัยสวณิยากรณ์. (2558). ผลกระทบของการบริหารความ
เสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จในการทางานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดมุกดาหาร.
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6(1), 105–118.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. (2559). แผนบริหารความเสี่ยงปีการศึกษา พ.ศ. 2559–2563
(ฉบับปรับปรุงประจำปีการศึกษา 2559). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2562). คู่มือการบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มัทณี บุญประเสริฐ. วัฒนธรรมขององค์กร พฤติกรรม และคุณภาพชีวิตการทำงาน
ที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ
บริษัทเอกชนเขตห้วยขวาง. การค้นคว้าอิสระ บช.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ.
- มานะจิต วรสุข. (2562). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานแผนกศึกษาธิการและกีฬานครโกสอนพมวิหาร
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- เมธิกา รุ่งฉัตร. (2556). การได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้างานและลักษณะกัลยาณมิตรของเพื่อนร่วมงานที่พยากรณ์การให้ความร่วมมือในการทำงานของพนักงานองค์การขนส่ง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ยิ่งลักษณ์ ระรอยทรง. (2557). การสื่อสารของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รวีวรรณ ศิรินิล. (2559). กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ รป.ม. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- รุ่งนภา เพชรรุ่งเรืองวงษ์ และประยูร สีสด. (2559). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการศาลยุติธรรมในจังหวัดนครปฐม. *บูรณาการศาสตร์และศิลป์ งานวิจัยท้องถิ่นไทยและประชาคมอาเซียน*. การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 8 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 1213-1223.
- ลัดดาวรรณ ว่องไว. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รวีวรรณณี วงศาไชโย. (2558). อิทธิพลของการรับรู้การสนับสนุนจากหัวหน้างานและการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ส่งผลต่อความตั้งใจลาออกผ่านความผูกพันต่อองค์กรด้านจิตใจของพนักงานจ้างเทศบาลนครนครปฐม. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรกานต์ คนอยู่ และคณะ. (2558). การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่สอนแบบคละชั้นในเขตภาคเหนือตอนล่าง. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 8(1), 1320-1330.
- วรรณดี สุธานีขย. (2557). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ปร.ต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

- วราภรณ์ วงศ์ดาชี. (2562). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรุจ วรดล. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำวิถีทางเป้าหมายของผู้บริหาร
สถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วันชัย อยู่ตรง. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาระดับ
ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วัลลภ บุตรเกต. (2562). วัฒนธรรมองค์การกับความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
_____. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2(4),
1-15.
- วิชณีย์ ทศตะ. (2561). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิรัช อภิเมธีธำรง. (2562). กรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ: อินทัช โฮล
ดีงส์ จำกัด (มหาชน).
- วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ. (2560). การจัดการความเสี่ยง. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก
<https://sites.google.com/site/rtech603xx/unit-9/unit-14>. 25 มิถุนายน 2564.
- ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
โรงเรียนทวิธาภิเศกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ศิริพงษ์ สืบสุข. (2554). การประยุกต์ใช้โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงองค์กรเชิงสัมพันธ์
กับบริษัทกรณีศึกษา. การค้นคว้าอิสระ บข.ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- ศิริลักษณ์ ทิพน้อม. (2559). *การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศรีไพโร คักดีรุ่งพงศานุกุล และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย. (2554). *ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- สมนึก บุญใหญ่. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมพร ศิลป์สุวรรณ. (2560). *หลักการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://www.softbizplus.com/general/717-management-good-performance>. 4 สิงหาคม 2564.
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (2561). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ. (2561). *รายงานประจำปี 2561 สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- สมคิด บางโม. (2557). *เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม*. (ฉบับพิมพ์ที่ 4). กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สมชาติ กิจยรรยง. (2555). *เทคนิคการเป็นวิทยากรที่ประสบความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- สาธิต รื่นเรใจ. (2562). *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา*. สระบุรี: โรงเรียนวัดกะเหรี่ยงคอม้า.
- สาวิตรี ังวนหอม. (2556). *ปัจจัยความเสี่ยงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *การบริหารความเสี่ยง risk management*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

- สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร. (2554). *คู่มือการจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง*.
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.). (2555). *คู่มือคำอธิบายตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 สำหรับส่วนราชการระดับกรม* กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร องค์การมหาชน. (2562). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ องค์การมหาชน. (2562). *การบริหารจัดการความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานเลขาธิการกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา. (2562). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประจำปีบัญชี 2562*. กรุงเทพฯ: สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. (2564). *บริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. นครพนม: กลุ่มงานอำนวยการ.
- _____. (2564). *การรายงานผลการดำเนินงานประจำปี*. นครพนม: หน่วยตรวจสอบภายใน.
- สุประวีณ์ สุวรรณรัตน์ (2562). *การศึกษาองค์ประกอบในการนำระบบการบริหารความเสี่ยงองค์กรมาใช้ตามกรอบแนวคิด COSO – ERM*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุภาวดี ดวงจันทร์. (2559). *รูปแบบการบริหารความเสี่ยงของงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุมนมานต์ อมรมณีพงศ์. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาด้านบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

- สุรชาติ กิมมณี. (2560). *เอกสารประกอบการบรรยายการพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการของบุคลากร สกอ.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวคนธ์ นุ่มดี. (2562). *การศึกษาองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงของการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานศาลยุติธรรม.* สารนิพนธ์ บช.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุนทรีย์ วิพัฒน์ครุฑ และคณะ. (2558). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(2), 167-178.
- สุนนา เสือเอก (2553). *การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุรชนี เคนสุโพธิ์. (2560). *การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.* อดุทธธานี: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- อรพรรณ แสงศิระเวทย์. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของงานตรวจสอบภายใน: มุมมองของผู้ตรวจสอบภายใน.* การค้นคว้าอิสระ ว.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี. (2555). *พฤติกรรมและการสื่อสารในองค์กร.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องค์การคลังสินค้ากระทรวงพาณิชย์. (2553). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง.* กรุงเทพฯ: องค์การคลังสินค้า.
- อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์. (2559). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อนุเทพ ศรีชวาลา และบัณฑิต พิริยาลัยสันติ. (2558). ประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงในการเคหะแห่งชาติ. *วารสารร่วมพฤษ์ มหาวิทยาลัยเกริก*, 33(2), 61-83.
- อัจฉิมา ศิริสวัสดิ์. (2555). *การวิเคราะห์ระบบการบริหารความเสี่ยงของระดับหน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษา:กรณีศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.* วิทยานิพนธ์ บช.ม กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- อัจฉราพร ปะที. (2559). *ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนต่อการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง: กรณีศึกษาประชาชนในตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองจังหวัดน่าน*. สารนิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัจฉรัตน์ สงวนนาม. (2554). *ปัญหาการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษากรณีศึกษา : สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2*. การค้นคว้าอิสระ วท.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อัมพิกา สุนทรภักดี. (2559). *การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านอาชีพ และผลการปฏิบัติงานของพนักงานขายในธุรกิจประเภทอาหารและเครื่องดื่มแห่งหนึ่ง โดยมีการยึดมั่นต่อเป้าหมายเป็นตัวแปรสื่อ*. ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อานนท์ พลไชย. (2563). *สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ. (2562). *การพัฒนาารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อุดม เศษโพธิ์ และคณะ. (2553). *การบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเพชรบูรณ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุทัยวรรณ จรุงวิญ. (2558). *การบริหารความเสี่ยงสำหรับบุคคล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย.
- เอกรินทร์ สังข์ทอง และปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย. (2554). *การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. สารนิพนธ์ กศ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2555). *การวิเคราะห์และออกแบบระบบ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม)*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น .

- Clifford F. G. and Larson, E.W. (2011). *Project Management : The Managerial Process*, (5th ed). New York: McGraw–Hill companies, Inc.
- Daft, R. L. (2008). *The Leadership Experience*. (4th ed.) Mason, OH: Thomson South–Western.
- Dorfman, M.S. (1997). *Introduction to Risk Management and Insurance*. (6th ed), Texas. Prentice Hall.
- Dubrin, A. J. (2010). *Principles of Leadership*. (6thed.). Canada: South–Western Cengage–Learning.
- Fuentes, C. E., Lizarzaburu, R. and Vivanco, E. (2011). “*Norms and International Standards Related to Reduce Risk Management : A Literature Review,*” *Risk Governance & Control : Financial Markets & Institutions*. 1(3), 58–73.
- Gates Jr, W.H. (2014). *The Road Ahead* .เข้าถึงได้จาก https://hmong.in.th/wiki/Bill_Gates. 20 มกราคม 2564.
- Greenberg, J., and Baron, R.A.(2010). *Behavior in Organizations*. (9thed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice–Hall.
- Ivancevich, J.M. (2007). *Human Resource Management*. (10th Edition). New York McGraw–Hill Companies, Inc.
- Solomon, A, Panayiotis K. and Alok C. (2012). *A Knowledge Based Approach for Handling Supply Chain Risk Management*. <http://seerc.org/refbase/files/solomon/2012/695_Solomon2012.pdf.
- Thompson, A.A. and Strickland, A.J. (2001). *Strategic Management : Concepts and Cases*. (12th ed.) Boston, Mass: McGraw–Hill/Irvin.
- Wheelen, T.L. and Hunger, J. D. (2002). *Strategic Management and Business Policy*. (8th ed). Upper Saddle River, N.J. : Prentice–Hall, Inc.
- Wright, P.M. and Noe, R.A. (2011). *Fundamentals of Human Resource Management*. (7th ed.), United States of America. John Wiley & Sons, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ๒๖ ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาร่างรูปแบบ
เรียน

ด้วย นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงคล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๔๒๑๒๔๗๑๒๕ ซึ่งเป็น
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๒" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสันิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ
เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
พิจารณาร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครพนม เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรชัยคุณ)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๑๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๑๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงคล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๙๘๖ ๔๔๑๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงค์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๔๒๑๒๔๗๑๒๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๒” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลิกา ฉลากบวง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงค์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๐๔๖๖ ๔๔๑๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๓.๓๒/ว สกสท

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 ๖๘๐ ถ.นิคมโย ต.ธาตุเชิงชุม
 อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยโสมพูนธุ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศรลักษณ์ ไชยมงคล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๔๒๑๒๔๗๓๒๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๒" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอยืมเครื่องใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับการยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เลขที่ใบรับรอง ๐๓๘/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุญาตยืมเครื่องใช้เครื่องมือการทดลองให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงคล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๙๘๖ ๔๔๑๒

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๔๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๔ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงคล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๔๒๑๒๔๗๑๒๕ ซึ่งเป็น นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๒" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความ อนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้รับการยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๑๘/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๑๗ ๐๒๒๑

โทรสาร ๐ ๔๒๑๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงคล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๑๘๖ ๔๔๑๒

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของร่างรูปแบบ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของร่างรูปแบบ

1. ผศ.ดร. วันเพ็ญ นันทะศรี

ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
วุฒิการศึกษา	ปร.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ดร.เรืองฤทธิ์ ดั่งติลี

ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดงหนองบัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนครพนม เขต 2
วุฒิการศึกษา	ปร.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ดร.เจริญพร คำจารย์

ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาอินทร์นาโหนดพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนครพนม เขต 2
วุฒิการศึกษา	ปร.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. ดร.สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ

ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดอนแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนครพนม เขต 2
วุฒิการศึกษา	ปร.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. ดร.นवलจันทร์ ตระกุลวาง

ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนตาสราษฎร์อุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนครพนม เขต 2
วุฒิการศึกษา	ปร.ด. (คอมพิวเตอร์ศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

6. นางนิภาภรณ์ แก้วอินธิ

ตำแหน่ง ครุ วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านนาหว้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2

วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

7. นางศิริรักษ์ แซงบุญเรือง

ตำแหน่ง ครุ วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2

วุฒิการศึกษา ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า

ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
วุฒิการศึกษา	ค.อ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

2. ดร.วิชนีย์ ทศตะ

ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทญฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2
วุฒิการศึกษา	ปร.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร

3. ดร.อรวรรณี ไชยปัญหา

ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทญฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาหว้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2
วุฒิการศึกษา	ปร.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร

4. นางไพวัลย์ เครือหว้า

ตำแหน่ง	ครู วิทญฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2
วุฒิการศึกษา	ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยปทุมธานี

5. นางจินดา วะชุม

ตำแหน่ง	ครู วิทญฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาหว้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2
วุฒิการศึกษา	ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ง
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
เรื่องรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเรื่องรูปแบบการบริหารความเสี่ยง
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย IOC
		1	2	3	4	5	
องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา							
การสนับสนุนจากผู้บริหาร							
1	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา เข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยงต่อสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	ผู้บริหารเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานด้าน ความเสี่ยงในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	ผู้บริหารต้องให้ความรักความห่วงใยต่อ บุคลากรด้านการบริหารความเสี่ยงใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	ผู้บริหารต้องให้ความยุติธรรมต่อบุคลากรใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	ผู้บริหารเห็นคุณค่ากับการทุ่มเทการทำงานของ บุคลากรด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ							
6	ผู้บริหารมีกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่าง บุคคลในด้านความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	ผู้บริหารและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยน ความคิด ทัศนคติ ค่านิยมและข้อเท็จจริง ด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา ที่ชัดเจนต่อกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
8	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อด้านความ เสี่ยงในสถานศึกษาในรูปแบบวัจนภาษาโดยใช้ การสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ สื่อวิดีโอ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
9	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อด้านความ เสี่ยงในสถานศึกษาในรูปแบบวัจนภาษาโดยใช้ การสื่อสารทางสื่อสิ่งพิมพ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย IOC
		1	2	3	4	5	
10	ผู้บริหารและบุคลากรมีการชี้แจงข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย เป้าหมายด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา และแนวปฏิบัติการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร							
11	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
12	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความรู้ทั้งในทางทฤษฎีหรือปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
13	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความชำนาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
14	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีทักษะและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
15	ผู้บริหารและบุคลากรต้องเข้าใจกรอบการบริหารความเสี่ยง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง							
16	สถานศึกษาต้องกำหนดจุดมุ่งหมายหรือแนวปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
17	สถานศึกษาต้องมีแนวปฏิบัติทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาว	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
18	สถานศึกษาต้องประสานแผนงานให้ไปในทิศทางเดียวกันตรงตามความเป็นจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
19	สถานศึกษาต้องสร้างกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
20	สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย IOC
		1	2	3	4	5	
การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง							
21	สถานศึกษาต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติอย่างทั่วทั้งสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
22	สถานศึกษาต้องกระทำตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
23	สถานศึกษาต้องมีปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
24	สถานศึกษาลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีการวางแผนการบริบทโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
25	สถานศึกษาติดตามความเสี่ยงที่เหลือน้อยและมีการจำแนกความเสี่ยงใหม่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา							
ความเสี่ยงด้านงบประมาณ							
26	สถานศึกษาได้รับการสรรงงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
27	สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่การเงินของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
28	การจัดสรรงบประมาณมีความคลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
29	สถานศึกษาไม่สามารถบริหารจัดการด้านงบประมาณได้ทุกมิติ เช่นการใช้จ่ายเงิน การใช้ระบบ GFMS การใช้งบประมาณผิดประเภท	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
30	สถานศึกษาไม่สามารถควบคุมการเบิกจ่ายเงินตามประเภทตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
31	การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานในการจัดส่งรายงานการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ		+1	+1	+1	+1	1.00
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์							
32	สถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ไม่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
33	สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับจุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย IOC
		1	2	3	4	5	
34	สถานศึกษาไม่มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
35	กลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
36	ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร นโยบาย วิสัยทัศน์/พันธกิจ แผนกลยุทธ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน

37	สถานศึกษามอบหมายงานไม่ตรงตามความถนัดของบุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
38	สถานศึกษามีเครือข่ายการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
39	บุคลากรไม่มีแรงจูงใจในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
40	สถานศึกษาขาดความเข้มงวดในการนิเทศ กำกับ ติดตามในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
41	บุคลากรขาดความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ

42	สถานศึกษาปฏิบัติงานขัดกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
43	บุคลากรในสถานศึกษาไม่รับรู้การเปลี่ยนแปลง กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
44	บุคลากรไม่เข้าใจระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
45	บุคลากรในสถานศึกษาต่อต้านกฎระเบียบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
46	กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาไม่เป็นไปตามข้อตกลงที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

ขั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์

1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ

47	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ด้านงบประมาณ เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
48	สถานศึกษามีการกำหนด แผนการดำเนินงานที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย IOC
		1	2	3	4	5	
49	สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

50	สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
51	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
52	สถานศึกษาต้องกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

53	สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายให้เป็นลายลักษณ์อักษร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
54	สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ

55	สถานศึกษาต้องกำหนดระเบียบ ข้อตกลงให้สอดคล้องกับระเบียบราชการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
56	สถานศึกษามีการกำหนดขอบเขตของกฎหมายที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ขั้นที่ 2 การระบุความเสี่ยง

1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ

57	สถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุหรือปัจจัยความเสี่ยงด้านงบประมาณ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
58	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงในแต่ละด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
59	บุคลากรที่ประเมินต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของความเสี่ยงในงบประมาณ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

60	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
----	---	----	----	----	----	----	------

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที)					ค่าเฉลี่ย
		1	2	3	4	5	IOC
61	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
62	สถานศึกษามีการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

63	สถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุ หรือปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
64	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงจากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
65	สถานศึกษามีการระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ

66	สถานศึกษามีค้นหาสาเหตุที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
67	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
68	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้ตรงกับสภาพปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ขั้นที่ 3 การประเมินความเสี่ยง

1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ

69	สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านงบประมาณ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
70	สถานศึกษามีการคาดคะเนโอกาส หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
71	สถานศึกษามีการประเมินความรุนแรงของงาน หรือโครงการที่เกิดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

72	สถานศึกษามีการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
73	สถานศึกษามีการคาดคะเน โอกาสที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที)					ค่าเฉลี่ย IOC
		1	2	3	4	5	
74	สถานศึกษามีการพิจารณาความเสี่ยง จัดลำดับความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

75	สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงของกรปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
76	สถานศึกษามีการพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
77	สถานศึกษามีการพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ

78	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านกฎหมายอย่างถี่ถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
79	สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงให้เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
80	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงทันทีเมื่อพบความเสี่ยงนั้นมีโอกาสเกิดสูง มีความรุนแรงมากและก่อให้เกิดความเสียหาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ขั้นที่ 4 การจัดการความเสี่ยง

1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ

81	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางจัดการความเสี่ยงด้านงบประมาณให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ระบุไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
82	สถานศึกษา มีการจัดการความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานงบประมาณมากที่สุดเป็นอันดับแรก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
83	สถานศึกษามีการเลือกวิธีการจัดการปัญหางานงบประมาณให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

84	สถานศึกษาต้องกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
85	สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย
		1	2	3	4	5	IOC
86	สถานศึกษาต้องมีแผนการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

87	สถานศึกษามีการมอบหมายงานให้ตรงกับความถนัดของบุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
88	สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมการเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานจากปัจจัยภายนอกและภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
89	สถานศึกษามีการแจ้งให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุม เพื่อลดและป้องกันการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ

90	สถานศึกษามีแผนการจัดการความเสี่ยงในด้านกฎหมายและระเบียบที่กระทำได้รวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
91	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงที่มีความรุนแรงและมีผลกระทบต่อระเบียบและกฎหมายมากที่สุดเป็นอันดับแรก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
92	สถานศึกษามีการเลือกวิธีการจัดการที่เหมาะสมและไม่ขัดต่อระเบียบราชการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน

1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ

93	สถานศึกษาต้องแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับงบประมาณ เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลความเสี่ยง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
94	สถานศึกษามีการประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
95	บุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องรายงานผลการประเมินอย่างครบถ้วน และเป็นความจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
96	การรายงานต้องมีเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

97	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
----	---	----	----	----	----	----	------

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที)					ค่าเฉลี่ย IOC
		1	2	3	4	5	
98	สถานศึกษาติดตามและประเมินผลต้องประเมินการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เป็นระยะและชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
99	สถานศึกษาติดตามและประเมินผล ต้องรายงานผลความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ตามข้อเท็จจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

100	สถานศึกษามีการแต่งตั้งกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
101	สถานศึกษามีการนิเทศ และติดตามการปฏิบัติงานการจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
102	สถานศึกษามีการรายงานการดำเนินงานบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ

103	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ด้านระเบียบ กฎหมายราชการ เป็นผู้ประเมินผลความเสี่ยง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
104	สถานศึกษาต้องประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ และให้สอดคล้องตรงกับระเบียบราชการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
105	สถานศึกษามีการรายงานการบริหารความเสี่ยงตามข้อเท็จจริงอย่างเป็นอิสระ ไม่บิดบังข้อมูลหรือลึงผิดปกติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

องค์ประกอบที่ 4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

106	สถานศึกษานำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วยในบริหารการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
107	สถานศึกษาสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
108	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีทักษะกระบวนการ มีมนุษยสัมพันธ์และมีความคิดสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที)					ค่าเฉลี่ย
		1	2	3	4	5	IOC
การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ							
109	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
110	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
111	สถานศึกษามีการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
การลดโอกาสการสูญเสีย							
112	สถานศึกษาสามารถลดสิ่งที่ไม่คาดหวังจากความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
113	สถานศึกษาสามารถควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายในสถานศึกษาได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
114	สถานศึกษาสามารถป้องกันความเสียหายของทรัพยากรในสถานศึกษาได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
115	สถานศึกษาสามารถลดโอกาสการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร							
116	สถานศึกษามีการสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
117	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
118	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาบุคลากรในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
รวม		118	118	118	118	118	1.00
รวมเฉลี่ย		1	1	1	1	1	1.00

ภาคผนวก จ

**คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบ
การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครพนม เขต 2**

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหาร
ความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม
เขต 2

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	ค่าอำนาจ จำแนก (N = 40)
องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา		
การสนับสนุนจากผู้บริหาร		
1	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยง ต่อสถานศึกษา	0.80
2	ผู้บริหารเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	0.72
3	ผู้บริหารต้องให้ความรักความห่วงใยต่อบุคลากรด้านการบริหาร ความเสี่ยงในสถานศึกษา	0.80
4	ผู้บริหารต้องให้ความยุติธรรมต่อบุคลากรในสถานศึกษา	0.47
5	ผู้บริหารเห็นคุณค่ากับการทุ่มเทการทำงานของบุคลากรด้านความเสี่ยง ในสถานศึกษา	0.76
การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ		
6	ผู้บริหารมีกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในด้านความเสี่ยง ในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	0.64
7	ผู้บริหารและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นทัศนคติ ค่านิยมและ ข้อเท็จจริงด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา ที่ชัดเจนต่อกัน	0.37
8	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อด้านความเสี่ยงในสถานศึกษาใน รูปแบบวงจรมหาชนโดยใช้การสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ สือวิดีโอ เป็นต้น	0.73
9	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อด้านความเสี่ยงในสถานศึกษาใน รูปแบบวงจรมหาชนโดยใช้การสื่อสารทางสื่อสิ่งพิมพ์	0.83
10	ผู้บริหารและบุคลากรมีการชี้แจงข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย เป้าหมายด้าน ความเสี่ยงในสถานศึกษา และแนวปฏิบัติการทำงาน	0.74

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	ค่าอำนาจ จำแนก (N = 40)
การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร		
11	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	0.54
12	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความรู้ทั้งในทางทฤษฎีหรือปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง	0.59
13	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความชำนาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	0.82
14	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีทักษะและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา	0.73
15	ผู้บริหารและบุคลากรต้องเข้าใจกรอบการบริหารความเสี่ยง	0.41
นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง		
16	สถานศึกษาต้องกำหนดจุดมุ่งหมายหรือแนวปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	0.80
17	สถานศึกษาต้องมีแนวปฏิบัติทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาว	0.77
18	สถานศึกษาต้องประสานแผนงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตรงตามความเป็นจริง	0.78
19	สถานศึกษาต้องสร้างกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง	0.78
20	สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม	0.68
การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง		
21	สถานศึกษาต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติอย่างทั่วทั้งสถานศึกษา	0.83
22	สถานศึกษาต้องกระทำตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	0.83
23	สถานศึกษาต้องมีปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	0.85
24	สถานศึกษาลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีการวางแผนการบริบทโครงการ	0.87
25	สถานศึกษาติดตามความเสี่ยงที่เหลือนอยู่และมีการจำแนกความเสี่ยงใหม่	0.87
ค่าความเชื่อมั่น		0.97

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	ค่าอำนาจ จำแนก (N = 40)
องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา		
ความเสี่ยงด้านงบประมาณ		
26	สถานศึกษาได้รับการสรรงงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอ	0.68
27	สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่การเงินของสถานศึกษา	0.78
28	การจัดสรรงบประมาณมีความคลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้	0.47
29	สถานศึกษาไม่สามารถบริหารจัดการด้านงบประมาณได้ทุกมิติ เช่น การใช้ จ่ายเงิน การใช้ระบบ GFMS การใช้งบประมาณผิดประเภท	0.80
30	สถานศึกษาไม่สามารถควบคุมการเบิกจ่ายเงินตามประเภทตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้	0.83
31	การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานในการจัดส่งรายงานการใช้จ่าย งบประมาณอย่างสม่ำเสมอ	0.76
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์		
32	สถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ไม่ชัดเจน	0.60
33	สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา	0.67
34	สถานศึกษาไม่มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง	0.76
35	กลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	0.83
36	ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร นโยบาย วิสัยทัศน์/พันธกิจ แผนกลยุทธ์	0.63
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน		
37	สถานศึกษามอบหมายงานไม่ตรงตามความถนัดของบุคลากร	0.78
38	สถานศึกษามีเครือข่ายการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ	0.59
39	บุคลากรไม่มีแรงจูงใจในการดำเนินงาน	0.80
40	สถานศึกษาขาดความเข้มงวดในการนิเทศ กำกับติดตามในการดำเนินงาน	0.81
41	บุคลากรขาดความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงาน	0.84

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	ค่าอำนาจ จำแนก (N = 40)
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ		
42	สถานศึกษาปฏิบัติงานขัดกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ	0.46
43	บุคลากรในสถานศึกษาไม่รับรู้การเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด	0.80
44	บุคลากรไม่เข้าใจระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	0.67
45	บุคลากรในสถานศึกษาต่อต้านกฎระเบียบ	0.83
46	กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาไม่เป็นไปตามข้อตกลงที่กำหนดไว้	0.79
ค่าความเชื่อมั่น		0.96
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา		
ชั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์		
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ		
47	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ด้านงบประมาณ เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน	0.72
48	สถานศึกษามีการกำหนด แผนการดำเนินงานที่ชัดเจน	0.83
49	สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้าน งบประมาณสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ	0.78
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์		
50	สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสถานศึกษา	0.89
51	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้ชัดเจน	0.47
52	สถานศึกษาต้องกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของ สถานศึกษา	0.82
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน		
53	สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายให้เป็น ลายลักษณ์อักษร	0.72
54	สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษา	0.87

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	ค่าอำนาจ จำแนก (N = 40)
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ		
55	สถานศึกษาต้องกำหนดระเบียบ ข้อตกลง ให้สอดคล้องกับระเบียบราชการ	0.85
56	สถานศึกษามีการกำหนดขอบเขตของกฎหมายที่ชัดเจน	0.80
ชั้นที่ 2 การระบุความเสี่ยง		
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ		
57	สถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุหรือปัจจัยความเสี่ยงด้านงบประมาณ	0.87
58	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงในแต่ละด้าน	0.78
59	บุคลากรที่ประเมินต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของความเสี่ยงในงบประมาณ	0.72
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์		
60	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้	0.45
61	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	0.81
62	สถานศึกษามีการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา	0.82
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน		
63	สถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุ หรือปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	0.60
64	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน และภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	0.71
65	สถานศึกษามีการระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา	0.49
67	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	0.83

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	ค่าอำนาจ จำแนก (N = 40)
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ		
66	สถานศึกษามีค้นหาสาเหตุที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	0.83
67	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	0.78
68	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้ตรงกับสภาพปัญหา	0.69
ชั้นที่ 3 การประเมินความเสี่ยง		
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ		
69	สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านงบประมาณ	0.83
70	สถานศึกษามีการคาดคะเนโอกาส หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้น	0.85
71	สถานศึกษามีการประเมินความรุนแรงของงาน หรือโครงการที่เกิดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร	0.88
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์		
72	สถานศึกษามีการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	0.68
73	สถานศึกษามีการคาดคะเน โอกาสที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของสถานศึกษา	0.73
74	สถานศึกษามีการพิจารณาความเสี่ยง จัดลำดับความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น	0.55
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน		
75	สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงของการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มงาน	0.77
76	สถานศึกษามีการพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	0.76
77	สถานศึกษามีการพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	0.67

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	ค่าอำนาจ จำแนก (N = 40)
5. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ		
78	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านกฎหมายอย่างถี่ถ้วน	0.82
79	สถานศึกษามีการจัดลำดับดับความเสี่ยงให้เหมาะสม	0.79
80	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงทันทีเมื่อพบว่าความเสี่ยงนั้นมีโอกาสเกิดสูง มีความรุนแรงมากและก่อให้เกิดความเสียหาย	0.87
ชั้นที่ 4 การจัดการความเสี่ยง		
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ		
81	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางจัดการความเสี่ยงด้านงบประมาณให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ระบุไว้	0.63
82	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานงบประมาณมากที่สุดเป็นอันดับแรก	0.85
83	สถานศึกษามีการเลือกวิธีการจัดการปัญหาทางงบประมาณให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน	0.83
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์		
84	สถานศึกษาต้องกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	0.84
85	สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม	0.70
86	สถานศึกษาต้องมีแผนการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม	0.85
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน		
87	สถานศึกษามีการมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของบุคลากร	0.79
88	สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมการเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานจากปัจจัยภายนอกและภายในสถานศึกษา	0.75
89	สถานศึกษามีการแจ้งให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุม เพื่อลดและป้องกันการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน	0.76
5. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ		
90	สถานศึกษามีแผนการจัดการความเสี่ยงในด้านกฎหมายและระเบียบที่กระทำได้รวดเร็ว	0.81

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	ค่าอำนาจ จำแนก (N = 40)
91	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงที่มีความรุนแรงและมีผลกระทบต่อระเบียบและกฎหมายมากที่สุดเป็นอันดับแรก	0.88
92	สถานศึกษามีการเลือกวิธีการจัดการที่เหมาะสมและไม่ขัดต่อระเบียบราชการ	0.74
ขั้นที่ 5 การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน		
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ		
93	สถานศึกษาต้องแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับงานงบประมาณเพื่อตรวจสอบ และประเมินผลความเสี่ยง	0.84
94	สถานศึกษามีการประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ	0.68
95	บุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องรายงานผลการประเมินอย่างครบถ้วนและเป็นความจริง	0.70
96	การรายงานต้องมีเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร	0.82
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์		
97	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	0.73
98	สถานศึกษาติดตามและประเมินผลต้องประเมินการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เป็นระยะและชัดเจน	0.59
99	สถานศึกษาติดตามและประเมินผล ต้องรายงานผลความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ตามข้อเท็จจริง	0.71
4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน		
100	สถานศึกษามีการแต่งตั้งกรรมการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน	0.73
101	สถานศึกษามีการนิเทศ และติดตามการปฏิบัติงานการจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	0.78
102	สถานศึกษามีการรายงานการดำเนินงานบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง	0.77

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	ค่าอำนาจ จำแนก (N = 40)
5. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ		
103	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ด้านระเบียบ กฎหมายราชการ เป็นผู้ประเมินผลความเสี่ยง	0.51
104	สถานศึกษาต้องประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ และให้สอดคล้องตรงกับ ระเบียบราชการ	0.81
105	สถานศึกษามีการรายงานการบริหารความเสี่ยงตามข้อเท็จจริงอย่างเป็น อิสระ ไม่ปิดบังข้อมูลหรือสิ่งผิดปกติ	0.81
ค่าความเชื่อมั่น		0.99
องค์ประกอบที่ 4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา		
การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ		
106	สถานศึกษานำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วยในการบริหารจัดการทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ	0.66
107	สถานศึกษาสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเลือกใช้มาตรการใน การบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม	0.75
108	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีทักษะกระบวนการ มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความคิดสร้างสรรค์	0.67
การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ		
109	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็น ระบบ	0.66
110	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้	0.67
111	สถานศึกษามีการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนตาม กระบวนการบริหารความเสี่ยง	0.64
การลดโอกาสการสูญเสีย		
112	สถานศึกษาสามารถลดสิ่งที่ไม่คาดหวังจากความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้	0.67
113	สถานศึกษาสามารถควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายใน สถานศึกษาได้	0.74

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	ค่าอำนาจ จำแนก (N = 40)
114	สถานศึกษาสามารถป้องกันความเสียหายของทรัพยากรในสถานศึกษาได้	0.78
115	สถานศึกษาสามารถลดโอกาสการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม	0.61
การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร		
116	สถานศึกษามีการสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	0.62
117	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา	0.78
118	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาบุคลากรในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา	0.46
ค่าความเชื่อมั่น		0.92

สรุปค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง
 การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ด้าน	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	N = 40	
		ค่าอำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น
1	ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงใน สถานศึกษา	0.37-0.87	0.97
2	ข้อบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	0.46-0.84	0.96
3	กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	0.45-0.89	0.99
4	ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	0.46-0.78	0.92
สรุปค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ		0.37-0.89	0.99

ภาคผนวก ฉ

แบบสอบถามการวิจัย

- แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
- แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ประกอบการวิจัย

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

ชื่อผู้วิจัย นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงคล

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร. วลัยกา จุลากบาง

ประธานกรรมการ

ดร.บุญมี ก่อบุญ

กรรมการ

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2

2. จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ได้ 4 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 2) ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 4) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา จึงขอให้ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณารายละเอียดกับข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "เห็นด้วย" หรือ "ไม่เห็นด้วย" หากท่านเห็นว่าข้อใดควรปรับปรุงแก้ไข ขอความกรุณาได้โปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนและความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับและจะนำผลไปใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น โดยจะไม่ส่งผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

4. เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงค์

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารความเสี่ยง
 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา				
การสนับสนุนจากผู้บริหาร				
1	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยงต่อสถานศึกษา			
2	ผู้บริหารเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา			
3	ผู้บริหารต้องให้ความรักความห่วงใยต่อบุคลากรด้านการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา			
4	ผู้บริหารต้องให้ความยุติธรรมต่อบุคลากรในสถานศึกษา			
5	ผู้บริหารเห็นคุณค่ากับการทุ่มเทการทำงานของบุคลากรด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา			
การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ				
6	ผู้บริหารมีกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในสถานศึกษาอย่างชัดเจน			
7	ผู้บริหารและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ค่านิยมและข้อเท็จจริงด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา ที่ชัดเจนต่อกัน			
8	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อด้านความเสี่ยงในสถานศึกษาในรูปแบบวาทภาษาโดยใช้การสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ สื่อวิดีโอ เป็นต้น			
9	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อด้านความเสี่ยงในสถานศึกษาในรูปแบบวาทภาษาโดยใช้การสื่อสารทางสื่อสิ่งพิมพ์			
10	ผู้บริหารและบุคลากรมีการชี้แจงข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย เป้าหมายด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา และแนวปฏิบัติการทำงาน			

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร				
11	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา			
12	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความรู้ทั้งในทางทฤษฎีหรือปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง			
13	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความชำนาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา			
14	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีทักษะและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา			
15	ผู้บริหารและบุคลากรต้องเข้าใจกรอบการบริหารความเสี่ยง			
นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง				
16	สถานศึกษาต้องกำหนดจุดมุ่งหมายหรือแนวปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่างชัดเจน			
17	สถานศึกษาต้องมีแนวปฏิบัติทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาว			
18	สถานศึกษาต้องประสานแผนงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตรงตามความเป็นจริง			
19	สถานศึกษาต้องสร้างกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง			
20	สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม			
การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง				
21	สถานศึกษาต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติอย่างทั่วทั้งสถานศึกษา			
22	สถานศึกษาต้องกระทำตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ			
23	สถานศึกษาต้องมีปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ			

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
24	สถานศึกษาลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีการวางแผนการบริบทโครงการ			
25	สถานศึกษาติดตามความเสี่ยงที่เหลืออยู่และมีการจำแนกความเสี่ยงใหม่			

องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

ความเสี่ยงด้านงบประมาณ

26	สถานศึกษาได้รับการสรรงงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอ			
27	สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่การเงินของสถานศึกษา			
28	การจัดสรรงบประมาณมีความคลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้			
29	สถานศึกษาไม่สามารถบริหารจัดการด้านงบประมาณได้ทุกมิติ เช่นการใช้จ่ายเงิน การใช้ระบบ GFMIS การใช้งบประมาณผิดประเภท			
30	สถานศึกษาไม่สามารถควบคุมการเบิกจ่ายเงินตามประเภทตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้			
31	การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานในการจัดส่งรายงานการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ			

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

32	สถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ไม่ชัดเจน			
33	สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับจุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษา			
34	สถานศึกษาไม่มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง			
35	กลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา			
36	ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร นโยบาย วิสัยทัศน์/ พันธกิจ แผนกลยุทธ์			

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน				
37	สถานศึกษามอบหมายงานไม่ตรงตามความถนัดของบุคลากร			
38	สถานศึกษามีเครือข่ายการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ			
39	บุคลากรไม่มีแรงจูงใจในการดำเนินงาน			
40	สถานศึกษาขาดความเข้มงวดในการนิเทศ กำกับ ติดตามในการดำเนินงาน			
41	บุคลากรขาดความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงาน			
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ				
42	สถานศึกษาปฏิบัติงานขัดกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ			
43	บุคลากรในสถานศึกษาไม่รับรู้การเปลี่ยนแปลง กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และนโยบายหน่วยงาน ต้นสังกัด			
44	บุคลากรไม่เข้าใจระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของ หน่วยงานต้นสังกัด			
45	บุคลากรในสถานศึกษาต่อต้านกฎระเบียบ			
46	กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาไม่เป็นไปตาม ข้อตกลงที่กำหนดไว้			
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา				
ขั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์				
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
47	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ด้านงบประมาณ เป็นลายลักษณ์ที่ชัดเจน			
48	สถานศึกษามีการกำหนด แผนการดำเนินงานที่ชัดเจน			
49	สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหาร ความเสี่ยงด้านงบประมาณสามารถวัดได้ ในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ			

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์				
50	สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสถานศึกษา			
51	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้ชัดเจน			
52	สถานศึกษาต้องกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา			
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน				
53	สถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายให้เป็นลายลักษณ์อักษร			
54	สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา			
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ				
55	สถานศึกษาต้องกำหนดระเบียบ ข้อตกลง ให้สอดคล้องกับระเบียบราชการ			
56	สถานศึกษามีการกำหนดขอบเขตของกฎหมายที่ชัดเจน			
ขั้นที่ 2 การระบุความเสี่ยง				
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
57	สถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุหรือปัจจัยความเสี่ยงด้านงบประมาณ			
58	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงในแต่ละด้าน			
59	บุคลากรที่ประเมินต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของความเสี่ยงในงบประมาณ			
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์				
60	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้			
61	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์			
62	สถานศึกษามีการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา			

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน				
63	สถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุ หรือปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา			
64	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน และภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา			
65	สถานศึกษามีการระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา			
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ				
66	สถานศึกษามีค้นหาสาเหตุที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ			
67	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ			
68	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้ตรงกับสภาพปัญหา			
ขั้นที่ 3 การประเมินความเสี่ยง				
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
69	สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านงบประมาณ			
70	สถานศึกษามีการคาดคะเนโอกาส หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้น			
71	สถานศึกษา มีการประเมินความรุนแรงของงาน หรือโครงการที่เกิดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร			
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์				
72	สถานศึกษามีการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์			
73	สถานศึกษามีการคาดคะเน โอกาสที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของสถานศึกษา			
74	สถานศึกษามีการพิจารณาความเสี่ยง จัดลำดับความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น			

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน				
75	สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงของการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มงาน			
76	สถานศึกษามีการพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา			
77	สถานศึกษามีการพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดจากความเสียหายในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา			
5. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ				
78	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านกฎหมายอย่างถี่ถ้วน			
79	สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงให้เหมาะสม			
80	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงทันทีเมื่อพบความเสี่ยงนั้นมีโอกาสเกิดสูง มีความรุนแรงมากและก่อให้เกิดความเสียหาย			
ชั้นที่ 4 การจัดการความเสี่ยง				
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
81	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางจัดการความเสี่ยงด้านงบประมาณให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ระบุไว้			
82	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานงบประมาณมากที่สุดเป็นอันดับแรก			
83	สถานศึกษามีการเลือกวิธีการจัดการปัญหาด้านงบประมาณให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน			
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์				
84	สถานศึกษาต้องกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์			
85	สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม			
86	สถานศึกษาต้องมีแผนการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม			

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน				
87	สถานศึกษามีการมอบหมายงานให้ตรงกับความถนัดของบุคลากร			
88	สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมการเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานจากปัจจัยภายนอกและภายในสถานศึกษา			
89	สถานศึกษามีการแจ้งให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุม เพื่อลดและป้องกันการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน			
5. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ				
90	สถานศึกษามีแผนการจัดการความเสี่ยงในด้านกฎหมายและระเบียบที่กระทำได้รวดเร็ว			
91	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงที่มีความรุนแรง และมีผลกระทบต่อระเบียบและกฎหมายมากที่สุดเป็นอันดับแรก			
92	สถานศึกษามีการเลือกวิธีการจัดการที่เหมาะสมและไม่ขัดต่อระเบียบราชการ			
ขั้นที่ 5 การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน				
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
93	สถานศึกษาต้องแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับงบประมาณ เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลความเสี่ยง			
94	สถานศึกษามีการประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ			
95	บุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องรายงานผลการประเมินอย่างครบถ้วน และเป็นความจริง			
96	การรายงานต้องมีเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร			
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์				
97	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์			
98	สถานศึกษาติดตามและประเมินผลต้องประเมินการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เป็นระยะและชัดเจน			

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
99	สถานศึกษาติดตามและประเมินผล ต้องรายงานผล ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ตามข้อเท็จจริง			

4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

100	สถานศึกษามีการแต่งตั้งกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน			
101	สถานศึกษามีการนิเทศ และติดตามการปฏิบัติงานการ จัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ			
102	สถานศึกษามีการรายงานการดำเนินงานบริหารจัดการ ความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง			

5. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ

103	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ด้าน ระเบียบ กฎหมายราชการ เป็นผู้ประเมินผลความเสี่ยง			
104	สถานศึกษาต้องประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ และ ให้สอดคล้องตรงกับระเบียบราชการ			
105	สถานศึกษามีการรายงานการบริหารความเสี่ยงตาม ข้อเท็จจริงอย่างเป็นอิสระ ไม่ปิดบังข้อมูลหรือสิ่ง ผิดปกติ			

องค์ประกอบที่ 4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

106	สถานศึกษานำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วยในบริหาร การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ			
107	สถานศึกษาสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยงอย่าง เหมาะสม			
108	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีทักษะ กระบวนการ มีมนุษยสัมพันธ์และมีความคิดสร้างสรรค์			

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ				
109	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ			
110	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้			
111	สถานศึกษามีการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง			
การลดโอกาสการสูญเสีย				
112	สถานศึกษาสามารถลดสิ่งที่ไม่คาดหวังจากความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้			
113	สถานศึกษาสามารถควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายในสถานศึกษาได้			
114	สถานศึกษาสามารถป้องกันความเสียหายของทรัพยากรในสถานศึกษาได้			
115	สถานศึกษาสามารถลดโอกาสการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม			
การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร				
116	สถานศึกษามีการสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา			
117	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา			
118	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาบุคลากรในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา			

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ประกอบการวิจัย

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

ชื่อผู้วิจัย นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงค์

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร. วุฒินิภา ฉลากบาง

ประธานกรรมการ

ดร.บุญมี ก่อบุญ

กรรมการ

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความเที่ยงตรงและสอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาหรือไม่

2. จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ได้ 4 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 2) ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 4) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา จึงขอให้ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณารายละเอียดกับข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยขีดเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่อง +1, 0 หรือ -1 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจข้อความนั้นเป็นข้อคำถามสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจข้อความนั้นเป็นข้อคำถามสอดคล้อง

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจข้อความนั้นเป็นข้อคำถามที่ไม่สอดคล้อง

หากท่านเห็นว่าข้อใดควรปรับปรุงแก้ไข ขอความกรุณาได้โปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อความชัดเจนและความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับและจะนำผลไปใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น โดยจะไม่ส่งผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

4. เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงคล

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเที่ยงตรงและสอดคล้องกับโครงสร้าง
เนื้อหาของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา					
การสนับสนุนจากผู้บริหาร					
1	ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยงต่อสถานศึกษา				
2	ผู้บริหารเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน				
3	ผู้บริหารต้องให้ความรักความห่วงใยต่อบุคลากรในสถานศึกษา				
4	ผู้บริหารต้องให้ความยุติธรรมต่อบุคลากรในสถานศึกษา				
5	ผู้บริหารเห็นคุณค่ากับการทุ่มเทการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา				
การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ					
6	ผู้บริหารมีกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลอย่างชัดเจน				
7	ผู้บริหารและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ทัศนคติ ค่านิยมและข้อเท็จจริงที่ชัดเจนต่อกัน				
8	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อในรูปแบบวัจนภาษา โดยใช้การสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ สื่อวิดีโอ เป็นต้น				
9	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อในรูปแบบอวัจนภาษา โดยใช้การสื่อสารทางสื่อสิ่งพิมพ์				
10	ผู้บริหารและบุคลากรมีการชี้แจงข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย เป้าหมายขององค์กรและแนวปฏิบัติการทำงาน				

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร					
11	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา				
12	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความรู้ทั้งในทางในทฤษฎีหรือปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง				
13	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความชำนาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				
14	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีทักษะและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน				
15	ผู้บริหารและบุคลากรต้องเข้าใจรอบการบริหารความเสี่ยง				
นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง					
16	สถานศึกษาต้องกำหนดจุดมุ่งหมายหรือแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน				
17	สถานศึกษาต้องมีแนวปฏิบัติทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาว				
18	สถานศึกษาต้องประสานแผนงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตรงตามความเป็นจริง				
19	สถานศึกษาต้องสร้างกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง				
20	สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม				
การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง					
21	สถานศึกษาต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติอย่างทั่วถึงทั้งสถานศึกษา				
22	สถานศึกษาต้องกระทำตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ				
23	สถานศึกษาต้องมีปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ				

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	+1	+1	
24	สถานศึกษาลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีการวางแผนการบริบทโครงการ				
25	สถานศึกษาติดตามความเสี่ยงที่เหลือน้อยและ มีการจำแนกความเสี่ยงใหม่				
องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา					
ความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
26	สถานศึกษาได้รับการสรรงงบประมาณจากหน่วยงาน ต้นสังกัดไม่เพียงพอ				
27	สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่การเงินของ สถานศึกษา				
28	การจัดสรรงบประมาณมีความคลาดเคลื่อนหรือไม่ เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้				
29	สถานศึกษาไม่สามารถบริหารจัดการด้านงบประมาณ ได้ทุกมิติ เช่นการใช้จ่ายเงิน การใช้ระบบ GFMS การใช้งบประมาณผิดประเภท				
30	สถานศึกษาไม่สามารถควบคุมการเบิกจ่ายเงินตาม ประเภทตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้				
31	การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานในการจัดส่ง รายงานการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ				
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์					
32	สถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ไม่ชัดเจน				
33	สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา				
34	สถานศึกษาไม่มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์ อย่างต่อเนื่อง				
35	กลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา				
36	ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความรู้ความสามารถ ในการบริหาร นโยบาย วิสัยทัศน์/พันธกิจ แผนกลยุทธ์				

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน					
37	สถานศึกษามอบหมายงานไม่ตรงตามความถนัดของบุคลากร				
38	สถานศึกษามีเครือข่ายการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ				
39	บุคลากรไม่มีแรงจูงใจในการดำเนินงาน				
40	สถานศึกษาขาดความเข้มงวดในการนิเทศ กำกับ ติดตามในการดำเนินงาน				
41	บุคลากรขาดความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงาน				
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ					
42	สถานศึกษาปฏิบัติงานขัดกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ				
43	บุคลากรในสถานศึกษาไม่รับรู้การเปลี่ยนแปลง กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และนโยบายหน่วยงาน ต้นสังกัด				
44	บุคลากรไม่เข้าใจระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของ หน่วยงานต้นสังกัด				
45	บุคลากรในสถานศึกษาต่อต้านกฎระเบียบ				
46	กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาไม่เป็นไปตาม ข้อตกลงที่กำหนดไว้				
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา					
ขั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์					
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
47	สถานศึกษา มีการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ด้านงบประมาณเป็นลายลักษณ์ที่ชัดเจน				
48	สถานศึกษา มีการกำหนด แผนการดำเนินงานที่ชัดเจน				
49	สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณหรือ เชิงคุณภาพ				

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์					
50	สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสถานศึกษา				
51	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้ชัดเจน				
52	สถานศึกษาต้องกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา				
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน					
53	สถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายให้เป็นลายลักษณ์อักษร				
54	สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา				
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ					
55	สถานศึกษาต้องกำหนดระเบียบ ข้อตกลง ให้สอดคล้องกับระเบียบราชการ				
56	สถานศึกษามีการกำหนดขอบเขตของกฎหมายที่ชัดเจน				
ขั้นที่ 2 การระบุความเสี่ยง					
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
57	สถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุหรือปัจจัยความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
58	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงในแต่ละด้าน				
59	บุคลากรที่ประเมินต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของความเสี่ยงในงบประมาณ				
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์					
60	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้				
61	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์				
62	สถานศึกษามีการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา				

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน					
63	สถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุ หรือปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา				
64	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน และภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา				
65	สถานศึกษา มีการระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา				
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ					
66	สถานศึกษามีค้นหาสาเหตุที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ				
67	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ				
68	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้ตรงกับสภาพปัญหา				
ชั้นที่ 3 การประเมินความเสี่ยง					
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
69	สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านงบประมาณ				
70	สถานศึกษามีการคาดคะเนโอกาส หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้น				
71	สถานศึกษามีการประเมินความรุนแรงของงาน หรือโครงการที่เกิดขึ้นเป็นสายลักษณะอักษร				
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์					
72	สถานศึกษามีการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์				
73	สถานศึกษามีการคาดคะเน โอกาสที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของสถานศึกษา				
74	สถานศึกษามีการพิจารณาความเสี่ยง จัดลำดับความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น				

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน					
75	สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงของการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มงาน				
76	สถานศึกษา มีการพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา				
77	สถานศึกษามีการพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดจากความเสียหายในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา				
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ					
78	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านกฎหมายอย่างถี่ถ้วน				
79	สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงให้เหมาะสม				
80	สถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงทันทีเมื่อพบความเสี่ยงนั้นมีโอกาสเกิดสูง มีความรุนแรงมากและก่อให้เกิดความเสียหาย				
ขั้นที่ 4 การจัดการความเสี่ยง					
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
81	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางจัดการความเสี่ยงด้านงบประมาณให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ระบุไว้				
82	สถานศึกษา มีการจัดการความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานงบประมาณมากที่สุดเป็นอันดับแรก				
83	สถานศึกษา มีการเลือกวิธีการจัดการปัญหาทางงบประมาณให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน				
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์					
84	สถานศึกษาต้องกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์				
85	สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม				
86	สถานศึกษาต้องมีแผนการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม				

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน					
87	สถานศึกษามีการมอบหมายงานให้ตรงกับความถนัดของบุคลากร				
88	สถานศึกษา มีการกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมการเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานจากปัจจัยภายนอกและภายในสถานศึกษา				
89	สถานศึกษา มีการแจ้งให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุม เพื่อลดและป้องกันการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน				
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ					
90	สถานศึกษา มีแผนการจัดการความเสี่ยงในด้านกฎหมายและระเบียบที่กระทำได้รวดเร็ว				
91	สถานศึกษา มีการจัดการความเสี่ยงที่มีความรุนแรงและมีผลกระทบต่อระเบียบและกฎหมายมากที่สุดเป็นอันดับแรก				
92	สถานศึกษา มีการเลือกวิธีการจัดการที่เหมาะสมและไม่ขัดต่อระเบียบราชการ				
ขั้นที่ 5 การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน					
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
93	สถานศึกษา ต้องแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับงบประมาณ เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลความเสี่ยง				
94	สถานศึกษามีการประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ				
95	บุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องรายงานผลการประเมินอย่างครบถ้วน และเป็นความจริง				
96	การรายงานต้องมีเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร				
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์					
97	สถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์				
98	สถานศึกษาติดตามและประเมินผลต้องประเมินการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เป็นระยะและชัดเจน				

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
99	สถานศึกษาติดตามและประเมินผล ต้องรายงานผล ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ตามข้อเท็จจริง				
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน					
100	สถานศึกษา มีการแต่งตั้งกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน				
101	สถานศึกษามีการนิเทศ และติดตามการปฏิบัติงาน การจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ				
102	สถานศึกษา มีการรายงานการดำเนินงานบริหารจัดการ ความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง				
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ					
103	สถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ด้าน ระเบียบ กฎหมายราชการ เป็นผู้ประเมินผลความเสี่ยง				
104	สถานศึกษา ต้องประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ และ ให้สอดคล้องตรงกับระเบียบราชการ				
105	สถานศึกษามีการรายงานการบริหารความเสี่ยงตาม ข้อเท็จจริงอย่างเป็นอิสระ ไม่ปิดบังข้อมูลหรือสิ่ง ผิดปกติ				
องค์ประกอบที่ 4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา					
การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ					
106	สถานศึกษานำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วยในการบริหาร การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ				
107	สถานศึกษาสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยงอย่าง เหมาะสม				
108	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีทักษะ กระบวนการ มีมนุษยสัมพันธ์และมีความคิดสร้างสรรค์				
การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ					
109	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ				

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
110	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้				
111	สถานศึกษามีการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง				
การลดโอกาสการสูญเสีย					
112	สถานศึกษาสามารถลดสิ่งที่ไม่คาดหวังจากความเสี่ยงในด้านต่างๆที่เกิดขึ้นได้				
113	สถานศึกษาสามารถควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายในสถานศึกษาได้				
114	สถานศึกษาสามารถป้องกันความเสียหายของทรัพยากรในสถานศึกษาได้				
115	สถานศึกษาสามารถลดโอกาสการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม				
การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร					
116	สถานศึกษามีการสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา				
117	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา				
118	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาบุคลากรในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา				

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ชื่อผู้วิจัย นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงคล

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร. วลัยนิภา ฉลากบวง

ประธานกรรมการ

ดร.บุญมี ก่อบุญ

กรรมการ

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

3. ขอให้ท่านในฐานะเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ได้พิจารณารายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ในระดับใด โดยเขียนเครื่องหมาย \surd ลงในช่อง 5, 4, 3, 2, และ 1 โดยมีเกณฑ์คะแนนความคิดเห็นดังนี้

ความเหมาะสมมากที่สุด	ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน
ความเหมาะสมมาก	ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน
ความเหมาะสมปานกลาง	ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน
ความเหมาะสมน้อย	ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน
ความเหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงค์

นักศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 สถานภาพตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา
 ครู

1.2 ระดับการศึกษา

- ปริญญาตรี
ปริญญาโท
ปริญญาเอก

1.3 ประสบการณ์การทำงาน

- ต่ำกว่า 5 ปี
 6 – 10 ปี
 มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงใน
 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

การสนับสนุนจากผู้บริหาร

1	ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยงต่อสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน					
3	ผู้บริหารต้องให้ความรักความห่วงใยต่อบุคลากรในสถานศึกษา					
4	ผู้บริหารต้องให้ความยุติธรรมต่อบุคลากรในสถานศึกษา					
5	ผู้บริหารเห็นคุณค่ากับการทุ่มเทการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา					

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ						
6	ผู้บริหารมีกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลอย่างชัดเจน					
7	ผู้บริหารและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นทัศนคติ ค่านิยม และข้อเท็จจริงที่ชัดเจนต่อกัน					
8	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อในรูปแบบวัจนภาษาโดยใช้การสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ สื่อวิดีโอ เป็นต้น					
9	ผู้บริหารและบุคลากรมีการติดต่อในรูปแบบอวัจนภาษา โดยใช้การสื่อสารทางสื่อสิ่งพิมพ์					
10	ผู้บริหารและบุคลากรมีการชี้แจงข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย เป้าหมายขององค์กรและแนวปฏิบัติการทำงาน					
การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร						
11	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา					
12	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความรู้ทั้งในทางทฤษฎีหรือปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง					
13	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความชำนาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน					
14	ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีทักษะและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน					
15	ผู้บริหารและบุคลากรต้องเข้าใจกรอบการบริหารความเสี่ยง					
นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง						
16	สถานศึกษาต้องกำหนดจุดมุ่งหมายหรือแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน					
17	สถานศึกษาต้องมีแนวปฏิบัติทั้งในระยะสั้น หรือระยะยาว					
18	สถานศึกษาต้องประสานแผนงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตรงตามความเป็นจริง					
19	สถานศึกษาต้องสร้างกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง					
20	สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม					

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง						
21	สถานศึกษาต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติอย่างทั่วถึงทั้งสถานศึกษา					
22	สถานศึกษาต้องกระทำตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ					
23	สถานศึกษาต้องมีปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ					
24	สถานศึกษาลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีการวางแผนการบริบทโครงการ					
25	สถานศึกษาติดตามความเสี่ยงที่เหลืออยู่และมีการจำแนกความเสี่ยงใหม่					
องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา						
ความเสี่ยงด้านงบประมาณ						
26	สถานศึกษาได้รับการสรรงงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอ					
27	สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่การเงินของสถานศึกษา					
28	การจัดสรรงบประมาณมีความคลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้					
29	สถานศึกษาไม่สามารถบริหารจัดการด้านงบประมาณได้ทุกมิติ เช่นการใช้จ่ายเงิน การใช้ระบบ GFMS การใช้งบประมาณผิดประเภท					
30	สถานศึกษาไม่สามารถควบคุมการเบิกจ่ายเงินตามประเภทตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้					
31	การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานในการจัดส่งรายงานการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์						
32	สถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ไม่ชัดเจน					
33	สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา					
34	สถานศึกษาไม่มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง					
35	กลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
36	ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความรู้ความสามารถในการบริหารนโยบาย วิสัยทัศน์/ พันธกิจ แผนกลยุทธ์					
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน						
37	สถานศึกษามอบหมายงานไม่ตรงตามความถนัดของบุคลากร					
38	สถานศึกษามีเครือข่ายการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ					
39	บุคลากรไม่มีแรงจูงใจในการดำเนินงาน					
40	สถานศึกษาขาดความเข้มงวดในการนิเทศ กำกับติดตามในการดำเนินงาน					
41	บุคลากรขาดความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงาน					
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ						
42	สถานศึกษาปฏิบัติงานขัดกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ					
43	บุคลากรในสถานศึกษาไม่รับรู้การเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด					
44	บุคลากรไม่เข้าใจระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด					
45	บุคลากรในสถานศึกษาต่อต้านกฎระเบียบ					
46	กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาไม่เป็นไปตามข้อตกลงที่กำหนดไว้					

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา						
ชั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์						
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ						
47	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ด้านงบประมาณ เป็นลายลักษณ์ที่ชัดเจน					
48	สถานศึกษา มีการกำหนด แผนการดำเนินงานที่ชัดเจน					
49	สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้าน งบประมาณสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ					
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์						
50	สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ สถานศึกษา					
51	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้ชัดเจน					
52	สถานศึกษาต้องกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพบริบท ของสถานศึกษา					
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน						
53	สถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานในแต่ละ ฝ่ายให้เป็นลายลักษณ์อักษร					
54	สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานของบุคลากร ในสถานศึกษา					
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ						
55	สถานศึกษาต้องกำหนดระเบียบ ข้อตกลง ให้สอดคล้องกับระเบียบ ราชการ					
56	สถานศึกษามีการกำหนดขอบเขตของกฎหมายที่ชัดเจน					
ชั้นที่ 2 การระบุความเสี่ยง						
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ						
57	สถานศึกษามีการค้นหาสาเหตุหรือปัจจัยความเสี่ยงด้าน งบประมาณ					

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
58	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงในแต่ละด้าน					
59	บุคลากรที่ประเมินต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของความเสี่ยงในงานงบประมาณ					
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์						
60	สถานศึกษา มีการวิเคราะห์สาเหตุของการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้					
61	สถานศึกษา มีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์					
62	สถานศึกษา มีการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา					
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน						
63	สถานศึกษา มีการค้นหาสาเหตุ หรือปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา					
64	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน และภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา					
65	สถานศึกษา มีการระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา					
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ						
66	สถานศึกษามีค้นหาสาเหตุที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ					
67	สถานศึกษามีการพิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ					
68	สถานศึกษาระบุความเสี่ยงให้ตรงกับสภาพปัญหา					

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ขั้นที่ 3 การประเมินความเสี่ยง						
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ						
69	สถานศึกษา มีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
70	สถานศึกษา มีการคาดคะเนโอกาส หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้น					
71	สถานศึกษา มีการประเมินความรุนแรงของงาน หรือโครงการที่เกิดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร					
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์						
72	สถานศึกษา มีการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์					
73	สถานศึกษา มีการคาดคะเน โอกาสที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของสถานศึกษา					
74	สถานศึกษา มีการพิจารณาความเสี่ยง จัดลำดับความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น					
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน						
75	สถานศึกษามีการจัดลำดับความเสี่ยงของการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มงาน					
76	สถานศึกษา มีการพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา					
77	สถานศึกษามีการพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา					
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ						
78	สถานศึกษา มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านกฎหมายอย่างถี่ถ้วน					
79	สถานศึกษา มีการจัดลำดับความเสี่ยงให้เหมาะสม					
80	สถานศึกษา มีการจัดการความเสี่ยงทันทีเมื่อพบว่าความเสี่ยงนั้นมีโอกาสเกิดสูง มีความรุนแรงมากและก่อให้เกิดความเสียหาย					

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ขั้นที่ 4 การจัดการความเสี่ยง						
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ						
81	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางจัดการความเสี่ยงด้านงบประมาณให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ระบุไว้					
82	สถานศึกษา มีการจัดการความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานงบประมาณมากที่สุดเป็นอันดับแรก					
83	สถานศึกษา มีการเลือกวิธีการจัดการปัญหาทางงบประมาณให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน					
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์						
84	สถานศึกษาต้องกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์					
85	สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม					
86	สถานศึกษาต้องมีแผนการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม					
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน						
87	สถานศึกษามีการมอบหมายงานให้ตรงกับความถนัดของบุคลากร					
88	สถานศึกษา มีการกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมการเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานจากปัจจัยภายนอกและภายในสถานศึกษา					
89	สถานศึกษา มีการแจ้งให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุมเพื่อลดและป้องกันการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน					
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ						
90	สถานศึกษา มีแผนการจัดการความเสี่ยงในด้านกฎหมายและระเบียบที่กระทำได้รวดเร็ว					
91	สถานศึกษา มีการจัดการความเสี่ยงที่มีความรุนแรงและมีผลกระทบต่อระเบียบและกฎหมายมากที่สุดเป็นอันดับแรก					
92	สถานศึกษา มีการเลือกวิธีการจัดการที่เหมาะสมและไม่ขัดต่อระเบียบราชการ					

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ชั้นที่ 5 การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการรายงาน						
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ						
93	สถานศึกษา ต้องแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับงานงบประมาณ เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลความเสี่ยง					
94	สถานศึกษามีการประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ					
95	บุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องรายงานผลการประเมินอย่างครบถ้วน และเป็นความจริง					
96	การรายงานต้องมีเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร					
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์						
97	สถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์					
98	สถานศึกษาติดตามและประเมินผลต้องประเมินการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เป็นระยะและชัดเจน					
99	สถานศึกษาติดตามและประเมินผล ต้องรายงานผลความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ตามข้อเท็จจริง					
3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน						
100	สถานศึกษา มีการแต่งตั้งกรรมการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน					
101	สถานศึกษามีการนิเทศ และติดตามการปฏิบัติงานการจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ					
102	สถานศึกษา มีการรายงานการดำเนินงานบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง					
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ						
103	สถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ด้านระเบียบกฎหมายราชการ เป็นผู้ประเมินผลความเสี่ยง					
104	สถานศึกษา ต้องประเมินผลความเสี่ยงเป็นระยะ และให้สอดคล้องตรงกับระเบียบราชการ					

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
105	สถานศึกษามีการรายงานการบริหารความเสี่ยงตามข้อเท็จจริง อย่างเป็นอิสระ ไม่ปิดบังข้อมูลหรือสิ่งผิดปกติ					
องค์ประกอบที่ 4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา						
การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ						
106	สถานศึกษานำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วยในการบริหาร การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ					
107	สถานศึกษาสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม					
108	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีทักษะกระบวนการ มีมนุษยสัมพันธ์และมีความคิดสร้างสรรค์					
การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ						
109	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างเป็นระบบ					
110	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้					
111	สถานศึกษามีการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ ที่ชัดเจนตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง					
การลดโอกาสการสูญเสีย						
112	สถานศึกษาสามารถลดสิ่งที่ไม่คาดหวังจากความเสี่ยง ในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้					
113	สถานศึกษาสามารถควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิด ความเสียหายในสถานศึกษาได้					
114	สถานศึกษาสามารถป้องกันความเสียหายของทรัพยากรใน สถานศึกษาได้					
115	สถานศึกษาสามารถลดโอกาสการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับ สถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม					

ข้อ	รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร						
116	สถานศึกษามีการสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา					
117	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา					
118	สถานศึกษามีแหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาบุคลากรในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวศิริลักษณ์ ไชยมงค์
วัน เดือน ปีเกิด	2 กรกฎาคม 2535
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	39 หมู่ 9 ตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม รหัสไปรษณีย์ 48180
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย์) อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2554	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2559	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2565	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2560	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย์) อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2562	ครู โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย์) อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม